

**TISZAVASVÁRI VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA**

**TISZAVASVÁRI VÁROS INTEGRÁLT
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
STRATÉGIÁJA**

Tiszavasvári Város Önkormányzata

TISZAVASVÁRI VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Jelen dokumentum a 2015-ben kidolgozott Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálata.

A felülvizsgálat során megtörtént az ITS-ben szereplő adatok és információk aktualizálása, a megváltozott külső feltételekhez való igazítása, valamint a megvalósított fejlesztésekre építve újabb fejlesztési ötletek és területek kijelölése.

2023.

Készítette:

Forensys Kft.

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS.....	8
2	HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	11
2.1	A VÁROSI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA.....	11
2.1.1	A település térségi szerepe	11
2.1.2	Társadalom.....	12
2.1.3	Humán infrastruktúra és szolgáltatások.....	12
2.1.4	Gazdaság	13
2.1.5	Önkormányzati gazdálkodás, önkormányzati politikák	14
2.1.6	Táji és természeti adottságok, zöldfelületek	14
2.1.7	Épített környezet.....	15
2.1.8	Közlekedés	15
2.1.9	Közművek, energiahatékonyság, környezetvédelem.....	16
2.1.10	A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése – SWOT elemzés	17
2.1.11	Problématérkép/Értéktérkép.....	21
2.2	A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása.....	23
3	Középtávú célok és azok összefüggései	26
3.1	Jövőkép.....	26
3.2	A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	27
3.2.1	Városi szintű középtávú tematikus célok	27
3.2.2	Városrészi szintű területi célok	33
3.3	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	35
4	A megvalósítást szolgáló beavatkozások	38
4.1	Akcióterületek kijelölése, indoklása és a tervezett tevékenységek összefoglalása.....	38
4.1.1	Belváros városrehabilitációs akcióterület.....	41
4.1.2	Büdi szociális városrehabilitációs akcióterület.....	42
4.1.3	Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület	43
4.1.4	Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület	44
4.1.5	Gyári lakótelep városrehabilitációs akcióterület.....	44
4.1.6	Turisztikai, rekreációs akcióterület.....	45
4.1.7	Ipari-gazdasági akcióterület a Büdi városrész déli részén.....	45
4.1.8	Ipari gazdasági akcióterület a város déli részén	46
4.2	Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések.....	47
4.2.1	Kulcsprojektek	47
4.2.2	Hálózatos projektek	47
4.2.3	Egyéb projektek.....	47

4.2.4	A projektek kapcsolódása a város tematikus céljaihoz.....	48
4.3	A fejlesztések ütemezése	54
4.4	Az akcióterületi fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	59
5	Anti-szegregációs Program	70
5.1	A település szegregátumainak és a szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása	70
5.1.1	1. szegregátum: Józsefháza.....	71
5.1.2	2. szegregátum: Külső-Szentmihály K-i oldala	72
5.1.3	3. szegregátum: Külső-Szentmihály, Gépállomás utca térsége	73
5.1.4	4. szegregátum: Búdi városrész É-i oldala	74
5.1.5	5. szegregátum: Búdi városrész, Kodály Zoltán u. (egykori Kun Béla u.) és Csillag u. térsége	75
5.1.6	További, szegregációval fenyegetett területek.....	75
5.2	Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások	80
5.3	Anti-szegregációs intézkedési terv.....	93
5.3.1	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	93
5.3.2	A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések	100
6	A stratégia külső és belső összefüggései.....	101
6.1	Külső összefüggések	101
6.1.1	Illeszkedés az EU szakpolitikai célkitűzéseire.....	101
6.1.2	Illeszkedés az országos és vármegyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz	102
6.1.3	Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat	107
6.1.4	Védettségekkel való összhang	109
6.2	Belső összefüggések	112
6.2.1	A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata	112
6.2.2	A célok logikai összefüggései.....	117
6.2.3	A stratégia megvalósíthatósága	120
6.2.4	A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása	120
7	A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai	122
8	A megvalósítás eszközei és nyomon követése	124
8.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	124
8.1.1	Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet	124
8.1.2	Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás	124
8.1.3	Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése ...	124
8.1.4	Turisztikai együttműködés a térség többi településével.....	125
8.1.5	Gazdaságfejlesztés a helyi vállalkozói szféra bevonásával és erősítésével.....	126
8.2	Az ITS megvalósításának szervezeti keretei	126
8.2.1	A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere	126
8.2.2	Az ITS megvalósításának intézményi háttere.....	128

8.3	A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	130
8.4	A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során	131
8.5	Monitoring rendszer kialakítása	133
8.5.1	Az ITS intézkedéseire kapcsolódó output és eredmény indikátorok meghatározása	133
8.5.2	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása	143
9	Rövidítésjegyzék.....	145
10	Mellékletek.....	146

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Tiszavasvári városrészeinek lakosszáma (fő, 2011)	24
2. ábra: Tiszavasvári városfejlesztési célrendszere 2022-2040 között	36
3. ábra: A Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia prioritásai	104
4. ábra: Az integrált településfejlesztési stratégia elhelyezkedése a tervdokumentumok hierarchiájában	111
5. ábra: Tiszavasvári Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése	128
6. ábra: A vélemények kezelésének lépései a partnerség folyamán	132

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: SWOT-analízis	17
2. táblázat: Munkaerő-piaci adatok városrészenként (% , 2011)	24
3. táblázat: Városrészek funkciói	25
4. táblázat: A városrészi fejlesztési célok és a tematikus célok közötti összefüggések	37
5. táblázat: A stratégiai célok és projektípusok kapcsolata	49
6. táblázat: A fejlesztések előzetes ütemezése	55
7. táblázat: A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve	63
8. táblázat: A város KSH által kijelölt és a város által jóváhagyott szegregátumainak státusza	77
9. táblázat: Anti-szegregációs horizontális célok és azok eredményei (2015-2022) a városban	87
10. táblázat: Szegregátum-specifikus tervezett intézkedések és eredményeik (2015-2022) a városban	92
11. táblázat: Az anti-szegregációs terv terüleetspecifikus céljai és azok relevanciája az egyes szegregátumokban	93
12. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett horizontális intézkedései	94
13. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett, szegregátum-specifikus intézkedései	98
14. táblázat: A potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések és hatások kivédésére teendő intézkedések	100
15. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU szakpolitikai célkitűzéseire	101
16. táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése az OFTK specifikus céljaihoz	102
17. táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye fejlesztési stratégiájának céljaihoz	105
18. táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területfejlesztési programjának prioritásaihoz	106
19. táblázat: A városi szintű középtávú célok és problémák kapcsolatai	113
20. táblázat: A települési célok összefüggései	118
21. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai	122
22. táblázat: A településfejlesztésben résztvevő legfontosabb szervezetek feladatai és kompetenciái	127
23. táblázat: Az polgármesteri hivatal egyes szervezeti egységeinek feladatai az ITS vonatkozásában	129
24. táblázat: Munkamegosztás Tiszavasvári és a vonzáskörzetébe tartozó települések között	130

25. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai.....	134
26. táblázat: Területi (városrészi célok) eredmény indikátorai.....	135
27. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések output indikátorai.....	136

TÉRKÉPJEGYZÉK

1. térkép: Tiszavasvári elhelyezkedése és főbb szerkezeti kapcsolatai	11
2. térkép: Tiszavasvári értéktérképe.....	21
3. térkép: Tiszavasvári problématerképe.....	22
4. térkép: Tiszavasvári városrészei	23
5. térkép: Tiszavasvári tervezett akcióterületei.....	40
6. térkép: Belváros városrehabilitációs akcióterület lehatárolása	41
7. térkép: Búdi szociális városrehabilitációs akcióterület lehatárolása	42
8. térkép: Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület lehatárolása	43
9. térkép: Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület lehatárolása	44
10. térkép: Gyári lakótelep városrehabilitációs akcióterület lehatárolása	44
11. térkép: Turisztikai, rekreációs akcióterület lehatárolása	45
12. térkép: Ipari-gazdasági akcióterület lehatárolása a Búdi városrész déli részén	45
13. térkép: Ipari-gazdasági akcióterület lehatárolása a város déli részén	46
14. térkép: Tiszavasvári szegregált (1-5.) és szegregációval veszélyeztetett (6-9.) területei (2011).....	70
15. térkép: 1. szegregátum: Józsefháza.....	71
16. térkép: 2. szegregátum: Külső-Szentmihály K-i oldala	72
17. térkép: 3. szegregátum: Külső-Szentmihály, Gépállomás utca térsége	73
18. térkép: 4. szegregátum: Búdi városrész É-i oldala	74
19. térkép: 5. szegregátum: Búdi városrész, Kodály Zoltán (egykori Kun Béla u.) és Csillag u. térsége	75

1 BEVEZETÉS

A 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek. A folyamat részeként Tiszavasvári város vonatkozásában is elkészülnek az Integrált Településfejlesztési Stratégia és ennek kiindulási alapjaként szolgáló ún. megalapozó vizsgálat.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg az önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján. Az ITS célja, hogy a stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

A stratégiai tervezés tétje jelentős: egyrészt a most kijelölendő irányok (milyen városban szeretnénk élni) hosszú távra meghatározzák a település fejlődését, jövőjét; másrészt jelentős mértékben függ a tervezés sikerétől, hogy a 2021-2027-es EU-s tervezési időszakban rendelkezésre álló forrásokból milyen mértékben tud részesülni a város, illetve azokat mely területeken és mennyire hatékonyan tudja felhasználni.

Tiszavasvári Város Önkormányzata 2015-ben dolgozta ki **Integrált Településfejlesztési Stratégiáját**. Jelen dokumentum a 2017-es Stratégia felülvizsgálata.

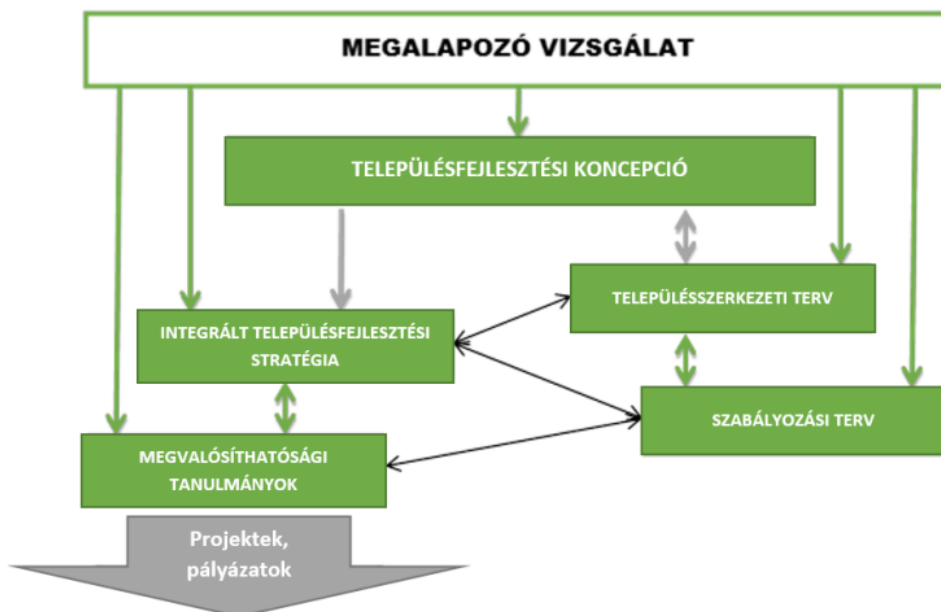
Az ITS számos külső tényező felülvizsgálata alapján készült el.

Külső tényezők változásai:

- A hazai szakpolitikai és jogszabályi környezetben bekövetkezett változások, illetve a 2021-2027-es időszakra vonatkozó országos és vármegyei fejlesztéspolitikai elképzelések megfogalmazása. Különös tekintettel:
 - az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő 314/2012. (XI.8) Korm. rendelet megalkotására, melynek értelmében a Stratégia tartalmi követelmény rendszere jogszabályban rögzítésre került, a korábbiakhoz képest bővült, változott.
 - Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok elfogadására, azokban történt változásokra (így az Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió - 1/2014 (I.3) OGY. határozattal történő elfogadására; valamint az Országos Területrendezési Terv (OTrT) 2019. január 2-től hatályos módosításaira.
 - Az OFTK az országos fejlesztéspolitika átfogó célrendszerét és középtávú (2020-ra vonatkozó), valamint hosszútávú (2030-ra vonatkozó) céljait fogalmazza meg, foglalkozik a városhálózat szerkezetének alakulásával, a városfejlesztés nemzeti prioritásainak felvázolásával.
 - Az OFTK kiemelten kezeli a vidéki térségek, települések sajátos vidéki értékeit megőrző, azokra építő fejlesztését, felzárkóztatását, beleértve a társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket. Kulcsfontosságúnak tartja, hogy a vidéki települések népességmegtartó erejének erősödését, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztését, a gazdasági diverzifikációt, a helyi gazdaság megerősítését.
 - A Vármegyei területfejlesztési koncepciók és programok 2021-ben történő felülvizsgálatára, megalkotására. Az egymással közel egy időben zajló tervezés eredményeként a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a vármegye, a megyei jogú városok, valamint a vármegye többi városát érintő fejlesztések összehangolására, a fejlesztések egymást kiegészítő és egymást erősítő hatásainak kihasználására.
- Megalkotásra és kidolgozásra kerültek az EU 2021-2027 közötti támogatási időszakának új támogatáspolitikai célkitűzései, forráslehetőségei; új eljárásrendjei és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok:
 - A 2021-2027 időszakra vonatkozóan a 2021/1060 EU rendeletben 5 szakpolitikai célkitűzést határoztak meg.

- egy versenyképesebb és intelligensebb Európa megteremtése az innovatív és intelligens gazdasági átalakulás, valamint a regionális IKT-összekapcsoltság előmozdításával;
 - egy zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású átalakulás a nettó nulla széndioxidkibocsátású gazdaság és a reziliens Európa felé a tiszta és tisztességes energetikai átmenet, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás enyhítése és az ahhoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés, valamint a fenntartható városi mobilitás előmozdításával;
 - egy jobban összekapcsolt Európa megteremtése a mobilitás fokozásával;
 - egy szociálisabb és befogadóbb Európa megteremtése a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával;
 - egy polgárokhoz közelebb álló Európa megteremtése minden térségtípus fenntartható és integrált fejlődésének előmozdítása és helyi kezdeményezések révén.
- A fentiekhez igazodóan kidolgozásra és Brüsszel által is elfogadásra került hazánk Partnerségi Megállapodása (2022. december), amelyben Magyarország a 2021-2027 időszakra vonatkozóan azonosította a legfontosabb kihívásokat és kitűzte a fő fejlesztési prioritásokat, melyek alapvetően meghatározzák az Európai Strukturális és Beruházási Alapok forrásainak eredményes és hatékony felhasználásának hazai feltételeit.
 - A Partnerségi Megállapodásban foglalt irányok mentén kidolgozásra kerültek és Brüsszel által részben elfogadásra kerültek, illetve elfogadás előtt állnak a következő támogatási időszak Operatív Programjai. Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat a Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) tartogat.
 - Ehhez kapcsolódóan 2021-ben kidolgozásra kerültek a vármegyei Integrált Területi Programok (ITP).

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze.

Az ITS az alábbi rendeletek, módszertani útmutatók figyelembevételével került kidolgozásra:

- a 314/2012. (XI.8) Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről és egyes településrendezési;
- a Városfejlesztési Kézikönyv (Második javított kiadás, NFGM 2009. január 28.);

- „Útmutató a kis-, és középvárosok és a fővárosi kerületek Integrált Településfejlesztési Stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” c. módszertani dokumentum.

Az integrált településfejlesztési stratégia elkészítését egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzte meg, amely – számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva – bemutatja a város gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. Ezekre reagálnak az ITS keretében megfogalmazott célkitűzések és azonosított beavatkozások.

Az integrált településfejlesztési stratégia partnerségi egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján történt.

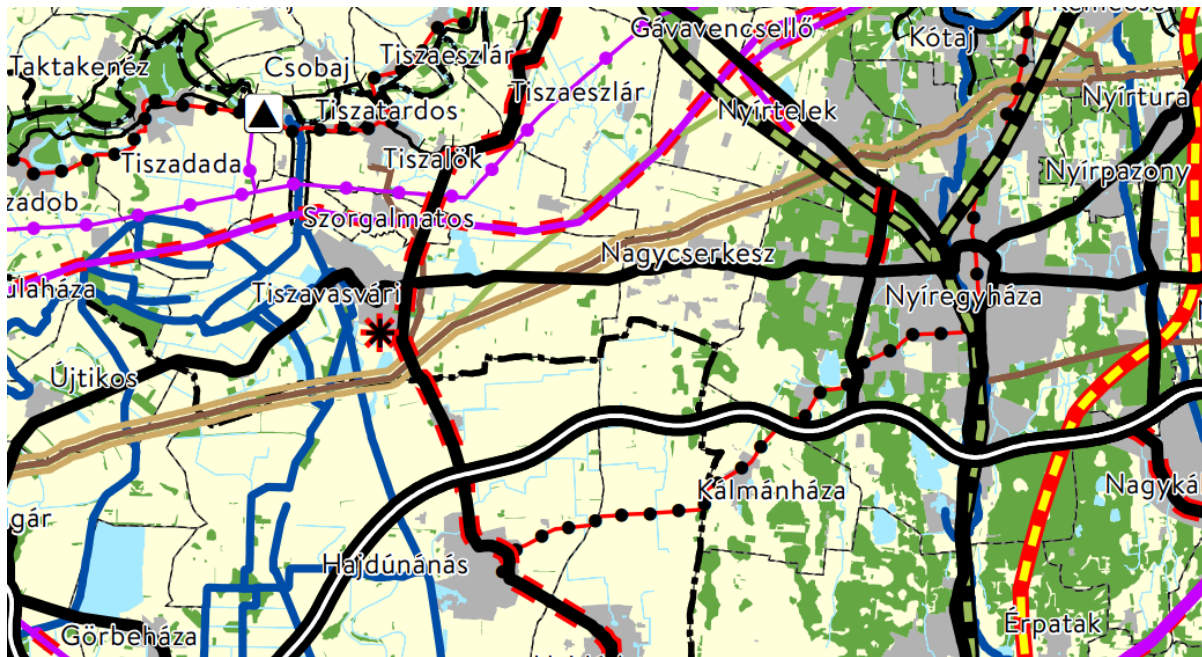
2 HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

2.1 A VÁROSI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

2.1.1 A település térségi szerepe

A Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye nyugati részében elhelyezkedő Tiszavasvári kedvező közlekedés-földrajzi adottságokkal rendelkezik. Mindössze 10km-re fekszik az M3-as autópálya legközelebbi lehajtójától, és 28,5km-re a mind közúton, mind vasúton jól megközelíthető vármegyeszékhelytől, Nyíregyházától. A város központjától mintegy 7 km-re DNY-i irányban található a Tiszavasvárihoz tartozó, de a magtelepüléstől különálló, Józsefháza megnevezésű belterület.

1. térkép: Tiszavasvári elhelyezkedése és főbb szerkezeti kapcsolatai

Forrás: Országos Területrendezési Terv – Magyarország szerkezeti terve

Tiszavasvári közigazgatási területe a Debrecen-Nyíregyháza agglomerálódó térséghez tartozik, így színtere lehet a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat-fejlesztésnek, amit az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) területi specifikus célként definiál.

Tiszavasvári az azonos nevű járás központja, amely Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye egyik kisebb kiterjedésű és lakónépességű, közepes népsűrűségű statisztikai körzete (területe 382 km², népessége 25 504 fő, népsűrűsége 66,76 fő/km²). A kedvezményezett járásokról szóló 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet a komplex fejlettségi mutató alapján a fejlesztendő járások közé sorolta. A Tiszavasvári járás, amely a vármegye 13 járása közül a 8. legnépesebb, és amelyet 6 település (köztük 2 város) alkot, a 2013-ban újonnan létrehozott járások közé tartozik, a járások 1983-as megszüntetése előtt nem létezett. A járás lakosságának 47,96%-át Tiszavasvári népessége adja, a járás urbanizációs indexe, vagyis a városi lakosság aránya pedig még magasabb (68,30%).

Mikroregionális szinten Tiszavasvári feladatai kiterjednek a gazdaság és a társadalom szinte minden területére (kereskedelmi ellátás, egészségügy, oktatás, közlekedés, munkahelyteremtés, közigazgatási feladatok, kommunális szolgáltatás, szabadidős tevékenység stb.) A felmerült szükségleteknek a város valódi centrumtelepülésként képes megfelelni, és a korábban a többcélú kistérségi társulás által fenntartott, 2013 óta saját fenntartású intézményein keresztül bizonyos szakterületeken a járási határokon túl is szolgáltató központként funkcionál.

2.1.2 Társadalom

Tiszavasvári népességfejlődése az utóbbi két évtizedben csökkenő tendenciát mutatott. 2020-ban 12 232 fő élt a városban. A népesség csökkenésének fő oka az elvándorlás, a szelektív migráció, amely elsősorban a fiatal, képzetlenebb munkavállalói rétegekben jellemző. A migrációs folyamatokkal ellentétben az élve születések és a halálozások száma többnyire kiegyenlíti egymást.

A népesség etnikai összetételét tekintve már a 2001. évi népszámlálás adatai alapján is kiemelkedő volt a cigány kisebbség aránya: a városban akkor a lakosok 8,91%-a vallotta magát a cigány kisebbséghez tartozónak. Ez az érték 2011-re 11,70%-ra emelkedett. Más hazai nemzeti kisebbséghez tartozók csak elenyésző számban fordulnak elő (összességében 1% alatt). Becslések szerint a népszámlálás során mért értéket jóval meghaladja a város roma lakosságának aránya, a valós érték kb. 16–17% lehet.

A Tiszavasvárihoz hasonló méretű városokban a térbeli, társadalmi konfliktusok megjelenése nem tekinthető általános jelenségnek. Tiszavasvári esetében a hátrányos helyzetű lakosok, illetve gyermekek viszonylag magas száma, illetve térbeli koncentrációja jelentkező látens vagy valós konfliktusként, amelyet az önkormányzat, valamint az érintettek számára nyújtott szolgáltatások ellátását végző szervezetek csak részben képesek megfelelően kezelni. A különböző segélyben támogatásban részesítettek ezer főre vetített száma közel megegyezik a vármegyei értékekkel. A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítettek átlagos száma azonban a vármegyei érték közel kétszerese. Ez is jelzi, hogy a lakosság jelentős része hátrányos helyzetű, jövedelmi viszonyai korlátozottak. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása és integrálása csak komplex beavatkozásokkal érhető el. Ilyen típusú integrált megközelítésre mindenekelőtt a városban azonosítható szegregátumok területén van szükség.

A lakosság iskolai végzettsége összességében elmarad az országos átlagtól, de az utóbbi években emelkedett az érettségivel rendelkezők aránya. A munkaképes korúak alig fele foglalkoztatott, ami igen alacsony. A város munkaerő-piaci kapacitásának zsugorodását mutatja az is, hogy a város lakosai között a naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya az 10 év alatt közel négyszeresére nőtt.

A város egyik jelentős munkaerő-piaci problémája a nyilvántartott álláskereső magas száma és aránya. Az adatok alapján a fiatalok, az alacsony iskolai végzettségűek és a pályakezdők munkaerőpiaci esélyei a legrosszabbak, a nők esetében pedig igen magas az inaktívak részaránya. Az inaktív munkaképesek és álláskereső munkaeöpiacra történő integrációját célzó foglalkoztatáspolitikai eszközöknek komoly foglalkoztatás-növelő potenciálja van.

2.1.3 Humán infrastruktúra és szolgáltatások

Óvodai feladatellátás két intézményben összesen 6 feladatellátási helyen működik Tiszavasváriban. A kapacitáskihasználtság közel 90%-os. A gyermekek közel fele hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Az Intézmény telephelyei folyamatos felújításon estek át.

Három általános iskola működik Tiszavasváriban, melyek közül kettő esetében a tanulók fele, egy esetében minden tanuló hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetből érkező.

A szakmai képzések struktúrájáról általánosságban az állapítható meg, hogy rugalmasan próbál illeszkedni a helyi gazdaság igényeihez.

Az általános és középiskolai intézmények infrastrukturális állapota és felszereltsége kielégítő, a szükséges beruházások az elmúlt években megtörténtek.

Az orvosi alapellátás vállalkozási formában működik, a védőnői szolgálatot és az iskola-egészségügyi ellátást 2019-től az önkormányzati tulajdonú Tiszavasvári Településszolgáltatási és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. (TIVA-SZOLG Nonprofit Kft.) biztosítja. A Tiszavasvári Járóbeteg Szakrendelőt, valamint az egészségügyi labort és a fogászati röntgen szolgáltatást a Rojkó-Med Tanácsadó és Szolgáltató Kft. üzemelteti. Az intézményben belgyógyász, sebész, nőgyógyász, fül-orr-gégész, urológus, reumatológus, röntgen, ultrahang és fogász szakorvosok dolgoznak.

A legszegényebb családok tagjainak egészségi állapota az életmód, a szociális sajátosságok és az alacsony egészségügyi kultúra miatt rossz. A megoldást segíti a komplex egészségnevelési programok, képzések, szociális családsegítő programok folyamatos fenntartása. Fontos szerep hárulhat az oktatási intézményekre is, ahol a tantárgyi oktatásban célszerű biztosítani az egészségtan megismerését, fakultatív képzésekben pedig a magasabb

szívnalú ismeretek elsajátítását. Tiszavasváriban az elmúlt évtizedekben jelentősen romló munkaerőpiaci helyzet, a mélyülő szegénység következtében számos társadalmi csoport esetében fokozódik a kilátástalanság, a jövő reménytelensége, melynek következtében folyamatosan növekszik a településen a depresszív, lelki problémákkal küzdők száma. A városban, elsősorban a peremterületeken élő fiatalok körében gyors ütemben terjed a droghasználat. Elengedhetetlen a város drogstratégiájának következetes megvalósítása, az ehhez szükséges források biztosítása.

A város szociális ellátórendszere a jelenleg hatályos jogszabályi előírások szerint teljes mértékben biztosítani tudja az ellátási kötelezettségeit. Kiemelkedő a város bentlakásos intézményi kapacitása. A bölcsődét maximális kihasználtság jellemzi.

A kulturális és szabadidős szolgáltatások intézményi, szervezeti feltételrendszerét tekintve Tiszavasvári helyzete megfelel a hasonló méretű vidéki magyar városok átlagának. A város kulturális intézményei és közösségi terei széleskörű szolgáltatást nyújtanak, emellett élénk és sokrétű a helyi amatőr művészeti élet. Tiszavasvári programkínálata az elmúlt években kifejezetten színessé és gazdaggá vált, és egész éves közösségi elfoglaltságot kínál. A város sportlétesítményekkel jól ellátott, de a szabadidő, közhasználatú játszóterek és sportpályák állapota – bár az utóbbi években több ilyen jellegű fejlesztés is történt – még nem minden esetben kielégítő.

2.1.4 Gazdaság

A rendszerváltást megelőző időszakban Tiszavasvári jelentős iparral rendelkezett. Ezt követően, a hagyományos piacok elvesztése, a versenyképtelen üzleti struktúra és termelékenységi mutatók, valamint a magyarországi tevékenységükre nézve hátrányos multinacionális tulajdonosi stratégiai döntések következtében a korábbi tevékenység visszafejlődött. Az ipari szektor hanyatlásával párhuzamosan a korábbi mezőgazdasági nagyüzemek visszafejlődése is kedvezőtlen hatással volt a város gazdasági életének alakulására.

A működő vállalkozások döntő többsége mikrovállalkozás, a 2 db nagyvállalat vármegyei részesedése a summából magasnak tekinthető. Bár a korábban legaktívabb ipari területek sokat vesztek eredeti pozícióikból, a működő vállalkozások között még mindig magasabb az ipari tevékenység aránya (18,36%), mint akár a vármegyei vagy az országos átlag. Az ipari tevékenység elsősorban a város déli területeire, az Alkaloida Vegyészeti Gyár térségére koncentrálódik, és itt helyezkednek el a leginkább környezetterhelő tevékenységek is. A városfejlesztésnek jövőben is kiemelt szempontja, hogy a gazdasági területek kijelölésekor biztosítsa a lakó-, üdülő- és zöldterületektől való térbeli elválasztást, a környezetvédelmi előírások és védőtávolságok teljesítését.

A talajadottságok kedveznek mind a szántóföldi növénytermesztésnek, mind pedig az állattartásnak. Jelentős a szántók és gyepek aránya, miközben elhanyagolható az erdőterületek és gyümölcsösök jelenléte. A város emellett a vármegye halastó-felületének kiugróan nagy részével rendelkezik. A város állattartóinak mind szarvasmarha-, mind pedig sertésállománya magas. A kedvezőtlen piaci folyamatok hatására némileg csökkent a helyi, térségi felvásárlás és értékesítés, az agrárium lehetőségei jelenleg nincsenek optimális mértékben kihasználva. A kisebb mezőgazdasági cégek, egyéni gazdaságok és őstermelők számára az aktuális piaci körülmények között a szoros kooperációban történő termelés és értékesítés jelentheti a legjobb megoldást.

Tiszavasváriban az Alkaloida Vegyészeti Gyár Zrt. évtizedeken keresztül folytatott intenzív kutatási-fejlesztési tevékenységet mind a szintetikus gyógyszeripari hatóanyagok előállítása, mind a különböző alkaloidok kivonása technológiája terén. A város legnagyobb privát foglalkoztatója.

A városban a lakossági alapszolgáltatások valamennyi válfaja biztosított. Egyes szolgáltatástípusok lendületesen fejlődtek, a leggyorsabban fejlődő humán szolgáltatások (pl. ingatlanközvetítés, könyvelés, adótanácsadás, biztosítás, értékpapír forgalmazás, hitelnújtás) a kis- és közepes vállalkozásokra épülnek, amelyek az új társadalmi szükségletek kielégítésére specializálódnak.

Az üzleti szolgáltatások terén Tiszavasvári inkább alulfejlettnek nevezhető. A városban jelenleg nincsen a kezdő vállalkozásokat, start-up cégeket vagy a városfejlesztési stratégia szempontjából kiemelten kezelendő gazdasági tevékenységeket felkaroló, támogató inkubátorház vagy technológiai szolgáltató központ, ami a térségben rejlő innovációs lehetőségek működő vállalkozássá, illetve terméké fejlesztésével, üzleti alapokra helyezésével, a kezdő vagy új, fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állásával támogatná a helyi gazdaság fejlődését.

A városban ipari park kialakítása van folyamatban. 6 db közművesített, elkerített ingatlannal, amely a vállalkozók számára lehetőséget biztosít telephelyként.

A vállalkozások mérsékelt intenzitással vesznek részt az európai uniós támogatások felhasználásában. A Széchenyi 2020 keretében 2014 és 2020 között a GINOP-ban 51 vállalkozás összesen 1,625 milliárd Ft támogatásban részesült.

Tiszavasvári nem bővelkedik idegenforgalmi látnivalókban, történeti emlékekben, de meglévő és potenciális értékei a jelenlegi, a pénzügyi-gazdasági válság miatt bekövetkező kedvezőtlen tendenciák által igencsak nyomott szintnél magasabb turisztikai forgalmat is generálhatnának. A város főbb vonzerejét a termálvizes fürdő, a természetvédelmi terület és más, látványos természetközeli területek, valamint néhány hagyományos programja (öhforgató, zúzoslé főző, mákfesztivál) jelentik. Potenciálisan sokféle aktív turisztikai attrakciónak is otthont adhatna (lovaglás, természetjárás, kerékpározás, vízisportok), gyógyvizére pedig további gyógy- és wellness-szolgáltatások is alapozhatók.

A szélsőségesen lecsökkent lakásépítési aktivitás következtében az utóbbi években folyamatosan romlik a lakások kor szerinti megoszlása. A város lakásainak átlagos kora 41 év, ami meghaladja a vármegyei lakásállomány átlagos életkorát. A lakások között jelentős számú erősen leromlott állapotú, alacsony komfortfokozatú találmunk, különösen a szegregálódó peremterületeken.

2.1.5 Önkormányzati gazdálkodás, önkormányzati politikák

A magyarországi önkormányzati gazdálkodás jelentősen átalakult: az állami támogatások csökkenése, és egyes feladatkörök központosítása mellett megnőtt az önkormányzati saját bevételek jelentősége. Az egy főre vetített önkormányzati bevételek a város esetében jellemzően a vármegyei és országos átlag alatt maradnak. A városnak három adóbevételi forrása van, melyek közül az iparüzési adó a legjelentősebb, de ez is elmarad a vármegyei értéktől.

Az önkormányzat vagyoni helyzete, a normatív állami támogatások csökkenése és a helyi adók emelésének korlátai egyre inkább szükségessé teszik az önkormányzati vagyonnal való hatékony gazdálkodást, amely hosszú távon úgy lehet eredményes, ha az önkormányzatnak rendszeres jövedelmet biztosító vagyonelemei vannak. Emellett elengedhetetlen az ingatlanpiaci folyamatok, a kereslet és a kínálat, valamint az árak folyamatos nyomon követése és értékelése az önkormányzati ingatlanok, az értékesítés és a tulajdonszerzés szempontjából. Az alapvetően közcélokat szolgáló vagyongazdálkodás hatékonysága érdekében intenzív befektetés-ösztönző tevékenységet kell folytatni.

Az önkormányzat évek óta átgondoltan és integrált szemléletben hajtja végre településfejlesztési politikáját. A városfejlesztés jelenleg is hatékonyan és szakmailag jól működő szervezeti rendszere a jövőben is alkalmas a városrehabilitációval kapcsolatos tevékenységek átgondolt, ütemezett és eredményes megvalósítására. A városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása a képviselőtestület feladata, a bizottságok véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködő és döntési jogköreivel alátámasztva. A programok, beruházások operatív megvalósítása elsősorban az Önkormányzati és Jogi Osztály feladata.

Az önkormányzat a munkahelyteremtés és -megőrzés, valamint az adóbevételek növelése és kiszámíthatósága érdekében számos közvetlen és közvetett eszközzel befolyásolja a jelenlegi és a potenciális gazdasági szereplők tevékenységét: a beruházásokhoz és a vállalkozások hatékony működéséhez szükséges infrastruktúra biztosítása; megfelelő jogi szabályozás; hatékony és következetes városmarketing tevékenység; partnerség terén.

Annak ellenére, hogy a város foglalkoztatási potenciálja jelentős, a munkanélküliség és az inaktivitás kiemelt problémát jelent. Az önkormányzat szerepe a foglalkoztatáspolitikában kettős: a közfoglalkoztatási programba bekapcsolódva jelentős számú munkanélkülinek tud értékteremtő tevékenységet és rendszeres munkajövedelmet biztosítani, emellett koordinátorként és ösztönzőként kezdeményezhet helyi, térségi szintű együttműködést és programokat a munkaerő-piaci helyzet átfogó javításáért.

2.1.6 Táj és természeti adottságok, zöldfelületek

Tiszavasvári országos jelentőségű védett természeti területe a külterület K-i felében található, 224 hektáros „Fehér-szik” természetvédelmi terület. Helyi természetvédelmi terület a volt Dessewffy-kastély parkja. A város viszonylag gazdag sportolásra, rekreációra alkalmas vagy alkalmassá tehető vízfelületekben (halastavak, Keleti-főcsatorna, Városi Strandfürdő), emellett a Fehér-szik területen kívül 15 további, figyelemre méltó tájképi, természeti értékű mocsár, rét vagy legelő is található a külterületén.

A város külterületén minimális az erdőterület, ezek védelme tehát kiemelt jelentőségű, különös tekintettel a csatornákat kísérő galériaerdőkre.

A város zöldfelületi ellátottságának mennyiségi mutatói tehát kedvezőek, azonban a területi eloszlás és a minőség szempontjából a belterület zöldfelületi rendszere jelenleg nem megfelelő. A közterek és parkok előfordulása elsősorban a belvárosi területeken jellemző, más városrészekben alacsony a közösségi és szabadidős sport tevékenységekre alkalmas zöldfelületek aránya. A közparkok növényállománya vegyes, általában felújításra szorul, a virágos területek aránya viszonylag alacsony, a város utcafásítottsága jelenleg nem mindenütt kielégítő, és hiányosságok jelentkeznek a védőfásítás szempontjából is. A városban található kihasználatlan területek, épületek megfelelő rehabilitációja az állagmegővácson és a funkcióváltácson túl jó alapot nyújt a zöldfelületi rendszer fejlesztésére is.

2.1.7 Épített környezet

Az épített környezet térbeli rendje, minősége és esztétikai értéke alapvetően befolyásolja a lakosság életkörülményeit, a vállalkozások működési lehetőségeit, a vendégforgalmi mutatók változását, a városon belüli és kívüli fő közlekedési szokásokat és részben a városi klíma alakulását is.

Tiszavasvári belterületének szerkezetét alapvetően meghatározza, hogy két korábbi településből jött létre és mindkettőre a kétbelleltes területhasználat volt jellemző. A város legjelentősebb kereskedelmi-szolgáltató központja a Városháza körüli téren alakult ki, de két alközpont is található a volt bűdi városrészen, amely sohasem vált valóságos központtá, valamint az Alkaloida által kialakított lakótelepen. Építészeti szempontból kiemelt jelentőségű a Városháza tér, Kossuth Lajos utca, Bajcsy-Zsilinszky utca térsége. Bár a város nem rendelkezik látványos történelmi városközponttal, vagy kiemelt turisztikai attrakcióval, de viszonylag gazdag épített és természeti értékekben: öt országos védettségű műemléke van, amelyek közül kiemelkedik a klasszicista stílusban épült volt Dessewffy-kastély, és a dombon álló, fallal körbevett, román stílusú református templom. A helyi védelemre javasolt épületek közül legjelentősebb a volt Komiss-kastély.

A településközpont nem nyújt egységes képet. Ennek egyik oka a vegyes funkciójú és kiépítettségű épületek és építmények sok esetben rendezetlen kapcsolódása, a másik pedig a főút menti beépítések és közterületek helyenként bizonytalan állapota, melyek következtében a főút nem tudott valódi főutcaként kifejlődni.

A város lakosságának egyre jelentősebb részét teszik ki a kedvezőtlen anyagi körülmények között élő, leszakadó családok, csoportok. Területén mára öt nagyobb és négy kisebb szegregált területet is azonosítani lehet. Ezeken a többségében periférikus elhelyezkedésű területeken az utcák, telkek, épületek eltérő, de jelentős mértékben lepusztultak, rongáltak, szemetesek, a lakások között nagyon magas a komfort nélküli, a félkomfortos és a szükséglakások aránya.

A városban több helyen is jelentős nagyságú, belvízzel fenyegetett terület található.

2.1.8 Közlekedés

Tiszavasvári jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a régió legfontosabb települései és a főváros irányába is. Fontos Nyíregyháza és az M3 autópálya közelsége, amely komoly potenciált rejt magában. A település közúti közlekedésében erősen érvényesül a 36. sz. főút tranzitforgalma és elvágó hatása, ezenfelül hiányosságok jelentkeznek a burkolt belterületi utak arányában. A tranzit teherforgalom elkerülő út híján áthalad a településen, ugyanakkor az ipari területek - szerencsés elhelyezkedésüknek köszönhetően - nem terhelik jelentős teherforgalommal a belvárost. A városban található gépjárművek számának növekedése a parkolási problémák fokozódását vetíti előre. Főleg a városközpontban, ahol forgalomvonzó létesítmények koncentráltan helyezkednek el, alakulhat ki időszakos kapacitáshiány. A helyközi és távolsági közösségi közlekedés megfelelő, a menetrendszerinti autóbuszok jó kapcsolatot biztosítanak a környező településekkel, a vasúti szolgáltatás színvonala azonban alacsony. Helyi tömegközlekedés nincs. A kerékpárút hálózat kiterjedt, de mind a belterületen a legfontosabb közutak mentén, mind a külterületeken a környező településekkel való kapcsolat megteremtése céljából, fejlesztésre szorul.

A városi közúti közlekedés problémái a következők:

- Az elkerülő út hiánya miatt a tranzitforgalom a városközponton keresztül halad a térség és Nyíregyháza között, illetve az M3 autópálya felé. A településen keresztül haladó főút levegőszennyezettsége és zajterhelése magas

- A 36. sz. főúttal való kereszteződések sok esetben korszerűtlenek és balesetveszélyesek, a főút elvágó hatása erősen érvényesül a városrészek között, és gátolja a belső közlekedést (pl.: Ifjúság u., Kabay János u.)
- Gyalogos rendszer hiányosságai, növekvő baleseti kockázat
- Fontos kerékpárút-szakaszok hiánya

A fennálló problémák megoldása irányába tett lépések, a környezetbarát közlekedési formák lehetőségeinek fejlesztése kedvező irányban befolyásolja a település környezeti állapotát, a városi klímát és az éghajlatban bekövetkező hosszú távú változásokat is.

2.1.9 Közművek, energiahatékonyság, környezetvédelem

Tiszavasvári város környezetvédelem és közműellátás szempontjából jelentős fejlődésen ment keresztül. A közművek összközműves formában épültek ki mind a városközpontban az intenzív beépítésű területeken, illetve a kertvárosi, illetve falusias jellegű beépítéseknél.

A város vízellátása megoldott. A vízmű vízbázisa, valamint mély és magas tározó rendszere a jelenlegi fogyasztásokhoz megfelelő kapacitásokkal rendelkezik. Szükséges ugyanakkor Józsefháza elkülönült belterületi településrész ivóvízhálózatának kiépítése, valamint a város központi belterületén lévő magastározó (hidroglóbusz) rekonstrukciója.

Tiszavasváriban a szennyvízcsatorna rendszer részben gravitációs, részben nyomás alatti rendszerű. A város szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása 2012 utáni fejlesztésekkel teljesen megoldottnak tekinthető. A jelentős ipari létesítmények ipari vízellátó és szennyvízelvezető rendszere a közüzemi vízi-közmű hálózatoktól elkülönült.

A város nagy részén a csapadékvíz elvezetés a belvárosi területeken zárt-, míg a kertvárosi területeken nyílt árokrendszerrel történik. A hálózat bővítése, rekonstrukciója, a belvízjárta területek és a vizes élőhelyek összehangolása, a belterületek csapadékvíz elvezetésének teljes kiépítése, kül-, és belterületi művek kapacitásának összehangolása megoldandó feladat.

A város villamos energiaellátottsága 100%-osnak tekinthető. A városközpontban a Vt területfelhasználású területeken földkábeles hálózatok kialakítása javasolható, az új beépítéseknél és az út rekonstrukciója idején.

A gázenergia ellátás kapacitási és infrastrukturális oldalról megoldott. A belterület gázenergia szempontjából ellátott, azonban a külterületek ellátását még fejleszteni kell.

Fenntartható fejlődés szempontjából nélkülözhetetlen az alternatív energiaforrások előtérbe kerülése a hagyományos energiahordozókkal szemben. Az alternatív energiák közül Tiszavasváriban elsősorban a napenergia és a geotermikus energia további felhasználása jöhet szóba, de mellette fejleszteni szükséges a további alternatív energia-hordozók felhasználását.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy intézményeiben és a közterületeken hatékony energiafelhasználási módszereket alkalmazzon. Az energiagazdálkodás keretében ütemezetten elvégzi az érintett épületek energetikai felújítását, a közvilágítás korszerűsítését, továbbá egyre nagyobb mértékben használja a megújuló energiaforrásokat, amihez megfelelő természeti adottságokkal rendelkezik. Mindez lehetővé teszi az önkormányzati tulajdonú létesítmények költséghatékony üzemeltetését, a település környezeti állapotának javítását, valamint a klímaváltozás mértékének és hatásainak mérséklését.

Bár Tiszavasvári kommunális hulladékgazdálkodási rendszere 2014 előtt még elmaradt a törvényben előírt követelményektől, 2014. július 01-től új közszolgáltató látja el a hulladékgazdálkodási feladatokat, amely a lakosság és a vállalkozások körében is törekszik a közszolgáltatás minél szélesebb kiterjesztésére, a törvényi előírások maximális betartásával.

Ennek köszönhetően a szervezett hulladékgyűjtésben egyre több lakás vesz részt, és a kereskedelmi-, szolgáltató- és gazdálkodó egységeknek is egyre nagyobb százaléka kapcsolódik be a szervezett gyűjtésbe. A keletkezett kommunális hulladékot a nyíregyházi kommunális hulladék lerakóhelyen helyezik el.

A városban, legnagyobb mennyiségben az Alkaloida Vegyészeti Gyár Zrt. területén keletkezik veszélyes hulladék, amit az üzem saját hulladékégetőjében ártalmatlanítanak. Az ártalmatlanító a város betegellátásában keletkező

veszélyes hulladékot is fogadja, továbbá bérártalmatlanítást is vállal. A szennyvíztisztító telepen keletkező szennyvíziszap a telep komposztálójába, kerül, majd kommunális hulladéklerakó telepen kerül elhelyezésre. A 2015 év végén átadott biogáz üzemben a város állattartó telepein keletkező almos- és hígtrágya jelentős része hasznosításra kerül.

2.1.10 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése – SWOT elemzés

1. táblázat: SWOT-analízis

Erősségek	Gyengeségek
Gazdaság	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kedvező közlekedésföldrajzi helyzet (M3 autópálya) ☐ Jelentős mezőgazdasági hagyományok ☐ A mezőgazdasági termőterületek többsége jó minőségű ☐ Nagy hagyományú, K+F tevékenységet is végző nagyvállalat is működik a városban ☐ Az ipari vállalkozások foglalkoztatási kapacitása magas ☐ Valamennyi lakossági alapszolgáltatás elérhető ☐ Folyamatban van az Ipari park kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A város az ország keleti, viszonylag periférikus részén fekszik ☐ Elaprózott vállalkezési szerkezet, mikro- és kisvállalkozások dominanciája jellemző ☐ Alacsony vállalkozássűrűség, működő vállalkozások száma stagnál ☐ A potenciális befektetési területek tulajdonviszonyai rendezetlenek, kevés önkormányzati tulajdonú ☐ Az önkormányzat helyi gazdaságfejlesztési és befektetés-ösztönzési tevékenysége nem elégséges ☐ A turisztikai szolgáltatások mennyiségi és minőségi mutatói nem felelnek meg az elvárásoknak ☐ A gazdasági szerkezetváltás hatására több jelentős vállalkozás megszűnt ☐ Lecsökkent a bejáró munkavállalók száma ☐ A városi piac épületei korszerűtlenek, kapacitása nem elégséges
Társadalom	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az élveszületések és a halálozások száma többnyire kiegyenlíti egymást ☐ A népesség korösszetétele kedvező ☐ A civil szervezetek több területen is aktívak ☐ Intenzív az együttműködés a civil szervezetek és az önkormányzat között ☐ Aktív kulturális, közösségi és sportélet jellemző ☐ Színes és gazdag programkínálat, mely egész éves közösségi elfoglaltságot kínál 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Magas a szelektív elvándorlás mértéke ☐ Folyamatos a társadalom elöregedése ☐ A lakosság iskolai végzettsége alacsony ☐ Magas a gazdaságilag inaktív laksok aránya ☐ Magas a munkanélküliségi ráta, alacsony a foglalkoztatottság ☐ Az önkormányzati segélyek igénybevétele emelkedő tendenciát mutat ☐ Magas a hátrányos helyzetű lakosság aránya ☐ Romlik a lakosság (különösen a gyermekek) általános egészségi állapota ☐ A peremterületek fiataljai körében nő a drogfogyasztás ☐ Több jelentős, leromlott állapotú szegregált városrészi terület ☐ A szabadtéri, közhasználatú játszóterek és sportpályák állapota néhány esetben nem kielégítő ☐ Magas az eljáró (ingázó) munkavállalók aránya
Környezet és közlekedés	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Termál- és gyógyvíz működő strandfürdővel 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A településkép nem egységes

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kedvező adottságok a megújuló energiaforrások hasznosítására ☐ Gazdag a flóra- és a faunavilág ☐ „Fehér-szik” természetvédelmi terület, és további, figyelemre méltó tájképi, természeti értékű mocsár, rét és legelő a város külterületén ☐ Egyes közintézmények napelemes rendszere kiépült vagy folyamatban van ☐ A vízellátottság és a szennyvízcsatorna kiépítettsége majdnem teljes ☐ A villamos-energiaellátás a településen teljeskörűen kiépített ☐ Az ipari tevékenység elsősorban a város déli területeire koncentrálódik, és itt helyezkednek el a leginkább környezetterhelő tevékenységek is, elkülönítve a lakóterületektől ☐ A déli ipari területek közvetlenül, a városközpont érintése nélkül megközelíthetők az M3 autópálya felől 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Alulhasznosított területek találhatóak a városközpontban ☐ Leromlott állapotú védett kastélyok ☐ A város belterületén egyenlőtlen a zöldfelületek eloszlása és minősége ☐ Felújításra szoruló közparkok ☐ Az erdőszűkség foka alacsony ☐ A lakásállomány átlagéletkora viszonylag magas ☐ A közműolló záródása a nem fizetések miatti kikötésekből adódóan nem történt meg ☐ A vízvezeték hálózat egyes részein a csövek előregedtek ☐ Részben kiépítetlen és rekonstrukcióra szoruló belvízelvezető rendszer ☐ Csapadékvíz-elvezető rendszer elégtelen, több belvízzel fenyegetett terület a városban ☐ A villamos hálózati vezeték-tartó faoszlopok helyenként instabilak, előregedettek ☐ Egyes településrészekben nincs ivóvízvezeték-hálózat és gázellátás ☐ Az egyes településrészek közvetlen közlekedési kapcsolatát biztosító gyűjtő- és kiszolgálóút hálózat hiányos ☐ A 36. sz. főúttal való kereszteződések sok esetben korszerűtlenek és balesetveszélyesek ☐ A belterületi utak jelentős része nem szilárd burkolatú ☐ A külterületi utak többsége burkolat nélküli ☐ Nagy tranzitforgalom ☐ Kevés a közparkoló a belváros egyes részein ☐ A település kerékpáros úthálózata hiányos ☐ A városban nincs közösségi közlekedés
Közszolgáltatások	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Széleskörű és magas színvonalú oktatási, egészségügyi és szociális szolgáltatások állnak rendelkezésre ☐ Magas a bejáró tanulók száma a középiskolákban ☐ Az oktatási intézmények infrastruktúrája általában megfelelő ☐ Művészeti és zeneiskola is működik a városban ☐ Több közintézmény korszerűsítése megtörtént vagy folyamatban van ☐ A közszolgáltatások egy része a térség lakosai számára is rendelkezésre áll ☐ Kiemelkedő a város bentlakásos intézményi kapacitása ☐ A közszolgáltatási intézmények belső és külső együttműködése intenzív 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A szociális intézmények infrastrukturális állapota nem megfelelő ☐ A hátrányos helyzetű gyermekekre koncentráltó óvoda kapacitása elégtelen ☐ Nagyon magas a hátrányos helyzetű tanulók aránya a közoktatási intézményekben ☐ A településen nem található felsőoktatási intézmény vagy annak kihelyezett tagozata ☐ Az önkormányzat befolyása egyes közszolgáltatások esetében a megváltozott fenntartói viszonyok miatt korlátozott (pl. köznevelés) ☐ A szolgáltatások egyenlő elérhetősége nem biztosított a város minden részében

Lehetőségek	Veszélyek
Gazdaság	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az M3 autópálya, a fel- és lehajtó csomópont közelsége növeli a térbeli helyzetből adódó előnyöket, javítja a város tökevonzó képességét ☐ Jelentős befektetők jelennek meg a városban az ország és a régió fokozódó vonzereje miatt ☐ Lehetővé válik a barnamezős területek rekultivációja és hasznosítása a tulajdonosok ez irányú szándékai és külső finanszírozóknak köszönhetően ☐ Ipari park, és a kezdő vállalkozásokat, start-up cégeket és stratégiai iparágakat felkaroló, támogató inkubátorház vagy technológiai szolgáltató központ létesítésére használható források nyílnak meg ☐ Erősödik a térség logisztikai szerepköre ☐ K+F tevékenységek jelennek meg a primer, szekunder szektorokban ☐ Elterjednek az alternatív mezőgazdasági tevékenységek, a mezőgazdasági biotermékek iránti kereslet növekszik ☐ A gazdasági együttműködések (integrátor szervezetek, új típusú szövetkezetek) szerepe felértékelődik ☐ A város szabad vállalkozási zóna státusza miatt nő a helyi vállalkozások pályázati aktivitása, sikeressége ☐ Nő a belföldi és a külföldi turisztikai kereslet, javul a helyi vonzerő- és szálláshelykínálat, és a turisztikai szolgáltatások minősége ☐ Kiegészítő jellegű turisztikai ágazatok (pl. aktív turizmus vízi turizmus) iránti kereslet növekszik ☐ További jelentős pályázati források megjelenése várható 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A kiskereskedelmi tevékenység keresleti és kínálati viszonyai kedvezőtlenül változhatnak a multinacionális kereskedelmi láncok és a jogszabályi változások miatt ☐ A gazdasági válság továbbgyűrűző hatásai miatt csökkenhet a befektetői érdeklődés Magyarország és Kelet-Közép-Európa iránt ☐ Erősödnek a város hazai és nemzetközi versenytársai a gazdaság minden területén ☐ Tovább növekednek a különbségek a város és a vármegye gazdasági centrumtelepülései között ☐ Az országos/vármegyei/járási fejlesztési elképzelések között nem szerepelnek kellő súllyal a város szükségletei, igényei ☐ Az európai uniós források tekintetében élesedő verseny várható
Társadalom	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ A kvalifikált fiatalabb nemzedék helyben tartása településfejlesztési húzóerő lehet ☐ A munkaképes korú, inaktív lakossági csoportok (peremkerületek hátrányos helyzetű lakosai, nők) munkaerőpiaci (re)integrációja erősíti a helyi gazdaságot ☐ A népesség átlagos iskolázottsági szintje emelkedik, a szakképzés kielégíti a jelenlegi és potenciális vállalkozói igényeket ☐ Az önkormányzati, a vállalkozó szféra és az oktatási, munkaügyi intézmények közötti együttműködés erősödik ☐ Szociális foglalkoztatási formák fejlesztésére nyílik lehetőség az önkormányzat aktív részvételével ☐ Szociális városrehabilitáció megvalósítására nyílik lehetőség, jobb lakáskörülmények biztosítása érdekében a szegényebb családok számára ☐ Lehetővé válik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása és integrálása komplex beavatkozásokkal 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Megfelelő minőségű munkahelyek hiányában a szelektív elvándorlás tovább csökkenti a város potenciális munkaerő bázisát ☐ A bölcsőde és óvoda kapacitásbővítésének elmaradása tovább nehezíti a munkaképes korúak munkába állását ☐ Folytatódik a népesség elöregedése és az inaktív arányának emelkedése ☐ A hátrányos helyzetű csoportok aránya és leszakadásuk mértéke tovább növekszik ☐ A foglalkoztatási problémák kezelésének elmulasztásával szociális válság alakulhat ki ☐ Kieleződhetnek a konfliktusok a helyi társadalmon belül ☐ Vagyon elleni bűncselekmények elszaporodása ☐ A közeli vármegyeszékhely és régióközpont elszívó hatása erősödik, tovább erősítve az ingázást és elvándorlást ☐ Az országos/vármegyei/járási fejlesztési elképzelések között nem szerepelnek kellő súllyal a város szükségletei, igényei

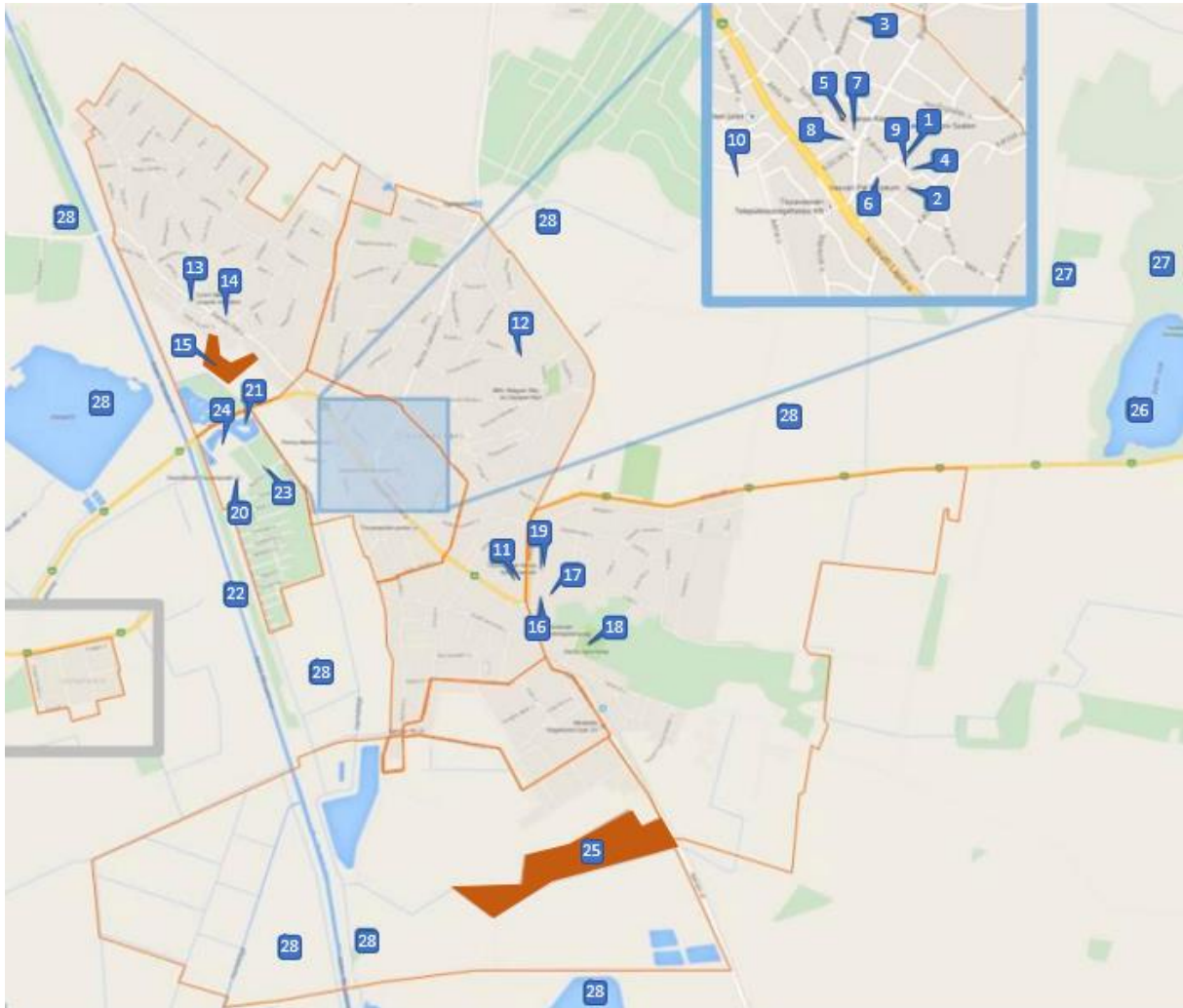
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Lehetővé válik a hátrányos helyzetű gyermekekre koncentrált óvoda férőhelyeinek bővítése ☐ Egészséges életmód programok és nevelés, környezettudatos szemléletformálás megvalósítására nyílik lehetőség ☐ A civil szervezetek megerősödnek és a város fejlődésének aktív résztvevőivé válnak ☐ További jelentős pályázati források megjelenése várható ☐ A város hagyományos értékei jobban érvényesülnek, erősödik a lokálpatriotizmus, a helyi identitástudat 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az európai uniós források tekintetében élesedő verseny várható
Környezet és közlekedés	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Növekedik az alternatív erőforrásból származó energia előállítására iránti igény ☐ A város arculatához illeszkedő beépítések történnek ☐ Lehetővé válik a védett kastélyok felújítása, hasznosítása ☐ Nő a magánérs építkezések és felújítások száma ☐ Lehetővé válik az előregedett vízvezetékek és villanyoszlopok kiváltása ☐ Lehetővé válik a szennyvíztisztító- és vízműtelep kapacitásának növelése ☐ Lehetővé válik a település csapadékvíz- és belvíz-elvezető rendszerének kiépítése ☐ Az elkerülő út megépítésének köszönhetően javul a közlekedésbiztonság és környezeti állapot ☐ A környezetbarát közlekedési módok egyre inkább elterjednek ☐ További jelentős pályázati források megjelenése várható 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az energiatüggőség fokozódik ☐ A természeti-környezeti értékek (élővizek, növény- és vadállomány) károsodnak az ökológiai szemlélet hiányában ☐ Környezetterhelő ipari létesítmények települnek be a városba ☐ Az előregedett vízvezetéknel szaporodó csőtörések és üzemzavarok ☐ A csapadékvíz-elvezetésének hiánya miatt belvizes, vízállásos területek növekedése ☐ A fa villanyoszlopok kidőlése miatti üzemzavarok és veszélyhelyzetek ☐ Növekszik teher- és személygépkocsi-forgalom a betelepülő ipari vállalkozások hatására ☐ Az országos/vármegyei/járásai fejlesztési elképzelések között nem szerepelnek kellő súllyal a város szükségletei, igényei ☐ Az európai uniós források tekintetében élesedő verseny várható
Köszolgáltatások	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ A gazdaság és idegenforgalom fellendülése folytán nőnek az önkormányzat helyi adóbevételei ☐ Lehetővé válik a szociális intézmények infrastrukturális állapotának javítása ☐ Lehetővé válik a bölcsőde és óvoda kapacitásbővítése ☐ Lehetővé válik a közszolgáltatások elérhetőségének javítása a leszakadó városrészekben ☐ A járásközpontok jogköre bővíülhet, fejlesztési forrásai növekedhetnek ☐ További jelentős pályázati források megjelenése várható 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Az önkormányzatok feladat- és hatásköre kedvezőtlenül alakulhat ☐ Az önkormányzatok állami forrásai / támogatásai csökkennek ☐ Az önkormányzati bevételek csökkenése miatt a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat a működésre kell fordítani ☐ A kedvezőtlen jövedelmi helyzetű lakosok ellátása egyre jobban terheli a szociális és segélyezési rendszert ☐ A város nem tudja teljes mértékben kiaknázni a járási központi szerepköréből adódó lehetőségeket ☐ Részleges ellenérdekek esetleges felmerülése a járási központ és a járás többi települése között ☐ Az országos/vármegyei/járásai fejlesztési elképzelések között nem szerepelnek kellő súllyal a város szükségletei, igényei

Lehetőségek	Veszélyek
	☐ Az európai uniós források tekintetében élesedő verseny várható

2.1.11 Problématérkép/Értéktérkép

Az alábbi térképek a településfejlesztés szempontjából jelentős, a helyzetfeltárás és helyzetelemzés alapján összegyűjtött főbb települési értékeket és megoldandó problémákat ábrázolják.

2. térkép: Tiszavasvári értéktérképe

Az alkalmazott jelölések magyarázata:

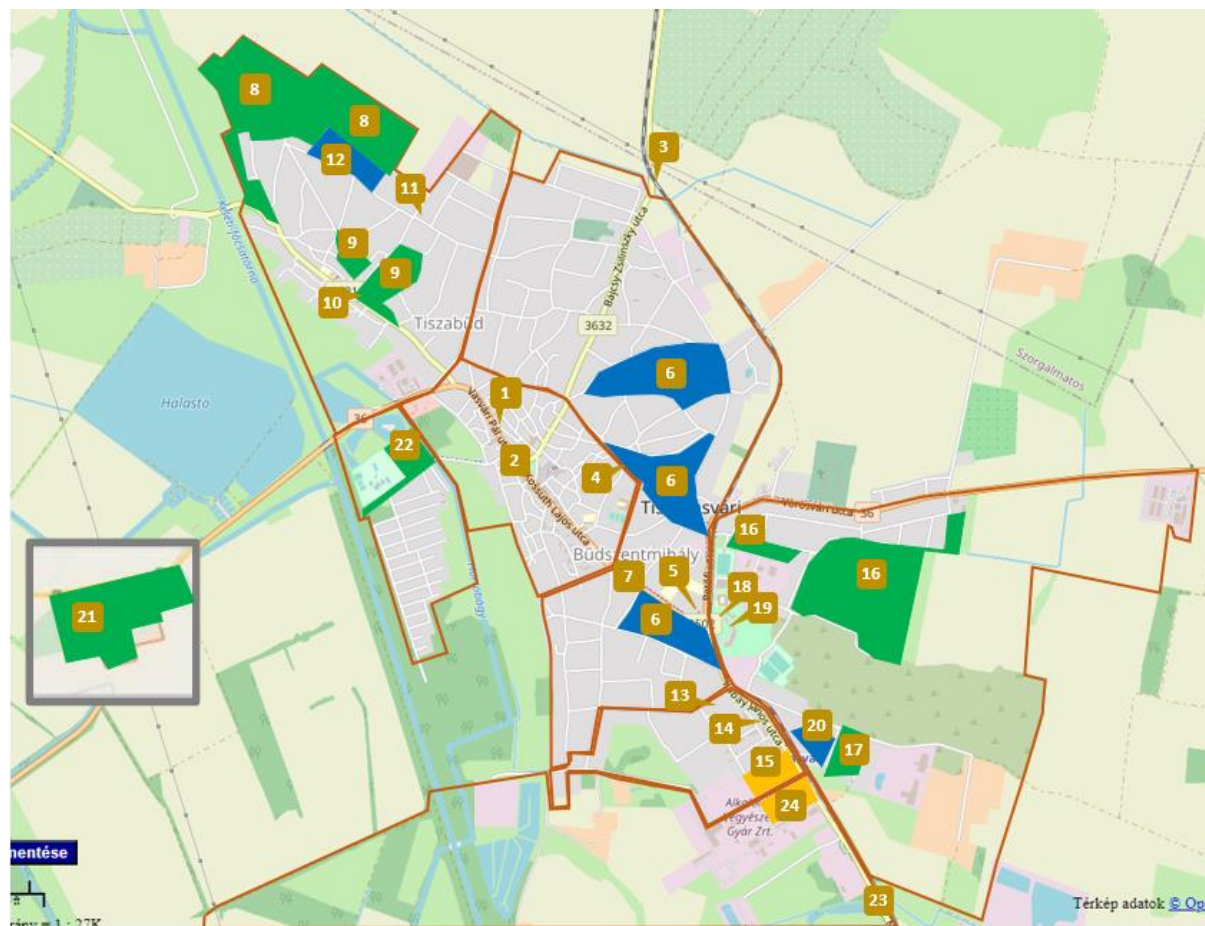
- 3 Településfejlesztés szempontjából jelentős települési érték
- Önkormányzati ipari fejlesztési terület
- Városrész határa

1.	Református templom (műemlék)	15.	Iparterület
2.	Régi református parókia, ma Vasvári Pál Múzeum (műemlék)	16.	Volt Dessewffy-kastély (műemlék)
3.	Városi tenispálya (folyamatban) Wesselényi utca,	17.	Volt Dessewffy-kastély parkja (helyi természeti védett terület)
4.	Zöldliget (folyamatban) Kálvin utca,	18.	Városi Sporttelep
5.	Találkozások háza	19.	Városi Sportcsarnok
6.	Sörös-sétány, Vasvári Pál szobra	20.	Szentmihályi Gyógyfürdő
7.	Zeneiskolai hangversenyterem (folyamatban)	21.	Horgásztó, városi futópálya Polgári út
8.	Kabay János szülőháza, helyi védett lakóház	22.	Keleti főcsatorna
9.	Találkozások tere	23.	Gólyahír Ifjúsági Tábor

10.	Műfüves focipálya	24.	Kondipark
11.	Római katolikus templom (műemlék)	25.	Önkormányzati tulajdonú ipari fejlesztési terület
12.	Tájéznak alkalmas, helyi védett lakóház	26.	Fehér-szik természetvédelmi terület
13.	Görögkatolikus templom (műemlék) Vasvári	27.	Bogdányi erdő
14.	Volt Korniss-kastély és parkja, helyi védett épület	28.	Tájéki, természeti értékű mocsarak, rétek és legelők

Forrás: Google Maps, saját szerkesztés

3. térkép: Tiszavasvári problématerképe

Az alkalmazott jelölések magyarázata:

- Szegregált terület
- Belvív által fenyegetett terület
- Rekultiválendő ipari terület
- Városrész határa

1.	Járobeteg Szakrendelő korszerűsítendő épülete	13.	Városi Bölcsőde bővítendő épülete
2.	Gyalogos átkelőhelyek hiánya a főút kiemelt csomópontjaiban	14.	Szociális és egészségügyi szolgáltatások korszerűsítendő épülete
3.	Egyházerdő: elavult vasúti megállóhely	15.	Rekultiválendő területek az Alkaloidea iparterületén
4.	Használaton kívüli egykori orvosi rendelő, gyermekjóléti szolgálat épülete	16.	Jelentős méretű szegregátumok, leromlott lakóterületek
5.	Esélytér Óvoda bővítendő épülete	17.	Szegregációval veszélyeztetett terület, leromlott lakóterület
6.	Belvizes területek, hiányos csapadékvíz-elvezető rendszer	18.	Volt Dessewffy-kastély, leromlott állapotú műemlék épület
7.	Gyalogos átkelőhelyek hiánya a főút kiemelt csomópontjaiban	19.	Volt Dessewffy-kastély rekonstruálendő, helyi védett kastélyparkja
8.	Jelentős méretű szegregátumok, leromlott lakóterületek	20.	Belvizes terület, hiányos csapadékvíz-elvezető rendszer
9.	Szegregációval veszélyeztetett területek, leromlott lakóterületek	21.	Jelentős méretű szegregátum, leromlott lakóterület
10.	Volt Korniss-kastély, leromlott állapotú helyi védett épület, benne korszerűsítendő idősek otthona, fogyatékos személyek otthona	22.	Szegregációval veszélyeztetett terület, leromlott lakóterület

11.	Volt magtár, leégett, bontandó épület (helyi védett)	23.	Kiépítendő kerékpár-út a Wienerberger téglagyárhoz
12.	Belvizes területek, hiányos csapadékvíz-elvezető rendszer	24.	Rekultiválendő területek az Alkaloida iparterületén

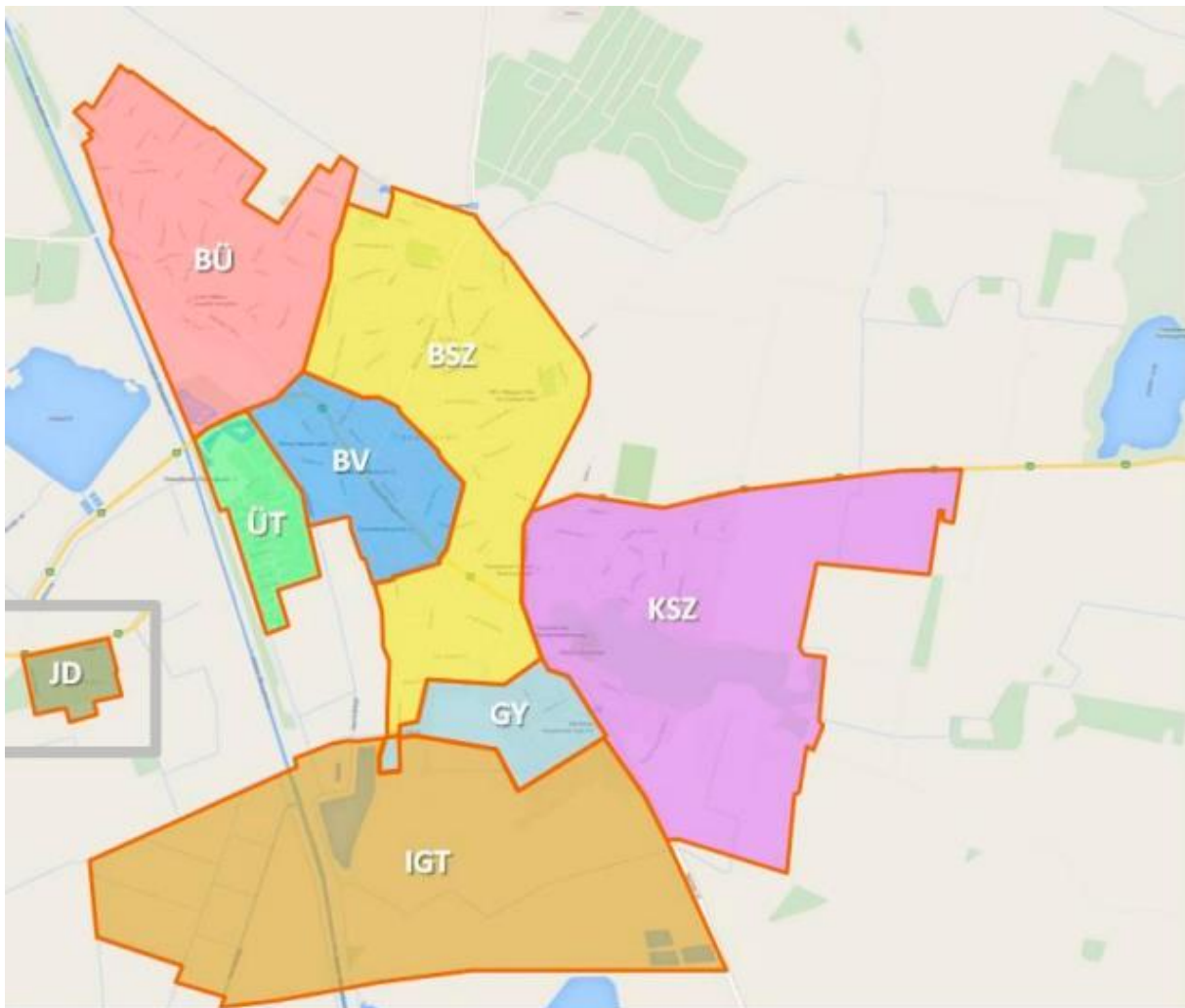
Forrás: Openstreet Map, saját szerkesztés

2.2 A VÁROSRÉSZI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

A városrészek lehatárolásakor a cél az volt, hogy funkcionálisan és településmorfológiailag minél homogénebb területeket lehessen kijelölni annak érdekében, hogy fejlesztési irányaik meghatározásakor a lehető legnagyobb mértékben érvényesülhessen a koncentráció elve. Mindemellett fontos elkerülni a városszerkezet túlzott elaprózódását is. Ez Tiszavasvári esetében viszonylag könnyen végrehajtható, mivel az egyes területek történelmileg és/vagy funkcionálisan jól elkülönülnek.

A fenti keretfeltételek, a településrendezési terv, a korábbi elemzések és az előzetes egyeztetések alapján Tiszavasváriban 8 városrész került kijelölésre, amelyek egy része külterületeket is érint.

4. térkép: Tiszavasvári városrészei

Az alkalmazott jelölések magyarázata:

BV Belváros

BSZ Belső-Szentmihály

BU Búdi városrész

GY Gyári lakótelep

KSZ Külső-Szentmihály

JD Józsefháza és Dankópuszta

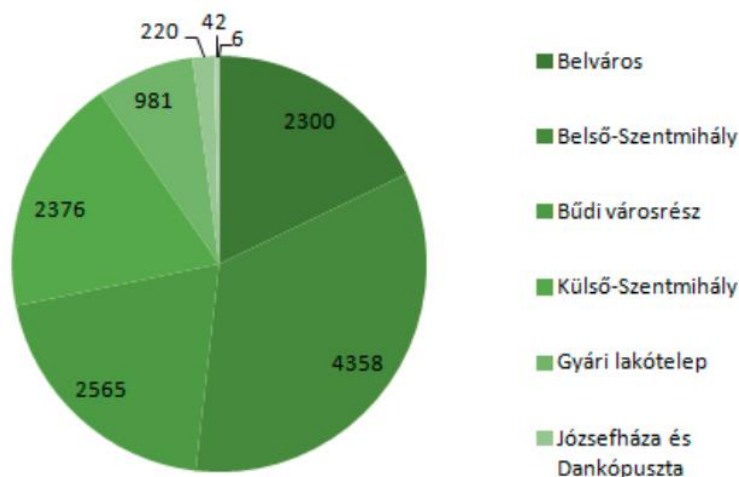
ÜT Üdülőterület

IGT Ipari-gazdasági terület

Forrás: Google Maps, saját szerkesztés

Tiszavasvári népessége egyenlőtlenül oszlik meg az egyes városrészek között, aminek az az oka, hogy a lehatárolás alapvetően funkcionális szempontok mentén történt. Ennek megfelelően az ipari és turisztikai városrészek lakosság száma alacsony, míg a lakófunkciójú városrészeké és a Belvárosé magas (leszámítva a jóval kisebb területű, és így nagyságrenddel kisebb lakosságú Józsefháza és Dankópuszta településrészt). A legnagyobb népességű városrész Belső-Szentmihály, amelyet nagyjából egyforma részesedéssel követ a Belváros, a Búdi városrész és Külső-Szentmihály.

1. ábra: Tiszavasvári városrészeinek lakossága (fő, 2011)

Forrás: KSH

A városrészek lakosságának korcsoportos megoszlása alapján néhány jellegzetesség kirajzolódik: Külső-Szentmihály és Józsefháza esetében kiemelkedő a gyermekkorúak aránya, míg a Gyári lakótelepen és Belső-Szentmihályon van a legtöbb időskorú. A Belvárosban és az Üdülőterületen a városi átlaghoz viszonyítva magas a munkaképes korúak aránya.

A városrészek egyes társadalmi mutatói között jelentős különbségek rajzolódnak ki, kiemelkednek Külső-Szentmihály és Józsefháza (illetve kisebb mértékben a Búdi városrész) kedvezőtlen értékei, amelyek az eltérő mértékű, de mindhárom esetben jelentős leszakadás, szegregálódás jeleit mutatják. A munkaerő-piaci adatok szintén jelentős városrészi eltéréseket mutatnak, de a legkedvezőtlenebb értékeket itt is a három legrosszabb helyzetben lévő településrész mutatja. Józsefháza munkanélküliségi és inaktivitási adatai pl. riasztóan magasak.

2. táblázat: Munkaerő-piaci adatok városrészenként (% , 2011)

Városrész	Mutató	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	Munkanélküliségi ráta	Tartós munkanélküliek aránya
Belváros		37,6	51,2	11,0	5,8
Belső-Szentmihály		38,3	54,5	10,0	4,8
Búdi városrész		56,9	63,6	21,0	8,4
Külső-Szentmihály		68,4	80,5	26,9	11,2
Gyári lakótelep		44,1	50,5	11,7	4,9
Józsefháza és Dankópuszta		41,5	70,0	37,9	13,6
Üdülőterület		36,4	42,9	8,3	4,2

Mutató	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	Munkanélküliségi ráta	Tartós munkanélüliek aránya
Városrész				
Tiszavasvári összesen	44,2	60,5	14,3	6,4

Forrás: KSH

A lakásállomány változása számos ellentmondást hordoz magában:

- A három, eltérő mértékben szegregálódó városrész közül Külső-Szentmihály esetében kiugróan magas az egy lakásra jutó lakosok száma. Ugyanez az érték Józsefháza esetén alig haladja meg a városi átlagértéket, pedig komfortfokozatát tekintve az itteni lakásviszonyok is hasonlóan kedvezőtlenek. A különbséget a két településrész eltérő beépítettsége magyarázza: míg Külső-Szentmihály kertvárosi, falusias övezet, addig Józsefháza extenzív, mezőgazdasági területen létrejött lakóterület.
- Az Üdülőterületen a fejlettebb városrészekhez viszonyított rosszabb átlagos komfortfokozat, és az egyszobás lakások magas arányának oka az, hogy az itt lakók jelentős része üdülőháznak épített, és lakófunkcióra átalakított épületben él.

Az egyes városrészek által betöltött települési funkciókat az alábbi táblázat mutatja be.

3. táblázat: Városrészek funkciói

Városrészek	Ipari, logisztikai	Kereskedelmi	Mezőgazdasági	Zöldfelületi, környezeti	Turisztikai, rekreációs	Közlekedési, távközlési	Közösségi	Közigazgatási	Humán szolgáltatási	Lakó	Város(rész) központi
	Funkciók										
Belváros		■		■	■	■	■	■	■	■	■
Belső-Szentmihály					■		■	■	■	■	
Búdi városrész			■						■	■	
Külső-Szentmihály	■				■				■	■	
Gyári lakótelep								■	■	■	■
Józsefháza és Dankópuszta			■							■	
Üdülőterület				■	■					■	
Ipari-gazdasági terület	■		■								

Alkalmazott jelölések magyarázata

■	kiegészítő funkció
■	domináns funkció

3 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: ITS) elérendő (középtávú) céljait erőteljesen befolyásolják az EU 2021-2027-es időszakra megfogalmazott fő célkitűzései (5 db: Intelligensebb Európa; Zöldebb, karbonmentes Európa; Jobban összekapcsolódó Európa; Szociálisabb Európa; A polgáraihoz közelebb álló Európa) és az egyes támogatási alapok (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap), másrészt Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye Területfejlesztési Konceptió és Program célrendszere. Mivel várhatóan az EU támogatások továbbra is kiemelt – ha nem is kizárólagos - szerepet játszanak majd Tiszavasvári fejlődésében az elkövetkező 7-8 évben, e fő célkitűzések és a városi célok egymáshoz illesztése fontos eleme jelen stratégiai tervezési folyamatnak.

Tiszavasvári Város Településfejlesztési Konceptióját 2019. augusztus 29-én fogadta el az önkormányzat képviselőtestülete 307/2019.(VIII.29.) számú határozatával. A Konceptió részét képezi egy helyzetfeltárás, illetve a fejlesztési célok. A Konceptió nagyban épít a 2015-ben kidolgozásra került jelen dokumentum elődjére (Integrált Településfejlesztési Stratégia).

A Konceptió célrendszere a körülmények készítése óta eltelt időszakban való változásainak ellenére alapvetően megfeleltethető a város mai helyzetére is, így a Stratégia célrendszerének jó alapját képezheti, abban kisebb pontosítások azonban indokoltak. Az ITS célrendszere tehát a Településfejlesztési Konceptióban meghatározott célok mentén, azoknak a Megalapozó Dokumentum megállapításai, Tiszavasvári Gazdasági Programja, valamint a stratégia kidolgozása során lezajlott partnerségi folyamat inputjai alapján való pontosításával, aktualizálásával lett kialakítva.

3.1 JÖVŐKÉP

A jövőkép pozicionálja a várost közvetlen környezetében és a tágabb régióban, meghatározza a társadalmi, gazdasági és épített környezet állapotát és domináns folyamatait. A jövőkép hosszabb távon, 20 éves távlatban (2040-ig) elképzelt és elérhető lehetőséget fogalmaz meg, a lehetőségekből kiindulva, a város lakóinak igényeit összefogva.

A komplex fejlesztések megvalósulása kapcsán a település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre, valamint a térségi szerepkörére vonatkozóan az alábbiak szerint került megfogalmazásra.

JÖVŐKÉP

Tiszavasvári széleskörű járási igazgatási szolgáltatásokkal, stabil oktatási intézményrendszerrel, erős, a munkaerőpiaci igényekhez rugalmasan reagálni képes középfokú oktatással és szakképzéssel, jól szervezett, minőségi szolgáltatásokat nyújtó egészségügyi, szociális ellátó rendszerrel szolgálja a város és az egész járás lakóit. Jelentős ipari, logisztikai, kereskedelmi és szolgáltatási vállalkozásai révén biztosítja a foglalkoztatást.

A helyi gazdaság fejlődésével párhuzamosan folyamatosan bővülő adóbevételek és külső támogatások segítségével a városközpont és a peremterületek egyaránt fejlődnek, nyugodt és vonzó, minőségi és élhető lakókörülményeket, a természeti értékeket megőrző szabadidős-rekreációs helyszíneket és a térség turisztikai kínálatához csatlakozó idegenforgalmi attrakciókat kínálva, fejlett közmű- és közösségi szolgáltatásokat biztosítva.

A település vagyona kulturális, gazdasági és környezeti téren is növekvő. Megtartó képessége és vonzereje fejlődik, a város hagyományait büszkén ápoló középréteggel rendelkezik, szegényebb lakóit felkarolja. Tudásbázisa egyre szélesedik, és a gazdaságot szolgálja. Biztonságos város, amely megőrzi békés, kisvárosias jellegét.

Tiszavasvári középtávú fejlesztési céljai összhangban vannak a város jövőképevel. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) és egyben a város fejlesztésének átfogó célja a jövőkép rövid, középtávú értékválasztáson alapuló megfogalmazása.

ÁFOGÓ FEJLESZTÉSI CÉLOK

A város elhelyezkedését kihasználva versenyképes és élhető járási gazdasági, szolgáltatási és intézményi centrummá válni.

Emberközeli és nyugodt kisvárosi lakókörnyezettel, fejlett köz- és közösségi, szociális és munkaerőpiaci szolgáltatásokkal, oktatási intézményekkel, és a legszegényebbeket felkaroló, felemelkedésüket támogató intézkedésekkel is biztosítani a lakosság életminőségének javulását.

A fenntartható és versenyképes, megfelelő számú és minőségi munkahelyet kínáló gazdaság mellett rendkívül fontos az élhetőség, azaz a város környezet minősége, a közszolgáltatások elérhetősége, a lakosság életminősége is. A város célja a járási központ funkcióinak minőségi fejlesztése, elérhetőség további javítása, a város infrastruktúra- és közmű hálózatának megújítása, illetve a lakosság számára elérhető kulturális, szabadidős, rekreációs kínálat bővítése, a meglévő szolgáltatások színvonalának emelése, turisztikai attrakciók, szolgáltatások bővítése. Emellett rendkívül fontos a városban a munkaerőpiaci igényekhez rugalmasan alkalmazkodni képes minőségi szakképzés biztosítása, megalapozva a város gazdasági fejlődését. A városi közösség erősítése, a leszakadó, leszakadással fenyegetett társadalmi csoportok, területek kiemelt figyelemmel való fejlesztése is fontos cél a város valamennyi lakójának életminősége szempontjából.

Tiszavasvári alapvető célja egy élhető, az életkörülmények és a munkalehetőségek, megélhetés szempontjából vonzó település létrehozása.

3.2 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Jelen fejezet célja a középtávú célok részletes meghatározása. E célok kialakításánál fontos szempont volt, hogy az ITS nem kizárólag Tiszavasvári Város Önkormányzata, hanem a város egészének tervezési alapdokumentuma. Ebből kifolyólag tartalmazza azokat a célokat is, amelyek megvalósításáért a városi önkormányzat csak közvetve vagy részben felelős, mert azokat állami, magán vagy non-profit szereplők valósítják majd meg. Kétféle középtávú cél kerül meghatározásra:

- Városi szintű tematikus célok: szakterületi megközelítésben megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozott célok, melyek a város egészére vonatkoznak. A középtávú városi, tematikus célok integrált jellegűek, elérésükhöz jellemzően több tematikus/ágazati jellegű tevékenység koordinált végrehajtása szükséges.
- Városrészi szintű területi célok: Tiszavasvári 8 városrészére vonatkozó fejlesztési elképzelések. Ezek többnyire egy vagy több városi szintű tematikus céllal is szoros összefüggésben állnak.

3.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok

A városi szintű, 7-8 évre szóló tematikus célok alapvetően szakterületi megközelítésben kerülnek megfogalmazásra. Tiszavasvári esetében négy tematikus célt határoztunk meg:

- T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése
- T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
- T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
- T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével

A következőkben a középtávú tematikus célkitűzések kerülnek részletezésre. A célok mellett meghatározásra kerülnek az elérésüket szolgáló legfontosabb fejlesztési elképzelések, valamint a várható eredmények, hatások is. A célokhoz kapcsolódó indikátorok és azok célértékei a Stratégia 8.5.1 fejezetében kerülnek bemutatásra.

T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése

Tiszavasvári legyen erős, az innovatív megoldásokat használni képes helyi gazdasággal rendelkező – mezőgazdasági, ipari és turisztikai potenciálját minél jobban kihasználó – város, mely a tudás alapú gazdaság megteremtésére törekszik és pozitív hatással van a járás gazdasági életére is.

Munkahelyteremtés és a helyi gazdaság fenntartható fejlesztése a vállalkozások támogatásával, a beruházások, befektetések aktív és sokirányú ösztönzésével, és a munkaerőpiaci szereplők közötti folyamatos koordináció biztosításával, szem előtt tartva a környezettudatosság és környezetbiztonság elveit.

Tiszavasvári gazdaságának fejlődése érdekében szükséges, hogy a helyi vállalkozások munkahelymegtartó ereje erősödjön, versenyképessége javuljon. Ez teszi lehetővé a foglalkoztatási szint emelését, a lakosság gazdasági aktivitásának növekedését, és ezek révén az életminőség javulását.

A város gazdaságának alapját a kis- és középvállalkozások jelentik. Számukra szükséges biztosítani a megfelelő infrastrukturális körülményeket, minőségi vállalkozói környezetet, valamint fejleszteni kell a humán erőforrást

A térséggel együttműködő olyan helyi gazdaságra van szükség, amelynek különböző méretű egységei egyaránt képesek alkalmazkodni a változó piaci, gazdasági, digitális és környezeti követelményekhez, ahol jó befektetni.

A mezőgazdaságban előállított termékek jelenleg elsősorban elszállításra kerülnek, kiemelt szerep juthat a mezőgazdasági termékfeldolgozás kiépítésére, mely a helybéli lakosság megélhetésének fontos területe lehetne. A mezőgazdasági ágazatra a termékfeldolgozás, illetve a késztermékek piacra kerülésének segítése egyik útja a település gazdasági megélénküléséhez.

A település közlekedési adottságait, a természeti értékeit kihasználva tovább kell fejleszteni a mezőgazdasági, élelmiszeripari és idegenforgalmi (falusi turizmus) gazdasági ágazatot.

Az önkormányzat a munkahelyteremtés és -megőrzés, valamint az adóbevételek növelése és kiszámíthatósága érdekében számos közvetlen és közvetett eszközzel befolyásolja a jelenlegi és a potenciális gazdasági szereplők tevékenységét: a beruházásokhoz és a vállalkozások hatékony működéséhez szükséges infrastruktúra biztosítása; megfelelő jogi szabályozás; hatékony és következetes városmarketing tevékenység; partnerség terén.

A tematikus célt szolgáló tervezett fejlesztések:

- **A Piac területén lévő jelenlegi elavult épületek elbontása, új üzletsor kialakítása**
- **Az Alkaloida iparterületén található 3 hektáros barnamezős fejlesztési terület kármentesítése (talaj- és talajvíz tisztítása)**
- **Iparterület további fejlesztése**
- **Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása**
- **Ipar-gazdasági vállalkozások befektetéseinek elősegítése**
- **Iparterület fejlesztés**
- **Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alpinfrastruktúra megteremtése**
- **Kereskedelmi üzletek építése**
- **A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása**
- **Kerékpár-út kiépítése a városközpont és a Wienerberger Téglagyár között**
- **Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása**
- **Városmarketing program megvalósítása**

- **Napelempark további telepítése**
- **„Energia erdő” bővítése önkormányzati területen, az intézmények majdani fűtőkorszerűsítésének megvalósítása céljából**
- **Szentmihályi Gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése**
- **Meglévő főzőkonyha korszerűsítése**

T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása

A városlakók életminőségének, életkörülményeinek javítása a lakókörnyezet fejlesztésével, értékteremtő és érték növelő beavatkozásokkal, valamint az egészségügyi és szociális ellátórendszer fejlesztésével és az egészségtudatot erősítő beavatkozásokkal, különös tekintettel a legszegényebbeket felkaroló, felemelkedésüket támogató fejlesztésekre. Az épített környezet fejlesztése és a természeti környezet javítása során a város átgondoltan alkalmazza a klímaváltozás mértékének és negatív hatásainak mérséklésére lokálisan bevethető eszközöket, intézkedéseket (pl. fenntartható településszerkezet kialakítása, környezetkímélő és energiahatékony technológiai megoldások alkalmazása, klímatudatos szemléletmód terjesztése, utazási szokások megváltoztatása).

A népességmegtartáshoz szükség van a jó tömegközlekedésre, az egyes területek gyors és biztonságos megközelítésére. Fontos a lakosság szemléletének formálása, a kerékpár-használat népszerűsítése, valamint a Városon belüli mobilizáció csökkentése, mely a településen kiemelkedően magas. Elengedhetetlen tényezők az élhető Város továbbfejlesztésére a zöld és egészséges környezet kialakítása. A lakóépületek azbesztmentesítése egészségesebb környezetet biztosít, valamint a meglévő épületek fokozatos megújításával vonzóbb Városképet kap Tiszavasvári. A lakosság igényeinek kielégítését nem csak Városi, hanem térségi szinten is el kell érni, mely a parkok és zöldfelületek megújítása és továbbfejlesztése, új terek, parkok kiépítése lakókörnyezeti és közszolgáltatási szempontból magas színvonalat érjenek el.

Kitűzött cél a korszerűbb útsatlakozások és minőségileg használhatóbb utak elérése, valamint a településen átmenő zavaró forgalomminimalizálása és az országos és térségi meghatározó gyorsforgalmi és főúthálózat gyorsabb és biztonságosabb elérése. Fontos emellett a gyalogosbarát közlekedési fejlesztések pl. városi járdák felújítása, gyalogosátkelők helyek létesítése is. A Felülvizsgálni szükséges az országos közúthálózat figyelembevételével a települési gyűjtőúthálózat rendszerét. A település közlekedésfejlesztési elhatározásaiban szerepel, hogy a szomszédos településekkel kerékpárút létesüljön.

További cél az épületállomány megújítása, amely esetében kiemelt szerepet játszik a nem megfelelő műszaki állapotban lévő épületállomány. Ezen a területen a város hatásköre elsődlegesen a saját tulajdonában lévő ingatlanok rekonstrukciójára terjed ki. A cél az, hogy a felújítások hozzájáruljanak az adott épület funkcióinak megerősítéséhez, bővítéséhez, esetleg funkcióváltáshoz, költség hatékony üzemeltetéséhez megfelelő infrastrukturális alapot biztosítva a közszolgáltatások magas színvonalú ellátásához.

A lakosság komfortérzetét növeli a közmű-infrastruktúra karbantartása, továbbfejlesztése is. A továbbiakban nagy figyelmet kell fordítani a még hiányos területek fejlesztésére, illetve a műszaki infrastruktúra folyamatos megújítására.

A fenntartható fejlődés figyelembe vétele érdekében kiemelten szükséges foglalkozni a természeti, táji, és építészeti értékek gyarapításával és védelmével, a közlekedési kényszer csökkentésével (alternatív közlekedési módok szorgalmazásával), a csapadékvizek összegyűjtésével, kezelésének módjaival, a zöldfelület-, környezet- és természetkímélő fejlesztések támogatásával, a biológiai aktivitás megtartásának szükségességével.

Támogatni kell a civil élet erőteljes kialakulását, hiszen a civilek az alapjai a lakosság összefogásában, az egymás elfogadásában, megértésében, a Városvezetés és a lakosság kapcsolatának erősítésében.

A városban több szegregálódó terület található, ezért kiemelt cél a ezen hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása, az érintett területek fejlesztése.

A tematikus célt szolgáló tervezett fejlesztések:

- **Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Búdi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)**
- **Közbiztonsági funkciók erősítése a Búdi városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)**
- **Közösségi ház kialakítása, védőnői szolgálat vizsgálóhelyiségének kialakítása**
- **Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Búdi városrészen**
- **Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Külső-Szentmihályi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)**
- **Közbiztonsági funkciók erősítése a Külső-Szentmihályi városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)**
- **Közösségi Ház fejlesztése, közösségi fürdő, mosoda kialakítása**
- **Volt Desseffy-kastély helyi védett kastélyparkjának rekultivációja**
- **A temető szolgáltatásainak fejlesztése, a ravatalozó épületének felújítása**
- **Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Külső-Szentmihály városrészen**
- **Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására Józsefháza városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)**
- **Közbiztonsági funkciók erősítése Józsefháza városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)**
- **Ivóvíz-hálózat kiépítése**
- **Önkormányzati bérlakások felújítása**
- **Élhető településközpont kialakítása:**
 - **Találkozások háza belső korszerűsítése, megújuló energiafelhasználás növelése;**
 - **Klub kávéház kialakítása;**
 - **Közterületek megújítása, térburkolatok cseréje;**
 - **Zöldfelületek kialakítása, megújítása;**
 - **Utcabútorok, eszközök telepítése;**
 - **Új kandeláberek kiépítése;**
- **Varázsceruza Óvoda épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése**
- **Városi Bölcsőde épületének hőszigetelése és újabb csoportszobával történő bővítése**
- **Régi lezárt hulladéklerakó kármentesítése (hrsz.: 0302)**
- **Esélytér Alapítványi Óvoda jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel**
- **Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása)**
- **Komplex, mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása**
- **Szociális célú városrehabilitációt segítő programok**
- **Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása és bővítése**
- **Biztonságos gyalogos átkelőhelyek kialakítása a főút kiemelt csomópontjaiban**

- **Önkormányzati tulajdonú utak felújítása, burkolatlan belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása**
- **Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Belső-Szentmihály, Hősök u. 38.) épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése, energetikai korszerűsítése**
- **Hidroglóbusz rekonstrukciója**
- **Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása**
- **Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program**
- **Humáninfrastruktúra fejlesztése települési rendezvények, programok fejlesztése, egymáshoz való kapcsolása**
- **Gyepmesteri telep kialakítása**
- **Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása**

T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés

A járásközponti szerep megerősítése a térségi igazgatási szolgáltatások, az oktatási intézményrendszer, az egészségügyi, szociális ellátó rendszer és a kulturális kínálat fejlesztésével.

Az önkormányzat által fenntartott épületek fenntartási és energiafelhasználási költségeit csökkenteni szükséges az energiahatékonyság javítása érdekében, melyek elérése érdekében alternatív eljárások beépítése is szükséges a megtérülési idő figyelembevételével. Az energiahatékonyságot a tervezés során a következő területekre kell kiemelten koncentrálni:

- nagyobb arányban történő hasznosítása a megújuló energiának;
- minél kevesebb energiafogyasztással rendelkező lakossági és középületek kialakítása, működtetése;
- klímabarát közlekedés kialakítása.

Tiszavasvári legyen gazdaságilag, társadalmilag és ökológiailag egyaránt fenntartható, emberi léptékű kisváros, ahol korszerű és innovatív információtechnológiákat, „okos” eszközöket alkalmaznak.

A fenntarthatósági elvek kapcsán kiemelt figyelmet szükséges fordítani a klímabarát településszerkezet kialakításának lehetőségeire, a települési és a jogos magánérdekek összhangjának biztosítására. A klímabarát városszerkezet kialakításának érdekében nagy hangsúlyt kap

- a kompakt településszerkezet megteremtése, ahol intenzív együttműködés zajlik a szereplők között;
- a településszerkezet tagolása beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és a természetes szellőzés biztosító zónákkal, illetve
- magánberuházások esetében a barnamezős területek előnyben részesítése.

A tematikus célt szolgáló tervezett fejlesztések:

- **A volt Korniss-kastély épületének kiváltása korszerű idősek otthona és fogyatékos személyek otthona kialakításával**
- **A volt Korniss-kastély, leromlott állapotú helyi védett épületének rekonstrukciója és hasznosítása**
- **A Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekjóléti Központ B, C és D épületének energetikai korszerűsítése**
- **Egykori iskolai épület új funkcióval való ellátása**
- **Volt Desseffy-kastély leromlott állapotú műemlék épületének rekonstrukciója, hasznosítása, az épületben múzeumtér kialakítása**
- **Orvosi rendelő épületének felújítása, bővítése**

- Egykori védőnői szolgálat épületének felújítása, infrastrukturális fejlesztése, közösségi tér kialakítása
- A Térségi Szolgáltató Ház (Ady Endre u.) alagsori helyiségeinek felújítása, múzeum céljára történő hasznosítása
- Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Kabay J. u. 21-23) korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése
- Volt munkásszálló épületének átépítése, hasznosítása
- Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása
- Az Egyházerdő vasúti megállóhely korszerűsítése, peronmagasítás
- Okospadok kihelyezése
- Okos zebrák kiépítése
- Épületenergetikai fejlesztések
- Közvilágítás LED-es korszerűsítése

T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével

Tiszavasvári idegenforgalmi kínálata ugyan nem széles, de ezek fejlesztésével, bővítésével, kiegészítve rekreációs lehetőségekkel jelentős turisztikai forgalmat generálhat, mely a helyi gazdaság fejlődését is elősegíti.

Fontosak a helyben megtalálható természeti értékek, az épített környezet nem erőszakos és minden elemében építő jellegű hasznosítási lehetőségeinek felmérése és a helyi lakosokban való tudatosítása. A turisztikai szolgáltatásokat a szoros összefüggésben kell kínálni a környező településekkel. Az idegenforgalom fejlesztését a természeti környezet, a településszerkezet és annak védett területére, rendezvényeire kell alapozni.

A gazdaság idegenforgalmi fejlesztésének irányai a helyi adottságokat kihasználó:

- ökoturisztikai fejlesztések ösztönzése;
- fürdőturizmus fejlesztése;
- horgász- és vadászturizmus fejlesztése.

Az ide érkező vendégek mellett a helyi lakosság igényeit kielégítő szabadidős lehetőségek biztosítása kiemelt cél. Fontos, hogy a lakosság a szabadidejét hasznosan tudja eltölteni, melyek feltételeit fokozatosan javítani, bővíteni szükséges. Minden korosztály találja meg a számára fontos tényezőt: pihenhessen, kikapcsolódjon, kulturális rendezvényekre járjon, szórakozzon, sportolhasson.

A tematikus célt szolgáló tervezett fejlesztések:

- **A meglévő sportpályák korszerűsítése, bővítése**
- **Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téliesítésével, korszerűsítésével**
- **Gólyahír Gyermek- és Ifjúsági tábor energetikai fejlesztése**
- **A csónakázó tó és szabadidőpark infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése, szabadtéri színpad kialakítása**
- **Városi zöldterületek fejlesztése a rekreációs terek (játszóterek és sportpályák) fejlesztésével, bővítésével**
- **Tájház kialakítása helyi védett lakóházban**
- **Komplex horgászturisztikai fejlesztés a Tiszavasvári külterület 0369/1 hrsz-ú ingatlanon (új horgásztó és szálláshelyek kialakítása, közműcsatlakozások kiépítése)**

- Szálloda építése
- Strand termásvíz hasznosítása
- A Fehér-szik természetvédelmi terület, a Bogdányi erdő és a város külterületén található további tájképi, természeti értékű mocsarak, rétek és legelők turisztikai hasznosítási programja

3.2.2 Városrészi szintű területi célok

A középtávú területi célok a Megalapozó vizsgálat részletes városrészi szintű helyzetfeltárása és helyzetelemzése alapján kerültek megfogalmazásra. A célokkal szembeni alapvető követelmény volt, hogy

- építsenek az adott városrész SWOT-elemzésében azonosított erősségekre;
- járuljanak hozzá a fellelt problémák megoldásához;
- vegyék figyelembe a környezeti fenntarthatóság elvét;
- vegyék figyelembe a társadalmi szolidaritás elvét;
- vegyék figyelembe az EU 2021-2027 támogatási időszakban elérhető forráslehetőségeket.

A városrész-specifikus fejlesztési célok referenciapontot képeznek az integrált akcióterületi fejlesztésekhez. A folyamat során kirajzolódtak azok a funkciók, amelyek esetében további fejlesztésekre van szükség, így megvalósítható a város kiegyensúlyozott területi, gazdasági és társadalmi fejlődése.

A városrészek részletes bemutatása a Tiszavasvári Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Tanulmány 3.3. fejezetében található.

- V1: BELVÁROS: Vonzó, teljes funkcionalitású város/járasközpont kialakítása
- V2: BELSŐ-SZENTMIHÁLY: Vonzó és élhető lakókörnyezet kialakítása
- V3: BŰDI VÁROSRÉSZ: A városrész öfenntartó fejlődési pályára állítása a minőségi lakókörnyezet és a szolgáltatások komplex fejlesztésével, társadalmi különbségek csökkentése, felzárkóztatás
- V4: GYÁRI LAKÓTELEP: Város alközpont kialakítása a minőségi lakófunkció erősítésével és a szolgáltatások fejlesztésével, gyerekcentrikus szabadidős tevékenységi lehetőségek fejlesztése
- V5: KÜLSŐ-SZENTMIHÁLY: A városrész felzárkóztatása a lakókörnyezet komplex fejlesztésével, valamint a kereskedelmi és szolgáltató alközponti funkció és a sport- és rekreációs pólus szerep erősítésével
- V6: JÓZSEFHÁZA ÉS DANKÓPUSZTA: A települési környezet javítása, jobb életminőség biztosítása
- V7: ÜDÜLŐTERÜLET: A turisztikai és rekreációs potenciál minőségi fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
- V8: IPARI-GAZDASÁGI TERÜLET: Komplex szolgáltatások nyújtására képes vállalkozási környezet kialakítása a beruházások ösztönzése, a vállalkozások letelepedése és fejlődése érdekében

V1: BELVÁROS: Vonzó, teljes funkcionalitású város/járasközpont kialakítása

A Belváros Tiszavasvári egyetlen városközpontja, és jelenleg is sokféle funkciót biztosít. A középtávú fejlesztési célok ezek további bővítése és fejlesztése mellett a zöldfelületi rendszer, valamint a gyalogos és közösségi közlekedési feltételek további javítására irányulnak.

A városrész fejlesztése során javítani kívánjuk a közösségi, a közigazgatási, a humáninfrastruktúra és a gazdasági funkciók és szolgáltatások infrastrukturális és intézményi feltételeit, fejlesztendő a gyalogos és közösségi közlekedés, az itt működő civil és oktatási intézmények aktív közreműködésével közösségformálási program megvalósítása szükséges, emellett a városkép javítását célzó épület-rekonstrukciós és zöldterület-fejlesztő beruházások is indokoltak.

V2: BELSŐ-SZENTMIHÁLY: Vonzó és élhető lakókörnyezet kialakítása

Belső-Szentmihály fő funkciója a lakókörnyezet biztosítása, de emellett számos humán szolgáltatásnak is otthont nyújt. A középtávú fejlesztési célok ezek további támogatása mellett a közösségi, turisztikai és közlekedési funkciók fejlesztésére irányulnak.

A városrész fejlesztésével fejlett, vonzó lakókörnyezetet szeretnénk kialakítani az itt elérhető szolgáltató-funkciók körének bővítésével, minőségük javításával, a belvízzel fenyegetett lakótömbök területén a csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztésével és bővítésével, az épített örökség itt található elemeinek védelmével és hasznosításával, valamint zöldterület-fejlesztéssel és a gyalogos közlekedés feltételeit javító beruházásokkal.

V3: BÚDI VÁROSRESZ: A városrész önfenntartó fejlődési pályára állítása a minőségi lakókörnyezet és a szolgáltatások komplex fejlesztésével, társadalmi különbségek csökkentése, felzárkóztatás

A Búdi városrész esetében jelenleg a lakófunkció dominál, kiegészítő jelleggel pedig a mezőgazdasági tevékenység, a turisztikai, rekreációs funkció, valamint a közösségi és humán szolgáltatások figyelhetők meg. A középtávú fejlesztési célok ezek további támogatása mellett a közösségi, közigazgatási és kereskedelmi funkciók erősítésére irányulnak.

A városrész fejlesztésének célja a városrész lakosságának nagyobb mértékű integrálása a város társadalmi-gazdasági folyamataiba, és a városrész hagyományaira építve annak önfenntartó fejlődési pályára állítása. Ennek érdekében szükséges a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek javítása, az elérhető szolgáltatások körének bővítése, minőségének javítása, a lakókörnyezet sokirányú fejlesztése, az épített örökség itt található elemeinek védelme és hasznosítása, valamint a civil és oktatási intézmények közreműködésével végzett közösségformálás.

V4: GYÁRI LAKÓTELEP: Város alközpont kialakítása a minőségi lakófunkció erősítésével és a szolgáltatások fejlesztésével, gyerekcentrikus szabadidős tevékenységi lehetőségek fejlesztése

A Gyári lakótelepről elmondható, hogy a lakófunkció mellett sok egyéb szerepet is ellátva Tiszavasvárin belül formálódó alközpontnak tekinthető. Erősen jelen vannak a humán szolgáltatások, de megtalálhatók a kereskedelmi, közlekedési és közigazgatási funkciók is. A középtávú fejlesztési célok ezek további támogatása, bővítése mellett a zöldfelületi rendszer bővítésére irányulnak.

A városrész fejlesztése során a minőségi lakófunkciót kívánjuk erősíteni érték növelő beavatkozásokkal, a települési alközponti szolgáltató-funkciók infrastruktúrájának fejlesztésével és zöldterület-fejlesztéssel.

V5: KÜLSŐ-SZENTMIHÁLY: A városrész felzárkóztatása a lakókörnyezet komplex fejlesztésével, valamint a kereskedelmi és szolgáltató alközponti funkció és a sport- és rekreációs pólus szerep erősítésével

Külső-Szentmihály jelenlegi domináns funkciója a lakókörnyezet biztosítása, de sokszínűségét bizonyítja, hogy otthon ad emellett ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági tevékenységeknek, és rendelkezik kiegészítő jellegű zöldfelületi, turisztikai/rekreációs, közösségi és humán szolgáltatási funkciókkal is. A középtávú fejlesztési célok ezek további támogatására, illetve a kereskedelmi, turisztikai/rekreációs és közösségi funkciók esetében azok jelentős bővítésére irányulnak.

A városrész fejlesztése során az itt lakókat nagyobb mértékben szeretnénk integrálni a város társadalmi-gazdasági folyamataiba a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével, a szolgáltatások javításával, a lakókörnyezet sokirányú fejlesztésével, valamint a civil és oktatási intézmények közreműködésével végzett közösségformálás segítségével. Ugyanakkor a városrész kereskedelmi és szolgáltató alközponti funkciójának megerősítését, valamint sport- és rekreációs pólus szerepének erősítését kívánjuk elérni a vállalkozások és beruházások ösztönzésével, az épített örökség részét képező kastélyépület rekonstrukciójával és hasznosításával,

az itt található védett természeti értékű terület rekonstrukciójával, valamint a sportlétesítmények fejlesztésével és bővítésével.

V6: JÓZSEFHÁZA ÉS DANKÓPUSZTA: A települési környezet javítása, jobb életminőség biztosítása

Józsefháza és Dankópuszta településrész két eltérő jellegű része közül Józsefháza lakófunkciójú, Dankópuszta pedig elsősorban mezőgazdasági funkciójú terület. A középtávú fejlesztési célok ezek fejlesztése mellett a közösségi és közigazgatási szolgáltatások elérhetőségének jelentős mértékű javítására irányulnak.

A városrész fejlesztése során elsődleges cél a rendkívüli mértékben leromlott lakókörnyezet rehabilitációja közmű-fejlesztéssel, épület-rekonstrukciós és zöldterület-fejlesztő beruházásokkal, valamint az itt élők esélyegyenlőségének, a közösségi, oktatási és szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáféréseinek javítása a mezőgazdasági tevékenység ösztönzésével, közösségfejlesztő és a fiatalokra koncentrálnak fejlesztő és felzárkóztató programokkal.

V7: ÜDÜLŐTERÜLET: A turisztikai és rekreációs potenciál minőségi fejlesztése a természeti értékek megőrzésével

Az Üdülőterület fő jelenlegi funkciója a turisztikai/rekreációs szolgáltatások biztosítása, de emellett zöldterületi funkciókat is ellát. A középtávú fejlesztési célok ezen meglévő funkciók további támogatására irányulnak, új funkciók kialakítását nem tartalmazzák.

A városrész fejlesztése során a gyógy- és termálurisztikai, sport- és aktívurisztikai potenciált növelő és kiaknázó beruházásokat, szolgáltatásokat tervezünk.

V8: IPARI-GAZDASÁGI TERÜLET: Komplex szolgáltatások nyújtására képes vállalkozási környezet kialakítása a beruházások ösztönzése, a vállalkozások letelepedése és fejlődése érdekében

Az Ipari-gazdasági terület elsősorban ipari-logisztikai funkcióval rendelkezik, de otthont ad fontos mezőgazdasági tevékenységeknek is. A középtávú fejlesztési célok ezen meglévő funkciók további támogatására irányulnak, új funkciók kialakítását nem tartalmazzák.

A városrész fejlesztése során a fő cél a vállalkozások és beruházások ösztönzése, amelyet az induló és kisvállalkozásokat támogató szolgáltató intézmények kialakításával, a fejlesztési területek előkészítésével és a barnamezős területek szükség szerinti rekultivációjával kívánunk megvalósítani.

3.3 A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

A város középtávú tematikus céljai a városrészi célkitűzések egy vagy több városrészben történő megvalósításával érhetők el. A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő az ITS-ben megjelölt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését.

Az előzőekben ismertetett rendszert az alábbi ábra foglalja össze.

2. ábra: Tiszavasvári városfejlesztési célrendszere 2022-2040 között

A város középtávú tematikus céljai a városrészi célkitűzések egy vagy több városrészben történő megvalósításával érhetőek el. A területi és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő a felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését. A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus és területi célok közötti összefüggéseket, kapcsolatuk erősségének mértékét.

4. táblázat: A városrészi fejlesztési célok és a tematikus célok közötti összefüggések

Városrészek / tematikus célok	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés	T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
V1: BELVÁROS				
V2: BELSŐ-SZENTMIHÁLY				
V3: BÚDI VÁROSRÉSZ				
V4: GYÁRI LAKÓTELEP				
V5: KÜLSŐ-SZENTMIHÁLY				
V6: JÓZSEFHÁZA ÉS DANKÓPUSZTA				
V7: ÜDÜLŐTERÜLET				
V8: IPARI-GAZDASÁGI TERÜLET				

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

Az egyes területi részcélokkal a legerősebb koherenciát a T2: A városlakók életminőségének, életkörülményeinek javítása c. tematikus cél mutatja. A településrészek közül az Üdülőterület és az Ipari-gazdasági terület esetében nincs jelentős szerepe.

A T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés c. tematikus cél erős koherenciájú kapcsolattal a Belváros rendelkezik. A többi városrész esetében közepes kapcsolat jellemzi, elsősorban a városfejlesztés területén.

A T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése c. tematikus cél 1 területi céllal mutat erős, hárommal közepes, négygel pedig gyenge koherenciát. Ez a célkitűzés minden városrész szempontjából fontos, de a legerősebb kapcsolatot az Ipari-gazdasági terület városrészi céljaival mutatja.

A T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztés a természeti értékek megőrzésével c. tematikus cél az Üdülőterület területi céljával van erős kapcsolatban, Külső-Szentmihály esetében a rekreációs területen jelenik meg a közepes koherencia.

4 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

Az ITS a város középtávú célrendszerének felvázolásán túl tartalmazza a lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (programok és projektek) indikatív listáját, amely a Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer figyelembevételével került meghatározásra. A projektek a Stratégia kidolgozásakor rendelkezésre álló információk alapján, a Stratégia által igényelt mélységben, vázlatosan és lényegre törően kerülnek ismertetésre. Az ITS jellege nem feltételezi a projektek teljes körű és részletekbe menő kifejtését.

A Stratégiai célok megvalósítását szolgáló beavatkozások számbavételét azonban több tényező is indokolja:

- a célok megvalósítása érdekében összegyűjtésre és rendszerezésre, majd prioritálásra kerülhessenek a különböző szereplőknél, potenciális projektgazdáknál körvonalazódó fejlesztési elképzelések;
- így a megvalósítás fázisában a stratégiai célokhoz igazodóan reális lehetőség nyíljon konkrét projektek megvalósítására; valamint
- az előkészítettség különböző fázisában lévő projekt elképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban járulhassanak hozzá a Stratégia céljainak eléréséhez.

Az ITS megvalósítását szolgáló beavatkozások tekintetében az alábbi projekt típusokat azonosítottuk:

- **Akcióterületi projektek:** Olyan, egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések, amelyek egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. A projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra, volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő a kijelölt akcióterületen.
- **Kulcsprojektek:** A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően magasabb összegű beruházás) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének.
- **Hálózatos projektek:** amelyek több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjednek és a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.
- **Egyéb projektek:** A fenti kategóriákba nem tartozó fejlesztések, amelyek lehetnek pontszerű, egy vagy több városrész, illetve a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések, amelyek között beruházási jellegű és soft elemek egyaránt szerepelhetnek.

A következőkben a fenti logikát követve mutatjuk be azon fejlesztési elképzeléseket, amelyek az ITS középtávú célrendszerében megfogalmazott célok megvalósítását szolgálják. A stratégia megvalósításának egyik kulcsmomentuma a potenciális projektgazdák közötti információáramlás, párbeszéd, a közös projektek megvalósítása érdekében.

4.1 AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, INDOKLÁSA ÉS A TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A stratégiai tervezés lényeges pontja a város hangsúlyos beavatkozási területeinek kijelölése a következő 5-7 évre (középtáv). Az akcióterületek több és esetenként többféle beavatkozást koncentrálnak, amelyek megvalósulása révén az adott városszerkezeti egység átható minőségi és funkcionális változáson megy keresztül. A beavatkozások egymással szoros összefüggésben vannak, egymást erősítik, szinergikus kapcsolatuk érvényesül. Az akcióterületek kijelölése nem jelenti azt, hogy egyéb, nem ezen területekre eső beavatkozások háttérbe szorulnak a városban. A területek kijelölésével a tervezők felhívják a figyelmet arra, hogy hová szükséges és érdemes az erőforrásokat koncentrálni a középtávon.

Tiszavasvári Város Önkormányzata arra törekszik, hogy a városrehabilitációs programokon kívül is a lehető legtöbb támogatási forrást és magántőkét mozgósítani tudja annak érdekében, hogy a város fejlődése területileg

kiegyensúlyozott legyen. Az önkormányzat a városi és városrészi célok teljesítéséhez kapcsolódó projektek maradéktalan végrehajtására törekszik, elősegítve ezáltal a város dinamizálódását, a társadalmi esélyegyenlőség megteremtését és a gazdaságos működést.

A konkrét, gyakorlati beavatkozásokat fókuszáltan, pontosan beazonosított területeken kell végrehajtani a kedvező hatások szinergiájának elérésére érdekében. Ennek megfelelően az integrált városfejlesztés során a tevékenységeket akcióterületekre kell összpontosítani, amelyek a városfejlesztés funkcionális magjaiként szolgálnak. Az akcióterületek kijelölése azonban nem jelenti azt, hogy mindössze ezekben a városrészekben történnek átfogó fejlesztések, hiszen az önkormányzat és a magán szféra egyéb projektjei, pályázatai és más jellegű beruházásai Tiszavasvári város teljes területét érinteni fogják.

Tiszavasvári város akcióterületeinek kijelölését alapvetően az általános és a városrészi szintű helyzetfeltárás határozza meg, mely egyrészt a 2011-es népszámlálás, másrészt a város, illetve a KSH által szolgáltatott legfrissebb adatokra épül. A stratégia átfogó céljával összhangban a város földrajzi elhelyezkedésére, természeti, gazdasági és humán erőforrásaira támaszkodva szükséges az értékek megőrzése és fenntartható használata révén a kijelölt területeken élők számára a minőségi élet feltételeit hosszú ideig biztosító környezet kialakítása.

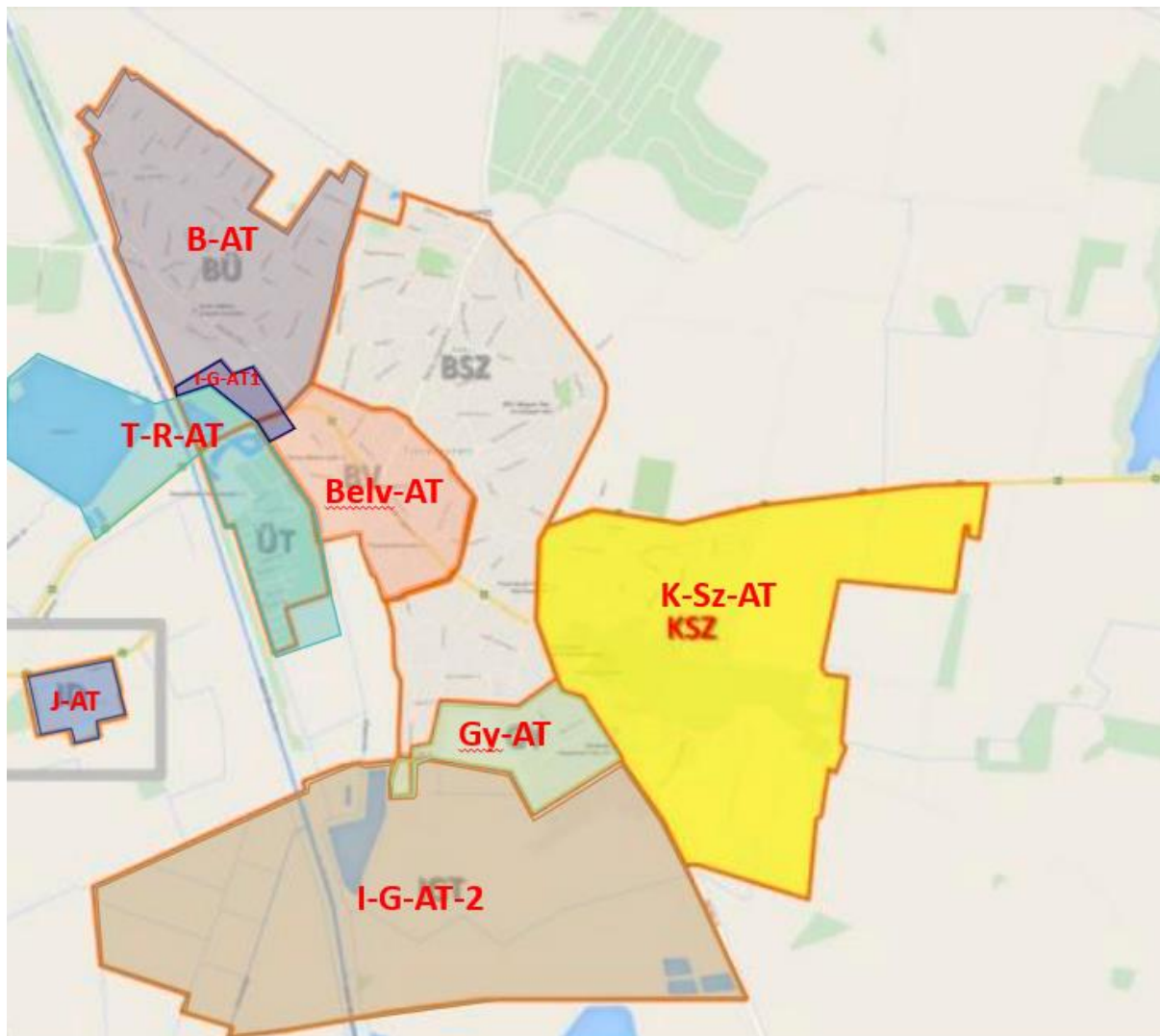
A fejlesztési akcióterületek lehatárolása az alábbi alapelvek figyelembevételével történt:

- az akcióterületek kiterjedése ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánérintésű beruházások miatt valóban indokoltak;
- az akcióterületek megjelenésükben minél homogénebbek, térbelileg pedig koncentráltak legyenek;
- funkcionális szempontból az akcióterületek egy egységet alkossanak úgy, hogy a funkcióváltásra és -bővítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatást lehessen elérni a magántőke mobilizálásával;
- a „szociális” és „funkcióbővítő” jellegű akcióterületek teljesítsék azokat a feltételeket, amelyeket a korábbi hasonló pályázati konstrukciók előírtak akár a szociális mutatók, akár az ellátandó funkciók tekintetében.

A fenti alapelveknek megfelelően Tiszavasváriban 8 olyan terület határolható le indikatív jelleggel, ahol komplex beavatkozások megvalósítását tervezi az önkormányzat:

- Belv-AT: Belváros városrehabilitációs akcióterület
- B-AT: Búdi szociális városrehabilitációs akcióterület
- K-Sz-AT: Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület
- J-AT: Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület
- Gy-AT: Gyári lakótelep városrehabilitációs akcióterület
- T-R-AT: Turisztikai, rekreációs akcióterület
- I-G-AT-1: Ipari-gazdasági akcióterület a Búdi városrész déli részén
- I-G-AT-2: Ipari gazdasági akcióterület a város déli részén

5. térkép: Tiszavasvári tervezett akcióterületei

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

4.1.1 Belváros városrehabilitációs akcióterület

Az akcióterület a Belváros városrészben található.

Határai: Egység utca – Zrínyi Mihály utca – Hősök utca – Ifjúság utca – Albert Béla utca – Adria utca – Hortobágyi főcsatorna – Polgári út (36. sz. főút) által határolt terület

6. térkép: Belváros városrehabilitációs akcióterület lehatárolása

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Az akcióterület jól lehatárolható egységet képez. Ez volt a korábban önálló Szentmihály településközpontja. A város összes lakosa és a járás többi települése számára is kiemelt fontosságú városrész, hiszen a városi és járási közösségi és igazgatási funkciók többsége itt található. A lehatárolás során figyelembe vettük, hogy a lakóterület Ny-i oldalán rendezési tervben kijelölt fejlesztési területek állnak rendelkezésre.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- A Piac területén lévő jelenlegi elavult épületek elbontása, új üzletsor kialakítása
- Önkormányzati bérlakások felújítása
- Élhető településközpont kialakítása:
 - Találkozások háza belső korszerűsítése, megújuló energiafelhasználás növelése;
 - Klub kávéház kialakítása;
 - Közterületek megújítása, térburkolatok cseréje;
 - Zöldfelületek kialakítása, megújítása;
 - Utcabútorok, eszközök telepítése;
 - Új kandeláberek kiépítése;
- Orvosi rendelő épületének felújítása, bővítése
- Egykori védőnői szolgálat épületének felújítása, infrastrukturális fejlesztése, közösségi tér kialakítása
- A Térségi Szolgáltató Ház (Ady Endre u.) alagsori helyiségeinek felújítása, múzeum céljára történő hasznosítása

4.1.2 Búdi szociális városrehabilitációs akcióterület

Az akcióterület a Búdi városrészen található.

Határai: Keleti-főcsatorna – Deák Ferenc utca – Egység utca – Egység utcától nyugatra, a város közigazgatási határa felé eső terület

7. térkép: Búdi szociális városrehabilitációs akcióterület lehatárolása

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Az akcióterület É-i és ÉK-i peremén jelentős méretű szegregált terület található, belső részén pedig kisebb, szegregációval veszélyeztetett lakótömbök fekszenek. Tekintettel arra, hogy ez a terület a hajdan önálló Tiszabúd területe, egy egységként kezelve, nem szegregált területeit is felölelő módon, szociális városrehabilitációs területként jelöltük ki. A tervezett társadalmi integrációs, közösség- és szolgáltatás-fejlesztő célkitűzések így hatékonyabban megvalósíthatók.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása
- Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Búdi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)
- Közbiztonsági funkciók erősítése a Búdi városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)
- Közösségi ház kialakítása, védőnői szolgálat vizsgálóhelyiségének kialakítása
- Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Búdi városrészen
- A volt Korniss-kastély épületének kiváltása korszerű idősek otthona és fogyatékos személyek otthona kialakításával
- A volt Korniss-kastély, leromlott állapotú helyi védett épületének rekonstrukciója és hasznosítása
- A Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermejköltési Központ B, C és D épületének energetikai korszerűsítése
- Egykori iskolai épület új funkcióval való ellátása

4.1.3 Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület

Az akcióterület megegyezik az azonos nevű városrészszel.

Határai: A Tiszalök-Debrecen vasút vonalától keleti irányban a város közigazgatási határa felé eső terület

8. térkép: Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület lehatárolása

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Az akcióterület lakóterületének mind É-i, mind D-i felében található szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett terület. A városrész teljes területének akcióterületként történő kijelölését indokolja az is, hogy a vasút és a főút elválasztó hatása miatt az egész városrész periférikus helyzetű. Fontos jellemzője, hogy jelentős sportlétesítményeknek ad otthont, emellett nagy kiterjedésű fejlesztési területek is találhatóak benne, amelyek a közösség- és szolgáltatás-fejlesztő beavatkozások mellett ugyancsak tervezett gazdaságfejlesztési tevékenység színteréül szolgálhatnak.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Külső-Szentmihályi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)
- Közbiztonsági funkciók erősítése a Külső-Szentmihályi városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)
- Közösségi Ház fejlesztése, közösségi fürdő, mosoda kialakítása
- Volt Desseffy-kastély helyi védett kastélyparkjának rekultivációja
- A temető szolgáltatásainak fejlesztése, a ravatalozó épületének felújítása
- Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Külső-Szentmihály városrészen
- Volt Desseffy-kastély leromlott állapotú műemlék épületének rekonstrukciója, hasznosítása, az épületben múzeumtér kialakítása
- A meglévő sportpályák korszerűsítése, bővítése

4.1.4 Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület

Az akcióterület Józsefháza és Dankópuszta városrész része.

Határai: A 36. sz. főút mellett, annak D-i oldalán közigazgatásilag kijelölt terület.

9. térkép: Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület lehatárolása

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Józsefháza Tiszavasvári központi belterületétől DNy-ra található, a 36-os főút mentén. Józsefháza belterületi lakóterület, a főút D-i oldalán, a városközponttól mintegy 7 km-re. Józsefháza belterület teljes egésze szegregált, alacsony presztízsű, leromlott állapotú lakóterület, amely csak jelentős és komplex beavatkozásokkal fejleszthető, ezért akcióterületként ez a terület került lehatárolásra.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására Józsefháza városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)
- Közbiztonsági funkciók erősítése Józsefháza városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)
- Ivóvíz-hálózat kiépítése

4.1.5 Gyári lakótelep városrehabilitációs akcióterület

Az akcióterület megegyezik az azonos nevű városrészszel.

Határai: Kinizsi u. – Gombás András u. – Gombás András u., Nánási u. kereszteződése - Kabay János u. - Alkaloida Vegyészeti Gyár - szerviz út közé eső terület - Bocskai u. végén fekvő terület

10. térkép: Gyári lakótelep városrehabilitációs akcióterület lehatárolása

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Az akcióterület az Alkaloida Vegyészeti Gyár Zrt. területe mellett, annak infrastrukturális beruházásai révén alakult ki. Mára ez a város egyik legmagasabb presztízsű lakóterülete, amelyet az ide települt szolgáltatások települési decentrummá fejlesztettek. DNy-i részén további lakótömbök kialakítására alkalmas fejlesztési terület található.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- Az Alkaloida iparterületén található 3 hektáros barnamezős fejlesztési terület kármentesítése (talaj- és talajvíz tisztítása)
- Varázsceruza Óvoda épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése
- Városi Bölcsőde épületének hőszigetelése és újabb csoportszobával történő bővítése

- Régi lezárt hulladéklerakó kármentesítése (hrsz.: 0302)
- Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Kabay J. u. 21-23) korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése
- Volt munkásszálló épületének átépítése, hasznosítása

4.1.6 Turisztikai, rekreációs akcióterület

Az akcióterület magába foglalja az Üdülőterület nevű városrészt, illetve a Búdi városrész déli részét, valamint a Belváros városrész észak-nyugati részét.

Határai: Keleti-főcsatorna – Hortobágyi-főcsatorna – Halas-tó – Polgári út (36. sz. főút) által határolt terület

11. térkép: Turisztikai, rekreációs akcióterület lehatárolása

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Szabályos, egyenes vonalvezetésű utcák jellemzik, az általuk határolt tömbökben a telkek azonos méretűek, szabályosan kiosztottak. Ez a város egyik legszebb területe, szépen gondozott, de nagyon aprótelkes üdülőkkal, a termálfürdővel és a szabadidőparkkal, csónakázótóval, Kacsás-tóval, Halas-tóval, valamint a Keleti-főcsatorna melletti galériaerdővel, amely további rekreációs fejlesztéseket tesz lehetővé.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- Szentmihályi Gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése
- Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téliesítésével, korszerűsítésével
- Gólyahír Gyermekek- és Ifjúsági tábor energetikai fejlesztése
- A csónakázó tó és szabadidőpark infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése, szabadtéri színpad kialakítása
- Komplex horgászturisztikai fejlesztés a Tiszavasvári külterület 0369/1 hrsz-ú ingatlanon (új horgásztó és szálláshelyek kialakítása, közműcsatlakozások kiépítése)
- Szálloda építése
- Strand termálvíz hasznosítása

4.1.7 Ipari-gazdasági akcióterület a Búdi városrész déli részén

Akcióterület magába foglalja a Búdi városrész déli részét, illetve a Belváros városrész észak-nyugati csücskét.

Határai: Keleti főcsatorna – Hortobágy-főcsatorna – Adria utca – Egység utca által határolt terület

12. térkép: Ipari-gazdasági akcióterület lehatárolása a Búdi városrész déli részén

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Az akcióterület a város szerkezeti tervén Gksz és Ge besorolású, ahol az önkormányzat ipari park kialakítását tervezi.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- Iparterület további fejlesztése
- Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása

4.1.8 Ipari gazdasági akcióterület a város déli részén

Az akcióterület megegyezik az azonos nevű városrészszel.

Határai: Keleti főcsatorna vonala – szerviz út – Alkaloida Vegyészeti Gyár – Tiszalök-Debrecen vasút vonala, valamint a déli közigazgatási jóhatár által bezárt terület

13. térkép: Ipari-gazdasági akcióterület lehatárolása a város déli részén

Forrás: Google Maps, Saját szerkesztés

Az akcióterület egybefüggő lakóterületet nem tartalmaz, azt jelentős méretű ipari és mezőgazdasági területek alkotják. Itt található a szennyvíztelep az Alkaloida zagytereivel, az Alkaloida üzemi területének egy része, valamint hulladéktárolók, hulladéklerakó, de itt működött a 2014-ben megszűnt sertéstelep is. Az akcióterületet délről a tervezett elkerülő út nyomvonala határolja.

Az akcióterületen tervezett fejlesztések:

- Ipar-gazdasági vállalkozások befektetései elősegítése
- Iparterület fejlesztés

4.2 AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK

4.2.1 Kulcsprojektek

A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, vagyis, olyan beavatkozások, amelyek, ha nem valósulnak meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Néhány kulcsprojekt előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének is.

Tiszavasváriban a jelenlegi tervezési ciklusban 10 kulcsprojekt azonosítható, amelyek a város legfontosabb középtávú céljaihoz járulnak hozzá.

Tervezett fejlesztések:

- Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alapinfrastruktúra megteremtése
- Kereskedelmi üzletek építése
- Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása
- Városmarketing program megvalósítása
- Napelempark további telepítése
- Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása)
- Komplex, mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása
- Szociális célú városrehabilitációt segítő programok
- Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása
- Épületenergetikai fejlesztések

4.2.2 Hálózatos projektek

A hálózatos projektek egymással összehangolt, térben összefüggő beavatkozások, amelyek esetenként több, egymáshoz kapcsolódó projektelemből állnak, vagy szakaszolható vonalas létesítmény megvalósítását célozzák, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjednek, és a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

Tervezett fejlesztések:

- Kerékpár-út kiépítése a városközpont és a Wienerberger Téglagyár között
- Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása és bővítése
- Biztonságos gyalogos átkelőhelyek kialakítása a főút kiemelt csomópontjaiban
- Önkormányzati tulajdonú utak felújítása, burkolatlan belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása
- Városi zöldterületek fejlesztése a rekreációs terek (játszóterek és sportpályák) fejlesztésével, bővítésével
- Közvilágítás LED-es korszerűsítése

4.2.3 Egyéb projektek

A fenti kategóriákba be nem sorolható projektek (nem akcióterületi, nem kulcs-, nem hálózatos projekt).

Tervezett fejlesztések:

- Esélytér Alapítványi Óvoda jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel

- „Energia erdő” bővítése önkormányzati területen, az intézmények majdani fűtéskorszerűsítésének megvalósítása céljából
- Meglévő főzőkonyha korszerűsítése
- Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Belső-Szentmihály, Hősök u. 38.) épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése, energetikai korszerűsítése
- Hidroglóbusz rekonstrukciója
- Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása
- Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program
- Humáninfrastruktúra fejlesztése települési rendezvények, programok fejlesztése, egymáshoz való kapcsolása
- Gyepmesteri telep kialakítása
- Az Egyházerdő vasúti megállóhely korszerűsítése, peronmagasítás
- Okospadok kihelyezése
- Okos zebrák kiépítése
- Tájézház kialakítása helyi védett lakóházban
- A Fehér-szik természetvédelmi terület, a Bogdányi erdő és a város külterületén található további tájképi, természeti értékű mocsarak, rétek és legelők turisztikai hasznosítási programja

4.2.4 A projektek kapcsolódása a város tematikus céljaihoz

A településen a stratégia időtávjában megvalósítani kívánt fejlesztések egy, vagy több városi szintű tematikus cél eléréséhez járulnak hozzá. Az egyes beavatkozások célokhoz való kapcsolódását mutatja be a következő táblázat.

5. táblázat: A stratégiai célok és projekttypusok kapcsolata

Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek	Akcióterületi projektek
T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alapinfrastruktúra megteremtése ■ Kereskedelmi üzletek építése ■ Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása ■ Városmarketing program megvalósítása ■ Napelempark további telepítése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kerékpár-út kiépítése a városközpont és a Wienerberger Téglagyár között 	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Energia erdő” bővítése önkormányzati területen, az intézmények majdani fűtőkorszerűsítésének megvalósítása céljából ■ Meglévő főzőkonyha korszerűsítése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A Piac területén lévő jelenlegi elavult épületek elbontása, új üzletsor kialakítása ■ Az Alkaloida iparterületén található 3 hektáros barnamezős fejlesztési terület kármentesítése (talaj- és talajvíz tisztítása) ■ Iparterület további fejlesztése ■ Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása ■ Ipar-gazdasági vállalkozások befektetéseinek elősegítése ■ Iparterület fejlesztés ■ A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása ■ Szentmihályi Gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése
T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása) ■ Komplex, mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása ■ Szociális célú városrehabilitációt segítő programok ■ Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása és bővítése ■ Biztonságos gyalogos átkelőhelyek kialakítása a főút kiemelt csomópontjaiban ■ Önkormányzati tulajdonú utak felújítása, burkolatlan belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása ■ Kerékpár-út kiépítése a városközpont és a Wienerberger Téglagyár között ■ Városi zöldterületek fejlesztése a rekreációs terek (játszóterek és sportpályák) fejlesztésével, bővítésével 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Esélytér Alapítványi Óvoda jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel ■ Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Belső-Szentmihály, Hősök u. 38.) épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése, energetikai korszerűsítése ■ Hidroglóbusz rekonstrukciója ■ Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása ■ Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program ■ Humáninfrastruktúra fejlesztése települési rendezvények, programok fejlesztése, egymáshoz való kapcsolása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Búdi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció) ■ Közbiztonsági funkciók erősítése a Búdi városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése) ■ Közösségi ház kialakítása, védőnői szolgálat vizsgálóhelyiségének kialakítása ■ Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Búdi városrészen ■ A Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekjóléti Központ B, C és D épületének energetikai korszerűsítése

Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek	Aksióterületi projektek
		<ul style="list-style-type: none"> ■ Gyepmesteri telep kialakítása ■ Az Egyházerdő vasúti megállóhely korszerűsítése, peronmagasítás ■ Okospadok kihelyezése ■ Okos zebrák kiépítése ■ Tájház kialakítása helyi védett lakóházban 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Önkormányzati bérlakások felújítása ■ Élhető településközpont kialakítása: <ul style="list-style-type: none"> □ Találkozások háza belső korszerűsítése, megújuló energiafelhasználás növelése; □ Klub kávéház kialakítása; □ Közterületek megújítása, térburkolatok cseréje; □ Zöldfelületek kialakítása, megújítása; □ Utcabútorok, eszközök telepítése; □ Új kandeláberek kiépítése; ■ Varázsceruza Óvoda épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése ■ Városi Bölcsőde épületének hőszigetelése és újabb csoportszobával történő bővítése ■ Régi lezárt hulladéklerakó kármentesítése (hrsz.: 0302) ■ Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására Józsefháza városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció) ■ Közbiztonsági funkciók erősítése Józsefháza városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése) ■ Ivóvíz-hálózat kiépítése ■ Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Külső-Szentmihályi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)

Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek	Akciónterületi projektek
			<ul style="list-style-type: none"> ■ Közbiztonsági funkciók erősítése a Külső-Szentmihályi városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése) ■ Közösségi Ház fejlesztése, közösségi fürdő, mosoda kialakítása ■ Volt Dessewffy-kastély helyi védett kastélyparkjának reaktivációja ■ A temető szolgáltatásainak fejlesztése, a ravatalozó épületének felújítása ■ Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Külső-Szentmihály városrészen ■ A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása ■ A volt Korniss-kastély épületének kiváltása korszerű idősok otthona és fogyatékos személyek otthona kialakításával ■ A volt Korniss-kastély, leromlott állapotú helyi védett épületének rekonstrukciója és hasznosítása ■ Egykori iskolai épület új funkcióval való ellátása ■ Orvosi rendelő épületének felújítása, bővítése ■ Egykori védőnői szolgálat épületének felújítása, infrastrukturális fejlesztése, közösségi tér kialakítása ■ A Térségi Szolgáltató Ház (Ady Endre u.) alagsori helyiségeinek felújítása, múzeum céljára történő hasznosítása ■ Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Kabay J. u. 21-23) korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése ■ Volt munkásszálló épületének átépítése, hasznosítása ■ Volt Dessewffy-kastély leromlott állapotú műemlék épületének rekonstrukciója,

Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek	Akciónterületi projektek
			hasznosítása, az épületben múzeumtér kialakítása <ul style="list-style-type: none"> ■ A meglévő sportpályák korszerűsítése, bővítése ■ Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téli üzemeltetésével, korszerűsítésével ■ Gólyahír Gyermek- és Ifjúsági tábor energetikai fejlesztése ■ A csónakázó tó és szabadidőpark infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése, szabadterei színpad kialakítása
T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés			
<ul style="list-style-type: none"> ■ Épületenergetikai fejlesztések ■ Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása ■ Városmarketing program megvalósítása ■ Napelempark további telepítése ■ Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Közvilágítás LED-es korszerűsítése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ „Energia erdő” bővítése önkormányzati területen, az intézmények majdani fűtőkorszerűsítésének megvalósítása céljából ■ Az Egyházterdő vasúti megállóhely korszerűsítése, peronmagasítás ■ Okospadok kihelyezése ■ Okos zebrák kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A volt Korniss-kastély épületének kiváltása korszerű idősok otthona és fogyatékos személyek otthona kialakításával ■ A volt Korniss-kastély, leromlott állapotú helyi védett épületének rekonstrukciója és hasznosítása ■ A Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekjóléti Központ B, C és D épületének energetikai korszerűsítése ■ Egykori iskolai épület új funkcióval való ellátása ■ Orvosi rendelő épületének felújítása, bővítése – egyedi 1,275 mrd része ■ Egykori védőnői szolgálat épületének felújítása, infrastrukturális fejlesztése, közösségi tér kialakítása ■ A Térségi Szolgáltató Ház (Ady Endre u.) alagsori helyiségeinek felújítása, múzeum céljára történő hasznosítása ■ Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Kabay J. u. 21-23) korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése

Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek	Aksióterületi projektek
			<ul style="list-style-type: none"> ■ Volt munkásszálló épületének átépítése, hasznosítása ■ Volt Dessewffy-kastély leromlott állapotú műemlék épületének rekonstrukciója, hasznosítása, az épületben múzeumtér kialakítása
T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével			
<ul style="list-style-type: none"> ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Városi zöldterületek fejlesztése a rekreációs terek (játszóterek és sportpályák) fejlesztésével, bővítésével 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A Fehér-szik természetvédelmi terület, a Bogdányi erdő és a város külterületén található további tájképi, természeti értékű mocsarak, rétek és legelők turisztikai hasznosítási programja ■ 2-3 ezer adagos új főzőkonyha létesítése, étterem ■ Tájház kialakítása helyi védett lakóházban 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Komplex horgászturisztikai fejlesztés a Tiszavasvári külterület 0369/1 hrsz-ú ingatlanon (új horgászto és szálláshelyek kialakítása, közműcsatlakozások kiépítése) ■ Szálloda építése ■ Strand termálvíz hasznosítása ■ Szentmihályi Gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése ■ A meglévő sportpályák korszerűsítése, bővítése ■ Gólyahír Ifjúsági Tábort fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téli üzemeltetésével, korszerűsítésével ■ Gólyahír Gyermek- és Ifjúsági tábor energetikai fejlesztése ■ A csónakázó tó és szabadidőpark infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése, szabadtéri színpad kialakítása

4.3 A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

A következő szempontok figyelembevételével történt meg a tervezett fejlesztések lehetséges ütemezése, amelyet a források rendelkezésre állása, illetve a megváltozott külső körülmények a későbbiekben módosíthatnak:

- indokoltság, szükségesség:
 - a fejlesztések által érintett lakosság száma és szociális helyzete,
 - az akcióterületi fejlesztések időszerűsége,
 - a fejlesztések lakosság általi elfogadottsága és támogatottsága,
- egymásra épülés:
 - a fejlesztések egymással való kapcsolata, egymásra épülése,
 - a fejlesztések megvalósítási időigénye,
- hatások:
 - az akcióterületi fejlesztések hatása a város egészére,
 - az akcióterület jelentősége a város lakófunkciójára nézve,
 - az akcióterületi fejlesztések gazdasági és társadalmi multiplikátor hatása,
- finanszírozás és fenntarthatóság:
 - a támogatási források megszerzésének lehetősége és esélye,
 - a rendelkezésre álló önkormányzati saját erő nagysága,
 - a bevonható magánforrások mértéke,
 - a létrehozott kapacitások fenntarthatósága.

A városban tervezett fejlesztések megvalósításának évenkénti tervezett ütemezését a következő táblázat mutatja be.

Fejlesztési elképzelés	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
17. Varázsceruza Óvoda épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése									
18. Városi Bölcsőde épületének hőszigetelése és újabb csoportszobával történő bővítése									
19. Régi lezárt hulladéklerakó kármentesítése (hrsz.: 0302)									
20. Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Kabay J. u. 21-23) korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése									
21. Volt munkásszálló épületének átépítése, hasznosítása									
Ipari-gazdasági akcióterület 1. (Büdi városrész déli részén)									
22. Iparterület további fejlesztése									
23. Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása									
Ipari-gazdasági akcióterület 2. (A város déli része)									
24. Ipar-gazdasági vállalkozások befektetéseinek elősegítése									
25. Iparterület fejlesztés									
Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület									
26. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására Józsefháza városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)									
27. Közbiztonsági funkciók erősítése Józsefháza városrészen (térfelügyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)									
28. Ivóvíz-hálózat kiépítése									
Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület									
29. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Külső-Szentmihályi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)									
30. Közbiztonsági funkciók erősítése a Külső-Szentmihályi városrészen (térfelügyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)									
31. Közösségi Ház fejlesztése, közösségi fürdő, mosoda kialakítása									
32. Volt Desseffy-kastély helyi védett kastélyparkjának rekultivációja									
33. A temető szolgáltatásainak fejlesztése, a ravatalozó épületének felújítása									
34. Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Külső-Szentmihály városrészen									
35. Volt Desseffy-kastély leromlott állapotú műemlék épületének rekonstrukciója, hasznosítása, az épületben múzeumtér kialakítása									
36. A meglévő sportpályák korszerűsítése, bővítése									
Turisztikai, rekreációs akcióterület									

Fejlesztési elképzelés	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
37. Szentmihályi Gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése									
38. Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téliésítésével, korszerűsítésével									
39. Gólyahír Gyermekek- és Ifjúsági tábor energetikai fejlesztése									
40. A csónakázó tó és szabadidőpark infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése, szabadtéri színpad kialakítása									
41. Komplex horgászturisztikai fejlesztés a Tiszavasvári külterület 0369/1 hrsz-ú ingatlanon (új horgászto és szálláshelyek kialakítása, közműcsatlakozások kiépítése)									
42. Szálloda építése									
43. Strand termásvíz hasznosítása									
Kulcsprojektek									
44. Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alapinfrastruktúra megteremtése									
45. Kereskedelmi üzletek építése									
46. Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása									
47. Városmarketing program megvalósítása									
48. Napelempark további telepítése									
49. Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása)									
50. Komplex, mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása									
51. Szociális célú városrehabilitációt segítő programok									
52. Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása									
53. Épületenergetikai fejlesztések									
Hálózatos projektek									
54. Kerékpár-út kiépítése a városközpont és a Wienerberger Téglagyár között									
55. Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása és bővítése									
56. Biztonságos gyalogos átkelőhelyek kialakítása a főút kiemelt csomópontjaiban									
57. Önkormányzati tulajdonú utak felújítása, burkolatlan belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása									
58. Városi zöldterületek fejlesztése a rekreációs terek (játszóterek és sportpályák) fejlesztésével, bővítésével									
59. Közvilágítás LED-es korszerűsítése									
Egyéb projektek									
60. „Energia erdő” bővítése önkormányzati területen, az intézmények majdani fűtéskorszerűsítésének megvalósítása céljából									

Fejlesztési elképzelés	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
61. Meglévő főzőkonyha korszerűsítése									
62. Esélytér Alapítványi Óvoda jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel									
63. Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Belső-Szentmihály, Hősök u. 38.) épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése, energetikai korszerűsítése									
64. Hidroglóbusz rekonstrukciója									
65. Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása									
66. Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program									
67. Humáninfrastruktúra fejlesztése települési rendezvények, programok fejlesztése, egymáshoz való kapcsolása									
68. Gyepmesteri telep kialakítása									
69. Az Egyházerdő vasúti megállóhely korszerűsítése, peronmagasítás									
70. Okospadok kihelyezése									
71. Okos zebrák kiépítése									
72. Tájház kialakítása helyi védett lakóházban									
73. A Fehér-szik természetvédelmi terület, a Bogdányi erdő és a város külterületén található további tájképi, természeti értékű mocsarak, rétek és legelők turisztikai hasznosítási programja									

4.4 AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

Az ITS-ben kitűzött célok megvalósítását szolgáló fejlesztések finanszírozására elsősorban európai uniós ágazati és területi operatív programokon keresztül nyílik lehetőség.

A tervezett fejlesztések, projektek ismeretében a városok számára a következő támogatási időszakban kiemelt figyelmet érdemel a Terület és Településfejlesztési (TOP Plusz) források új eljárás szerinti felhasználása. A TOP Plusz keretein belül meghatározott források tervezése és felhasználása az Integrált Területi Programok (ITP) kialakításával valósul meg területi szinteken (külön vármegyei szint és külön megyei jogú város szintje), mely tartalmazza a megyék területén megvalósítani tervezett fejlesztéseket. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei területi szereplői részére rendelkezésre álló keret 166,298 Mrd Ft¹.

Ezen kívül a DINOP Plusz, (Digitális Megújulás Operatív Program Plusz), EFOP PLUSZ (Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz), IKOP Plusz (Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program), GINOP Plusz (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz) és KEHOP Plusz (Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz) és VP (Vidékfejlesztési Program) programokból kerülhetnek még támogatási források önkormányzati fejlesztésekhez lehívásra.

A fejlesztések megvalósítása szempontjából legnagyobb hatással bíró TOP Plusz területi forráselosztási rendszerében az Integrált Területi Programok határozzák meg Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye fejlesztési forrásainak egyes prioritásokon belüli várható megoszlását.

Az egyes Operatív Programok az alábbi területeket célozzák meg:

- A **Digitális Megújulás Operatív Program Plusz** (DIMOP Plusz) a digitális termékre irányuló kutatásfejlesztési tevékenység ösztönzésére, a kis- és középvállalkozások (KKV) digitális transzformációjára, a biztonságos és fenntartható digitális infrastruktúrára, illetve a digitális készségek, képességek fejlesztésére és a hozzáférés javítására helyezi a hangsúlyt. Négy prioritási tengelye: Inteligensebb Magyarország, Hi-tech és zöld átállás, Magyarország csatlakoztatva, Digitális állampolgárság.
- Az **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz** (EFOP Plusz) öt humán szakterület fejlesztéseit foglalja magában (egészségügy, köznevelés, társadalmi felzárkózás, szociális és gyermekvédelmi, valamint család- és ifjúságpolitika, amelyekhez a kultúra és a sport is hozzájárul), így elsősorban a 2021-2027 közötti időszakra meghatározott negyedik szakpolitikai célkitűzéshez (PO4 – szociálisabb Európa) járul hozzá.
- A **Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz** (MAHOP 2021-2027) két uniós prioritáson belül került kidolgozásra. Az 1. uniós prioritás célja a természetes vizek halállományának növelése, a vízfolyások ökológiai állapotának és a víz minőségének javítása, valamint az ágazat helyzetéről pontos képet adni tudó adatgyűjtési és ellenőrzési rendszer továbbfejlesztése. A 2. uniós prioritás célja a meglévő akvakultúra termelő és halfeldolgozó vállalkozások fejlesztése, versenyképességük növelése, új termelői bázisok és feldolgozók létrehozása. Kiemelt hangsúlyt fektet a program a munkakörülmények javítására és stabilitására, valamint a kutatás és termelés közötti tudástranszfer támogatására, illetve a további tudományos ismeretek létrehozására a K+F projektek támogatásával.
- Az **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz** (IKOP Plusz) a magyarországi kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat támogatja. 3 prioritási tengelyen tervez beavatkozásokat: Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése, köztük városi elektromos buszbeszerzéseket, nagyforgalmú elővárosi vasútvonalak fejlesztéseit; TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése, benne a transzeurópai közlekedési hálózathoz tartozó vasútvonalakét és kikötőket; Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás részeként gyorsforgalmi és 1-3. számjegyű főutak, valamint EuroVelo kerékpárutak fejlesztéseit, közlekedésbiztonsági és egyéb (pl. zajárnyékoló falak, e-töltők) beruházásokat.

¹ 1086/2022. (II. 23.) Kormányhatározat

- **A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)** 3 beavatkozási célt jelölt ki: A gazdaság ellenálló-képességének növelése; Növekedési potenciál kiaknázása, versenyképesség növelése; Vállalkozói ökoszisztéma támogatása.
- **A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)** célja a régiók és megyék fejlettségi pozíciójának javítása, a legkevésbé fejlett megyék és elmaradott térségek területi fejlesztése a kedvezőbb helyzetű térségek pozíciójának erősítése mellett. Ennek keretében térségi és helyi fejlesztések valósulhatnak meg a gazdaságélénkítés, munkahelymegőrzés és munkahelyteremtés, a települések élhetőségének javítása, a város-vidék különbségek csökkentése, a térségek és települések népességmegtartó képességének erősítése, a családvédelem, az életminőség javítása érdekében.
- **A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)** az EU által meghatározott ún. szakpolitikai célok közül elsősorban a második (röviden: zöldebb Európa) célt fedi le az alábbi öt prioritás révén: Vízgazdálkodás és katasztróforkockázat csökkentés; Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság; Környezet- és természetvédelem; Megújuló energiagazdaság; Múltányos Átmenetet Támogató Alap.

A koronavírus járvány okozta gazdasági és társadalmi hatások ellensúlyozására az EU létrehozta a történetének legnagyobb gazdaságösztönző csomagját NextGeneration Eu néven több mint 750 milliárd eurós keretösszeggel. A program legnagyobb hányadát a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) adja, amelynek kiemelt célja a koronavírus-világjárvány társadalmi és gazdasági hatásainak enyhítése az európai gazdaságok és társadalmak fenntarthatóbbá és ellenállóbbá tételével, illetve a zöld és a digitális átállásra való felkészítésével. Az RRF alappilléreivel összhangban **Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve** 9 komponens határozott meg, melyek mentén használja fel a vissza nem térítendő forrásokat:

A. Demográfia és köznevelés

- Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és a pedagógusok számára: 579 ezer darab notebook tanulóknak és pedagógusoknak, valamint képességfejlesztő eszközök az iskoláknak
- Bölcsődei férőhelyek fejlesztésének folytatása: több mint 3 500 új férőhely létrehozása
- A nyugdíjrendszer fenntarthatóságának javítása
- A tanári hivatás vonzerejének növelése: a pedagógusok bérének a diplomás átlagbér 80%-ra emelése 2025-re

B. Magasan képzett, versenyképes munkaerő

- Innovatív képzésformák a felsőoktatási intézményekben, szakképzésben: digitális tananyag- és készségfejlesztés
- A felsőoktatási és szakképzési intézmények infrastruktúrájának modernizálása és digitalizációs fejlesztéseinek támogatása
- Nemzeti Laboratóriumok létrehozása és fejlesztése: kutatás-fejlesztési együttműködések felsőoktatási intézmények és kutató-tudásközvetítő szervezetek és iparági szereplők között

C. Felzárkózó települések

- Szociális lakások építése, felújítása, lakhatási körülmények javítása: 1 600 felújított és 400 új szociális lakás
- Megújuló energiatermelés és felhasználás a leghátrányosabb helyzetű településeken: legalább 5 000 veszélyeztetett család éves villamosenergia-szükségletének fedezésére alkalmas megújuló közösségi energiatermelési kapacitás létrehozása
- Szociális intézkedések: minőségi oktatáshoz, egészségügyi alapellátáshoz és szociális ellátásokhoz való hozzáférés javítása

D. Vízgazdálkodás

- 21. századi megoldások bevezetése a vízgazdálkodásban vízpótlórendszerek fejlesztésén és új hálózatok kialakításán keresztül
 - Hatékony monitoring rendszer létrehozása
- E. Fenntartható zöld közlekedés
- Budapesti agglomeráció kötöttpályás fejlesztése: 56 km HÉV vasútvonal korszerűsítése, kapacitásfejlesztése
 - Regionális közlekedési hálózatok fejlesztése: vasúthálózat fejlesztése, 300 db elektromos üzemű busz és kapcsolódó töltőállomások forgalomba helyezése
 - Közlekedés digitalizációja: központi forgalomirányítás kiépítése TEN-T vasútvonalakon, egységes országos tarifa- és utastájékoztatói rendszer
- F. Energetika – zöld átállás
- A villamosenergia-hálózat fejlesztése a hálózatra csatlakoztatható, megújuló energiaforrást hasznosító termelői kapacitás növelésére
 - Lakossági napelemes fejlesztések és fűtés korszerűsítés támogatása: 35 ezer háztartás megújuló energiatermelő kapacitásának és energiahatékonyságának növelése
 - Hálózati energiatárolók telepítése átviteli- és elosztói engedélyes társaságoknál, energiapiaci szereplőknél
 - Okos mérés elterjesztése
- G. Átállás a körforgásos gazdaságra
- Intelligens, innovatív és fenntartható ipar és másodnyersanyag piac erősítése
- H. Egészségügy
- Az egészségügyi alapellátás fejlesztése: házi orvosi praxisközösségek kialakítása, prevenció és krónikus betegségmegelőzési programok, a lakóhelyközeli szolgáltatások bővítése
 - A 21. századi egészségügy feltételeinek kialakítása: kórházi hálózat és a mentőszolgálat fejlesztése
 - Az egészségügy digitális átállásának támogatása: információs és kommunikációs technológiák alkalmazása a megelőzés, a diagnosztika, a kezelés, valamint a nyomon követés javítása érdekében; telemedicina
 - Idős emberek biztonságát és életvédelmét szolgáló egészségügyi távfelügyeleti digitalizációs program: 1,5 millió 65 év feletti személy számára térítésmentes ún. gondosóra és kapcsolódó szolgáltatás
 - A hálapénz kivezetése az egészségügy területén
- I. Állam és közigazgatás
- Integritás Hatóság
 - Antikorrupciós Munkacsoport
 - A közhatalom gyakorlásával vagy a közvagyon kezelésével kapcsolatos kiemelt bűncselekmények esetén alkalmazandó külön eljárás bevezetése
 - Vesztegetés kizorítása az egészségügy területén
 - Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (EKR) fejlesztése az átláthatóság növelése érdekében
 - Az egyajánlatos közbeszerzési eljárások arányának csökkentése
 - A közkiadások fokozott átláthatósága

- Az OLAF-fal való együttműködés megerősítése (minden uniós támogatásra vonatkozóan)
- Az automatikus közigazgatási döntéshozatali rendszer kiterjesztése a hatékonyság, és átláthatóság növelése, valamint a szabálytalanságok kockázatának csökkentése érdekében
- A jogalkotás minőségének javítása és partnerségek kialakítása társadalmi szereplőkkel
- Adóreform, adórendszer egyszerűsítése
- A közkiadások hatékonyságának javítása
- Igazságügyi rendszer

Mindezek mellett a városok egyéb EU-s és nemzetközi támogatást is bevonhatnak fejlesztéseik megvalósításába:

- Határon átnyúló együttműködési programok (Románia-Magyarország, Magyarország-Szlovákia, Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna)
- Központi EU-s megvalósítású programok (pl. HorizonEU, URBACT)
- Bilaterális programok (pl. Svájci Alap)

A tervezett beruházások forrásigénye teljes mértékben nem lesz fedezhető az elérhető támogatásokból. Ennek megfelelően állami-, magánbefektetői-, illetve egyéb források felkutatása, bevonása is szükséges lesz a célok eléréséhez.

Az önkormányzat a beavatkozások megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra a stabil költségvetési helyzet megőrzése érdekében:

- egyfelől fontos, hogy a létrejövő vagy megújuló létesítmények működtetése ne terhelje meg a város költségvetését,
- másfelől számos olyan fejlesztést tervez, amely már önmagában is a költséghatékony fenntartás irányába hat.

Az alábbi táblázat mutatja a tervezett fejlesztések indikatív költségvetését, mely jelen tervezési fázisban csak nagyvonalú becslésnek tekinthető, hiszen a legtöbb fejlesztés esetében csak projektötletekről beszélhetünk, gyakran tanulmánytervek sem készültek még el.

7. táblázat: A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
Akcióterületi projektek		
Búdi szociális városrehabilitációs akcióterület		
1. A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása	25	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés
2. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Búdi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)	400	TOP PLUSZ 3. prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések Belügyminisztériumi támogatás
3. Közbiztonsági funkciók erősítése a Búdi városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	30	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) saját forrás Belügyminisztériumi támogatás
4. Közösségi ház kialakítása, védőnői szolgálat vizsgálóhelyiségének kialakítása	80	TOP PLUSZ 3. Prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések
5. Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Búdi városrészen	126,6	BM – egyedi költségvetési támogatás
6. A volt Korniss-kastély épületének kiváltása korszerű idősek otthona és fogyatékos személyek otthona kialakításával	400	TOP PLUSZ 3. Prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése Belügyminisztériumi támogatás
7. A volt Korniss-kastély, leromlott állapotú helyi védett épületének rekonstrukciója és hasznosítása	200	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés Belügyminisztériumi támogatás

Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
8. A Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermejjóléti Központ B, C és D épületének energetikai korszerűsítése	174	TOP PLUSZ 3. Prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése
9. Egykori iskolai épület új funkcióval való ellátása	50	TOP PLUSZ 3. Prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés Belügyminisztériumi támogatás
Belváros városrehabilitációs akcióterület		
10. A Piac területén lévő jelenlegi elavult épületek elbontása, új üzletsor kialakítása	150	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés
11. Önkormányzati bérlakások felújítása	150	TOP PLUSZ 2. prioritás Klímabarát vármegye TOP_PLUSZ-2.1.1 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz, Felzárkózó települések, Szociális lakások építése, felújítása, lakhatási körülmények javítása KEHOP PLUSZ 4. Prioritás Megújuló energiagazdaság saját forrás
12. Élhető településközpont kialakítása: ☐ Találkozások háza belső korszerűsítése, megújuló energiafelhasználás növelése; ☐ Klub kávéház kialakítása; ☐ Közterületek megújítása, térburkolatok cseréje; ☐ Zöldfelületek kialakítása, megújítása; ☐ Utcabútorok, eszközök telepítése; ☐ Új kandeláberek kiépítése;	420	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.1 Élhető települések
13. Orvosi rendelő épületének felújítása, bővítése	150	egyedi költségvetési támogatás
14. Egykori védőnői szolgálat épületének felújítása, infrastrukturális fejlesztése, közösségi tér kialakítása	15	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.1 Élhető települések Belügyminisztériumi támogatás
15. A Térségi Szolgáltató Ház (Ady Endre u.) alagsori helyiségeinek felújítása, múzeum céljára történő hasznosítása	40	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.1 Élhető települések

Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
		TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
Gyári lakótelep városrehabilitációs akcióterület		
16. Az Alkaloida iparterületén található 3 hektáros barnamezős fejlesztési terület kármentesítése (talaj- és talajvíz tisztítása)	150	KEHOP_PLUSZ 3. prioritás: Környezet- és természetvédelem 1. Szennyezett ipari és barnamezős területek kármentesítése
17. Varázsceruza Óvoda épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése	150	TOP PLUSZ 3. Prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.3.1 Gyermekeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztések Belügyminisztériumi támogatás
18. Városi Bölcsőde épületének hőszigetelése és újabb csoportszobával történő bővítése	175	Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz, Demográfia és köznevelés
19. Régi lezárt hulladéklerakó kármentesítése (hrsz.: 0302)	30	KEHOP_PLUSZ 3. prioritás: Környezet- és természetvédelem 1. Szennyezett ipari és barnamezős területek kármentesítése
20. Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Kabay J. u. 21-23) korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése	44,9	Belügyminisztériumi támogatás
21. Volt munkásszálló épületének átépítése, hasznosítása	300	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.1 Élhető települések TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés Belügyminisztériumi támogatás
Ipari-gazdasági akcióterület 1. (Büdi városrész déli részén)		
22. Iparterület további fejlesztése	100	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés
23. Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása	80	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés
Ipari-gazdasági akcióterület 2. (A város déli része)		
24. Ipar-gazdasági vállalkozások befektetéseinek elősegítése	30	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés GINOP PLUSZ
25. Iparterület fejlesztés	100	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés
Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület		

Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
26. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására Józsefháza városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)	150	TOP PLUSZ 3. prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések Belügyminisztériumi támogatás
27. Közbiztonsági funkciók erősítése Józsefháza városrészen (térfelügyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	0,5	Saját forrás
28. Ivóvíz-hálózat kiépítése	80	KEHOP_PLUSZ 2. prioritás: Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság
Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület		
29. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Külső-Szentmihályi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)	220	TOP PLUSZ 3. prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések Belügyminisztériumi támogatás
30. Közbiztonsági funkciók erősítése a Külső-Szentmihályi városrészen (térfelügyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	2	Saját forrás
31. Közösségi Ház fejlesztése, közösségi fürdő, mosoda kialakítása	50	BM – egyedi költségvetési támogatás
32. Volt Desseffy-kastély helyi védett kastélyparkjának rekultivációja	100	KEHOP_PLUSZ
33. A temető szolgáltatásainak fejlesztése, a ravatalozó épületének felújítása	45	A pályázati kiírások megjelenését követően kerül meghatározásra.
34. Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Külső-Szentmihály városrészen	150	BM – egyedi költségvetési támogatás
35. Volt Desseffy-kastély leromlott állapotú műemlék épületének rekonstrukciója, hasznosítása, az épületben múzeumtér kialakítása	2 500	Kastély Program
36. A meglévő sportpályák korszerűsítése, bővítése	160	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye MKSZ
Turisztikai, rekreációs akcióterület		
37. Szentmihályi Gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése	200	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés

Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
		Magyar Turisztikai Fejlesztés
38. Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téliesítésével, korszerűsítésével	80	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
39. Gólyahír Gyermekek- és Ifjúsági tábor energetikai fejlesztése	110	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
40. A csónakázó tó és szabadidőpark infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése, szabadtéri színpad kialakítása	60	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
41. Komplex horgászturisztikai fejlesztés a Tiszavasvári külterület 0369/1 hrsz-ú ingatlanon (új horgászto és szálláshelyek kialakítása, közműcsatlakozások kiépítése)	80	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
42. Szálloda építése	3 800	Kedvezményezett Települések Gazdaságélénkítő Programja (GÉP) Kisfaludy 2030
43. Strand termálvíz hasznosítása	500	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
Kulcsprojektek		
44. Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alapinfrastruktúra megteremtése	50	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés GINOP PLUSZ
45. Kereskedelmi üzletek építése	400	Saját forrás (magánbefektetés)
46. Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása	16	TOP_PLUSZ 3. prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ 3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések
47. Városmarketing program megvalósítása	25	TOP_PLUSZ GINOP_PLUSZ Saját forrás
48. Napelempark további telepítése	400	TOP PLUSZ 2. prioritás Klímabarát vármegye Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz, Felzárkózó települések, Közösségi megújuló energiatermelés és felhasználás KEHOP PLUSZ 4. Prioritás Megújuló energiagazdaság
49. Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása)	110	TOP_PLUSZ 3. prioritás: Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)

Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
		EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések Belügyminisztériumi támogatás
50. Komplex, mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása	15	TOP_PLUSZ 3. prioritás: Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)
51. Szociális célú városrehabilitációt segítő programok	52	TOP_PLUSZ 3. prioritás: Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)
		EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések
52. Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása	48	TOP_PLUSZ 3. prioritás: Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)
		EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések Belügyminisztériumi támogatás
53. Épületenergetikai fejlesztések	400	TOP PLUSZ 2. prioritás Klímabarát vármegye TOP_PLUSZ-2.1.1 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése TOP PLUSZ-2.1.3 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)
		KEHOP PLUSZ 4. Prioritás Megújuló energiagazdaság
Hálózatos projektek		
54. Kerékpár-út kiépítése a városközpont és a Wienerberger Téglagyár között	150	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.3 Belterületi utak fejlesztése Belügyminisztériumi támogatás
55. Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása és bővítése	100	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye KEHOP PLUSZ 2. prioritás Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság
56. Biztonságos gyalogos átkelőhelyek kialakítása a főút kiemelt csomópontjaiban	60	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.3 Belterületi utak fejlesztése
57. Önkormányzati tulajdonú utak felújítása, burkolatlan belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása	850	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye TOP_PLUSZ-1.2.3 Belterületi utak fejlesztése Belügyminisztériumi támogatás
58. Városi zöldterületek fejlesztése a rekreációs terek (játszóterek és sportpályák) fejlesztésével, bővítésével	60	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye
Egyéb projektek		

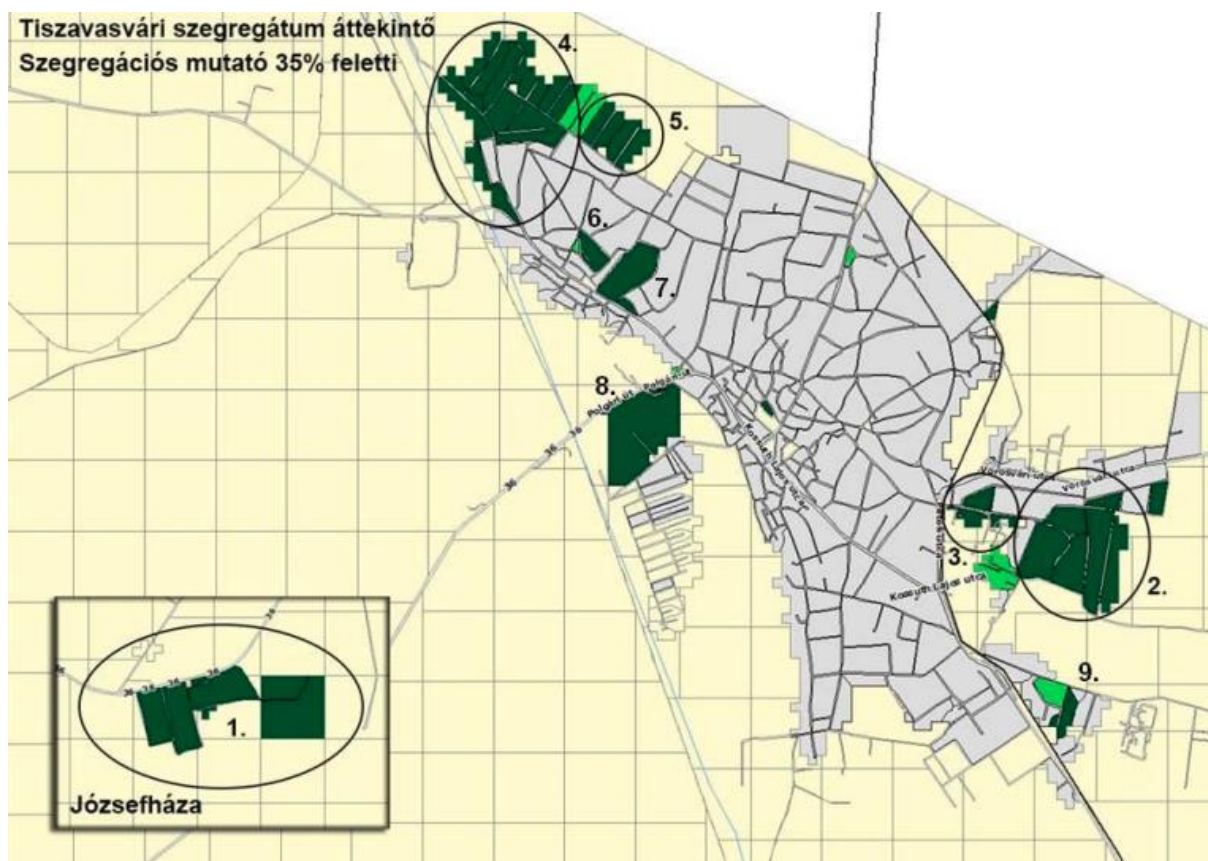
Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
59. „Energia erdő” bővítése önkormányzati területen, az intézmények majdani fűtőkorszerűsítésének megvalósítása céljából	40	KEHOP_PLUSZ
60. Meglévő főzőkonyha korszerűsítése	130	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés EFOP_PLUSZ
61. Esélytér Alapítványi Óvoda jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel	250	TOP PLUSZ 3. Prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.3.1 Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztések RRF EFOP_PLUSZ
62. Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Belső-Szentmihály, Hősök u. 38.) épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése, energetikai korszerűsítése	100	TOP PLUSZ 3. Prioritás Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése
63. Hidroglóbusz rekonstrukciója	85	KEHOP_PLUSZ 2. prioritás: Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság
64. Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása	40	TOP_PLUSZ 3. prioritás: Gondoskodó vármegye EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések Belügyminisztériumi támogatás
65. Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program	15	TOP_PLUSZ 3. prioritás: Gondoskodó vármegye EFOP_PLUSZ
66. Humáninfrastruktúra fejlesztése települési rendezvények, programok fejlesztése, egymáshoz való kapcsolása	10	TOP_PLUSZ 3. prioritás: Gondoskodó vármegye TOP_PLUSZ-3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések
67. Gyepmesteri telep kialakítása	81	egyedi költségvetési támogatás
68. Az Egyházerdő vasúti megállóhely korszerűsítése, peronmagasítás	15	IKOP_PLUSZ 2. prioritás: TENT-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése
69. Okospadok kihelyezése	1	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye
70. Okos zebrák kiépítése	10	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye
71. Tájház kialakítása helyi védett lakóházban	40	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
72. A Fehér-szik természetvédelmi terület, a Bogdányi erdő és a város külterületén található további tájképi, természeti értékű mocsarak, rétek és legelők turisztikai hasznosítási programja	50	TOP PLUSZ 6. prioritás Versenyképes vármegye TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés

5 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

5.1 A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS A SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA

A szegregált vagy szegregációval fenyegetett területeket a 2011-es népszámlálás adataiból nyert ingatlan-szintű szegregációs adatok alapján készített KSH-adatszolgáltatást felhasználva tudjuk azonosítani. A kijelölés alapja a szegregációs mutató, vagyis a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül. Abban az esetben, ha ez az arány egy összefüggő területen, legalább 35%-ot mutat, és a szegregációs feltételeknek megfelelő lakosságcsoporthoz eléri az 50 főt, akkor kialakult szegregátumról beszélhetünk, amelyre mindenképpen külön anti-szegregációs intézkedési tervet kell készíteni. Tiszavasvári esetében öt ilyen terület található (az alábbi térképen 1-5 között jelölve, bekarikázva). Azt a négy további, összefüggő lakóterületet, ahol a szegregációs mutató eléri ugyan a 35%-os küszöbértéket, de a képzettségi és foglalkoztatási feltételeket teljesítő lakosok száma 50 főnél kevesebb, szegregációval veszélyeztetett területként azonosítottuk (az alábbi térképen 6-9 között jelölve, karikázás nélkül).

14. térkép: Tiszavasvári szegregált (1-5.) és szegregációval veszélyeztetett (6-9.) területei (2011)

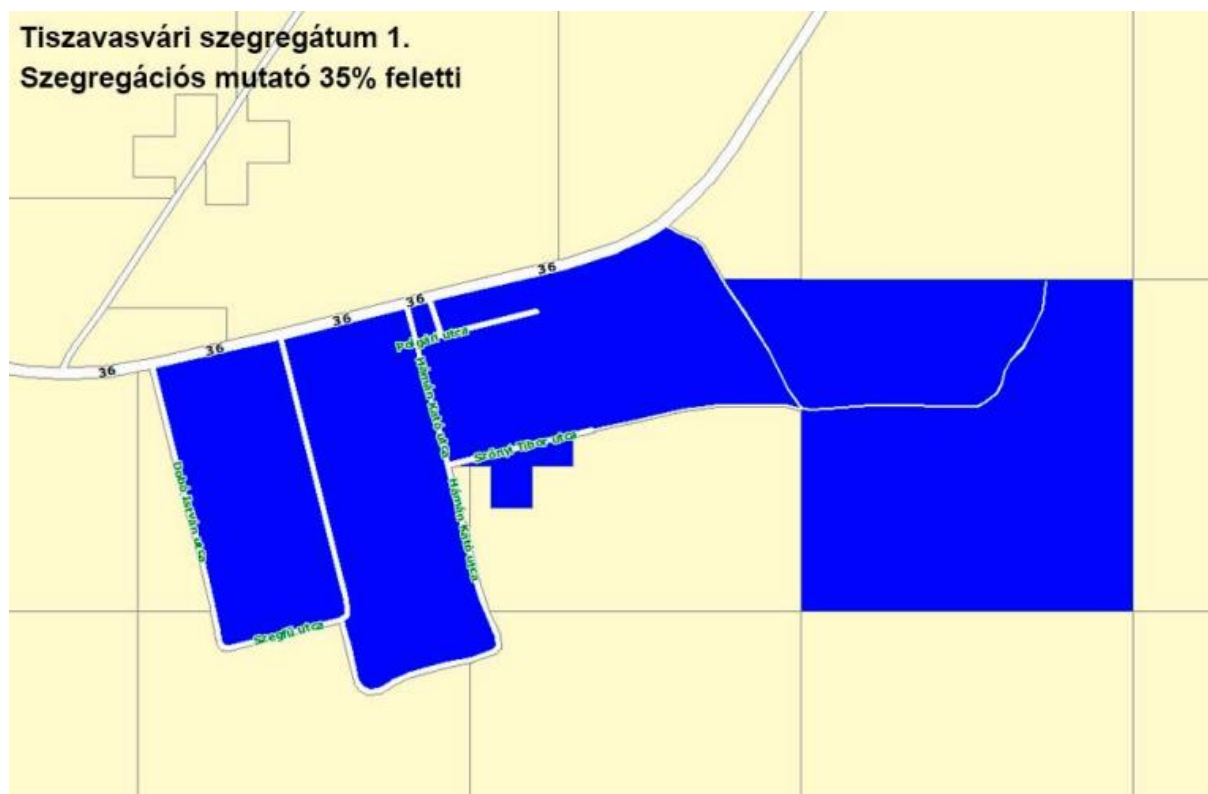

Forrás: KSH

Tiszavasvári esetében a városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek, teletszerű környezetek a jellemzőek. Általában elmondható róluk, hogy a legrosszabb állapotban a periférikus elhelyezkedésű szegregátumok vannak (ld. fenti térkép 1., 2., 4), míg a település központjához, vagy más, szolgáltatásokban gazdagabb területeihez közelebb eső szegregált, vagy szegregálódó településrészek helyzete kedvezőbb (3., 6-9.).

5.1.1 1. szegregátum: Józsefháza

15. térkép: 1. szegregátum: Józsefháza

Forrás: KSH

A város központjától mintegy 7 km-re DNY-i irányban található a Tiszavasvárihoz tartozó, de a magtelepüléstől különálló, Józsefháza megnevezésű belterület, amelynek gyakorlatilag teljes területe szegregátum. A mezőgazdasági területen létrejött lakóterület az 1950-es években települt át mai helyére. Józsefházán története kezdetétől csökkentett értékű lakások építése volt jellemző, lakosai kezdetől fogva inkább szegényebb családok voltak.

Józsefháza 59 lakott lakásával és 181 lakosával a második legkisebb a kialakult szegregátumok között, de szélsőségesen periférikus helyzete, a közszolgáltatások minimális elérhetősége, és a folyamatos, mára riasztó méreteket öltő leszakadása mindenképpen a legproblematikusabbá teszik. A 2011-es statisztikai adatok szerint az aktív korúak között nagyon magas a legfeljebb általános iskolai végzettségűek (64,7%), és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (77,6%), és nagyon alacsony a foglalkoztatottaké (21,3%). A szegregációs mutató 58,8%, vagyis az itt lakók közel 60%-a sem legalább középfokú iskolai végzettséggel, sem rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezik. A munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélüliek aránya az összes szegregátum között a legmagasabb (53,5%, illetve 20,9%).

A településrészen nagyon sok a romos ingatlan. Az utcák, telkek, épületek nagyrészt lepusztultak, rongáltak, szemetesek. Az alacsony komfortfokozatú lakások (vagyis a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások) aránya 54,2%, és itt a legmagasabb az egyszobás lakások aránya (22,9%).

A hatályos településszerkezeti terv a külterületeken - településszerkezet kompaktságának megőrzése érdekében - általánosságban tiltja, de a tanyás gazdálkodás hagyományos területein biztosítja az építkezés lehetőségét. Dankótanya és Józsefháza térségét olyan városközeli övezetként emeli ki, ahol a gazdasági épületek és lakóépületek koncentráltan, jól megközelíthető, infrastruktúrával jól ellátható területen alakíthatók ki.

5.1.2 2. szegregátum: Külső-Szentmihály K-i oldala

16. térkép: 2. szegregátum: Külső-Szentmihály K-i oldala

Forrás: KSH

A város legnagyobb szegregátuma Külső-Szentmihály lakóterületének DK-i peremén alakult ki, a Toldi utca - Madách utca - Széles utca - Katona József utca - Kiss utca - Erdő utca - Széles utca - belterületi határ által határolt területen. Egy korábbi tanulmány szerint hagyományosan az oláh cigányság telepedett le ezen a területen, de mára ezek a határvonalak elmosódottabbak, így az itt lakók legfőbb közös jellemzője a nagyon alacsony jövedelem, és a városban tapasztalható legrosszabb munkaerőpiaci helyzet.

A szegregátumnak 1497 lakosa van, itt lakik a szegregált területeken élők 62%-a. Ehhez képest kevés, mindössze 202 lakott lakást számlál, aminek köszönhetően magasan itt a legnagyobb az egy lakott lakásra jutó lakosok száma (7,4 fő, míg a városi átlag 2,8, és a második legmagasabb érték is „csak” 5,4.). A statisztikai adatok szerint az aktív korúak között itt a legmagasabb a legfeljebb általános iskolai végzettségűek (80,6%), és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (86,2%), és a legalacsonyabb a foglalkoztatottaké (13,7%). A szegregációs mutató még a második legrosszabb értéket is közel 12%-kal haladja meg (70,7%). Az, hogy a munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélküliek aránya az összes szegregátum között viszonylag kedvező (39,4%, illetve 15,8%), azt mutatja, hogy a városrész lakói jelentős számban vesznek részt a közfoglalkoztatási programban vagy más idényjellegű foglalkoztatási formában.

A településrészt leromlott állapotú épületek jellemzik. Sok, korábban szociális támogatásból épült lakóház mára teljesen elhasználódott. Ezek egy része, és az itt ugyancsak megtalálható, engedély nélkül, válygból készített lakóépítmények jelentős része életveszélyes. Sok háztartásban nincs vezetékes víz, mellékhelység, vagy tisztálkodási lehetőség. A lakóházakat tekintve itt a legmagasabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (75,8%), ugyanakkor kevésbé jellemzőek az egyszobás lakások (11,6%).

A szegregátum lakói számára fontos közösségi szolgáltatóhely a Esélytér Alapítvány itt működő Közösségi Háza (Széles u. 1.).

5.1.3 3. szegregátum: Külső-Szentmihály, Gépállomás utca térsége

17. térkép: 3. szegregátum: Külső-Szentmihály, Gépállomás utca térsége

Forrás: KSH

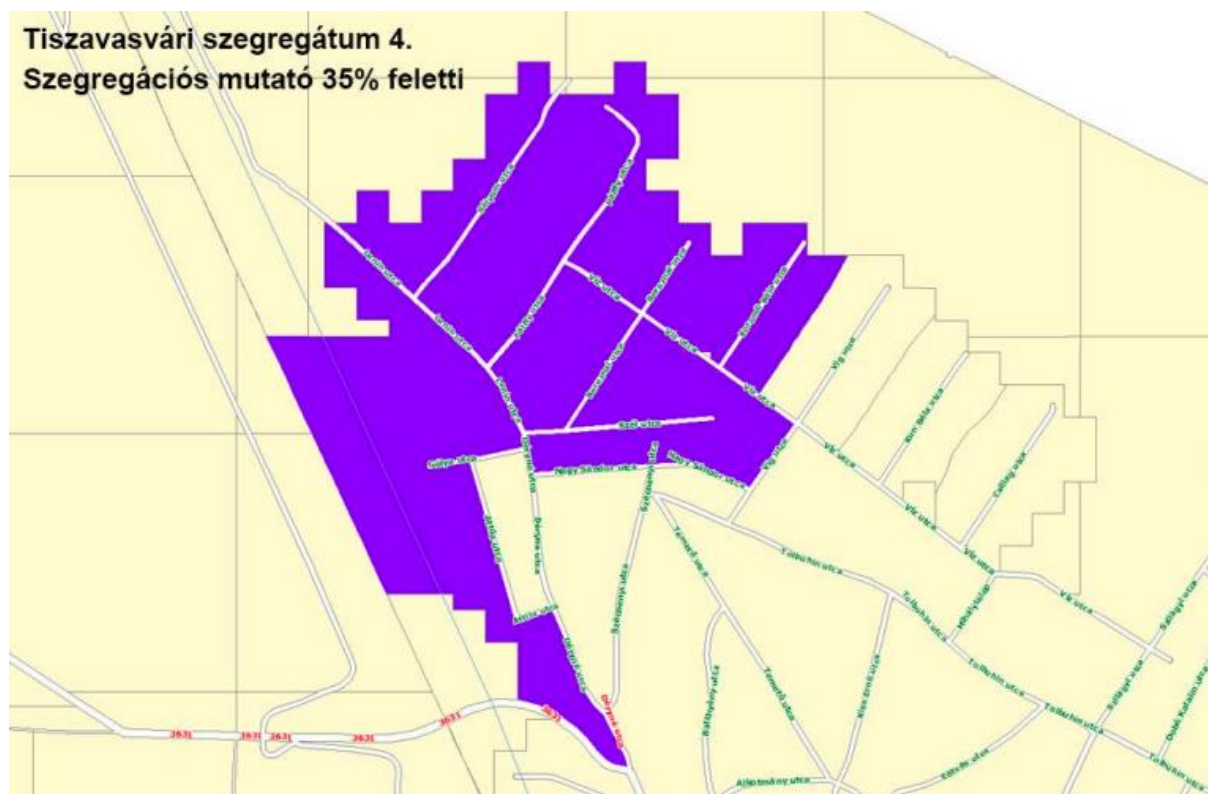
Az előző terület közelében, ugyanebben a városrészben, de a központ irányába található egy kisebb kiterjedésű szegregátum a Gépállomás utca déli oldalán (a Kiss utca és a vasút között), illetve a Gépállomás utca - Erkel Ferenc utca - Madách utca területen.

Az érintett területen csak 130 lakos és 24 lakott lakás található. Magas, de a szegregátumok között átlagosnak mondható a legfeljebb általános iskolai végzettségűek (64,2%), és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (76,1%), és ugyancsak középen helyezkedik el a foglalkoztatottak aránya (23,2%), a szegregációs mutató (55,2%), a munkanélküliségi ráta (50,0%) és a tartós munkanélküliek aránya (18,8%).

Az előzőekben tárgyalt településrészekhez képest ez a néhány utca sokkal rendezettebb, és az itt lévő lakóépületek is lényegesen jobb állapotban vannak. A 2011-es statisztikai adatok szerint a komfort nélküli, illetve félkomfortos és szükséglakások aránya kiugróan a legalacsonyabb a szegregátumok között (21,7%, míg a második legjobb érték 34,3%).

5.1.4 4. szegregátum: Búdi városrész É-i oldala

18. térkép: 4. szegregátum: Búdi városrész É-i oldala

Forrás: KSH

A város második legnagyobb méretű szegregátuma ugyancsak a periferián, a Búdi városrész É-i szélén, a 3631 sz. út - Déryné utca - Attila utca - Gólya utca - Déryné utca - Nagy Sándor utca - Víg utca - Víz utca - Korondi Béla utca mindkét oldala - belterületi határ által határolt területen fekszik. A már idézett korábbi tanulmány szerint az ide települt eredeti roma lakosság a romungrók (régőbbi, közkeletű elnevezésével ún. magyar cigányok) közé tartozott. Adatai, és városképi jellemzői alapján azt mondhatjuk, hogy a területen a legszegényebb családok valamivel kevertebben élnek a kissé jobb helyzetben élőkkel, mint a korábban tárgyalt, homogénebb szegregátumok esetén.

A területen 482 lakos és 118 lakott lakás számlálható. Magas, bár a szegregátumok között nem a legmagasabb a legfeljebb általános iskolai végzettségűek (68,1%), és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (70,9%). A foglalkoztatottak aránya, bár nagyon alacsony, a szegregátumok között a második legjobb (27,9%), és ugyancsak a második legkedvezőbb, kicsivel 50% alatti a szegregációs mutató (49,1%). Középen helyezkedik el a munkanélküliségi ráta (42,8%) és a tartós munkanélküliek aránya (19,3%).

A többi periférikus elhelyezkedésű szegregátumhoz hasonlóan itt is nagyon sok leromlott állapotú, omladozó vakolatú épület található, sok helyen hiányzik vagy roncsolt a kerítés is. Adataink alapján a komfort nélküli illetve félkomfortos és szükséglakások aránya a szegregátumokhoz képest közepes (50,8%), míg az egyszobás lakások aránya viszonylag alacsony (13,6%).

5.1.5 5. szegregátum: Búdi városrész, Kodály Zoltán u. (egykori Kun Béla u.) és Csillag u. térsége

19. térkép: 5. szegregátum: Búdi városrész, Kodály Zoltán (egykori Kun Béla u.) és Csillag u. térsége

Forrás: KSH

Az előző területhez nagyon közel, ugyancsak a Búdi városrész lakóterületének szélén, de a központhoz valamivel közelebb fekszik az öt kialakult szegregátum között a legkisebb, és talán legkedvezőbb helyzetű. Ez a Kodály Zoltán utva (egykori Kun Béla utca) mindkét oldala - Víz utca - Csillag utca mindkét oldala - belterületi határ területen található. Nem csoda, hogy a terület rendezettebb képet mutat a többi tényleges szegregátumnál.

Az érintett területen 113 lakos és 35 lakott lakás van, az egy lakott lakásra jutó lakosok száma (3,2) a városmagban található szegregátumok között a legalacsonyabb. Minden releváns társadalmi és foglalkoztatási adata kedvezőbb a többi kiemelt szegregátum adatainál. A mért értékek némelyike a városi átlagértéktől „csupán” 50%-os mértékben tér el: a foglalkoztatottak aránya 38,4%, a tartós munkanélküliek csak 11,4%, míg az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 34,3%. A többi mutató is kedvezőbb a nagyobb szegregátumok értékeinél (a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya 62,91%, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 60,0%, a szegregációs mutató 42,9%, a munkanélküliségi ráta 36,4%).

5.1.6 További, szegregációval fenyegetett területek

Jóval kedvezőbb helyzetben vannak a következő, kisebb (vagyis a szegregációs feltételeket jelenleg nem teljesítő, de szegregációval fenyegetett) területek, amelyek az összes vizsgált térség közül a leginkább központi elhelyezkedésűek: a Búdi városrész közepén, egymás közelében található, egyrészt a Szent István u. – Hunyadi u. – Egyház köz – Temető u. által határolt területen (ld. korábbi térkép, 6.), másrészt a Csapó u. – Vasvári Pál u. – Szilágyi u. – Akác u. – Károli Gáspár u. (egykori Gorkij u.) között (ld. korábbi térkép, 7.) Statisztikai adataink csak a két lakótömb közül az északabbra fekvőről vannak, de közeli elhelyezkedésük miatt ezek a másik esetében is jó közelítést adnak.

Az itt lakók a városi átlagnál gyengébb, de a szegregátumokban lakóknál jobb iskolai végzettséggel (a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 42,9%), aktivitási mutatóval (50,0%) és szegregációs rátával (35,7%) rendelkeznek. Közöttük magasabb az idősek aránya (17,3%). A munkanélküliek és tartós munkanélküliek

aránya tekintetében egyáltalán nem számítanak leszakadó területnek, ezek ugyanis magasabbak a városi átlagértéknél (11,8%, 5,9%).

Ezek a lakóterületek megjelenésükben gyakorlatilag belesimulnak a környező, a statisztikai adatok alapján kedvezőbb anyagi helyzetű lakók által lakott tömbök közé. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (7,1%) kedvezőbb is a városi átlagnál, míg az egyszobás lakások aránya (ugyancsak 7,1%) csak kis mértékben magasabb annál. A terület szomszédságában mélyfekvésű, belvízzel fenyegetett lakótömb található. Ennek rendezésével várható, hogy a jelenleg szegregációval fenyegetett centrális lakóterületek presztízse emelkedik, szegregációs folyamataik visszafordulnak.

Ugyancsak rendezettebb környezetű az Üdülőterület É-i részén, a Nyárfa u. északi oldalán található szegregációval veszélyeztetett terület (ld. korábbi térkép, 8.) Maga az Üdülőterület a város egyik legszebb része, általában szépen gondozott utcákkal és apró üdülőingatlanokkal, közvetlen szomszédságban a termálfürdővel és a szabadidőparkkal, csónakázótóval, valamint a Keleti-főcsatorna melletti galériaerdővel. Szegregációs statisztikai adatokkal erről a településrészről nem rendelkezünk. Értékelésünk szerint ezen a speciális helyen azért merül fel a szegregáció veszélye, mert a település gazdasági visszaesésével, és a turisztikai kereslet ezzel párhuzamos csökkenésével az amúgy is jellemzően kicsi, alacsonyabb komfortfokozatú üdülőingatlanok értéke lecsökkent. Mivel az Üdülőterület É-i fele nagyon közel fekszik a városközponthoz (de attól egy üres, fejlesztési célú terület választja el), az elmúlt időszakban kedvező lakhatási alternatívát jelentett a gyengébb jövedelemmel rendelkező, rosszabb foglalkoztatási helyzetű családok számára. A helyi gazdaság élénkülésével, a terület közvetlen szomszédságában található turisztikai attrakciók iránti kereslet emelkedésével várhatóan a terület presztízse felértékelődik, és a szegregációs folyamat megfordul.

Periférikus elhelyezkedésű, belvíz által részben fenyegetett területen, ezért szegregációs szempontból sérülékenyebb a Külső-Szentmihály D-i szélén, a Fehértói utca - Vasút utca - Benczúr Gyula utca (annak mindkét oldala) terület (ld. korábbi térkép, 9.) Az itt található 22 lakás 74 lakója átlagos iskolai végzettsége magasabb a Búdi városrész közepén fekvő, relatíve kedvező szegregálódó terület adatával (az aktív korúak 40,6%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel, és a szegregálódó területek között szinte egyedülként mérhető, 2,5%-os a felsőfokú végzettségűek aránya), de rosszabb foglalkoztatottsági adatai (62,5% a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők, 36,8% a foglalkoztatottak, és 22,2% a munkanélküliek aránya) következtében a szegregációs mutatója kissé magasabb (37,5%). A terület utcaképe rendezett, de alacsonyabb nivót képviselő elhelyezkedése miatt (vasút menti terület a város hagyományos ipari zónája közelében) várhatóan folytatódik a szegényebb családok ideköltözése. Az alacsony komfortú lakások aránya (15,8%) a városi átlagot meghaladja, az egyszobás lakások a területre nem jellemzőek (arányuk csak 5,3%).

8. táblázat: A város KSH által kijelölt és a város által jóváhagyott szegregátumainak státusza²

	Demográfia	Foglalkoztatottság, segélyezés	Lakáshelyzet	Épített környezet, közterületek minősége	Közüntzmények és piaci jellegű szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett szegregátum-specifikus változások
1. szegregátum Józsefháza	A terület lakosai kezdettől fogva inkább szegényebb családok voltak. Az aktív korúak között nagyon magas a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya (64,7%). A szegregációs mutató 58,8%.	Az aktív korúak között nagyon magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (77,6%), és nagyon alacsony a foglalkoztatottaké (21,3%). A munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélüliek aránya az összes szegregátum között a legmagasabb (53,5%, illetve 20,9%).	Az 50-es években létrejött lakóterületen kezdettől fogva a csökkentett értékű lakások építése volt jellemző. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 54,2%, és itt a legmagasabb az egyszobás lakások aránya (22,9%).	A településrészen nagyon sok a romos ingatlan. Az utcák, telkek, épületek nagyrészt lepusztultak, rongáltak, szemetesek.	A villamos energia-ellátás kiépített, de ivóvíz-, gáz-, szennyvízcsatornavagy csapadékvíz-elvezető rendszer nincs. A lakók általában nem vesznek részt a szervezett hulladékgyűjtésben. A központtól 7 km-re fekvő területen a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés jóval rosszabb, mint a központ lakói esetén (kivéve az időszakos jellegű mobil tevékenységeket: szűrővizsgálatok, település-bejárások, helyi konzultációk, stb.)	Az óvodás, iskolás gyerekeket évek óta iskolabusz szállítja a városközpontba. A peremterületeken élő fiatalok körében terjedő droghasználat ügyében az elmúlt években drogstratégia készült, megvalósítása folyamatos.
2. szegregátum Külső-Szentmihály K-i oldala	Hagyományosan az oláh cigányság által benépesített terület. Az aktív korúak között itt a legmagasabb a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya (80,6%). A szegregációs mutató nagyon magas, még a második legrosszabb értéket is közel 12%-kal haladja meg (70,7%).	Itt a legmagasabb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (86,2%), és a legalacsonyabb a foglalkoztatottaké (13,7%). A munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélüliek aránya az összes szegregátum között viszonylag kedvező (39,4%, illetve 15,8%, mert a városrész lakói jelentős számban vesznek részt a	A lakónépességhez képest kevés lakás található itt, ezért magasan itt a legnagyobb az egy lakott lakásra jutó lakosok száma (7,4 fő, míg a városi átlag 2,8). Itt a legmagasabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (75,8%), ugyanakkor kevésbé jellemzőek az	A településrészt leromlott állapotú épületek jellemzik. Számos család telepszerű környezetben, vályogból készült, komfort nélküli, esetenként életveszélyes építményben él. A lakótömbök kiépülése, fejlődése megakadt, vagy éppen visszafejlődést mutat,	A vasút és a főút elválasztó hatása miatt a terület periférikus jellegű, emiatt méretéhez képest kevés közszolgáltatásnak és városi funkciónak ad otthont. Az ivóvízellátás, a szennyvízcsatornahálózat és a villamos energia-ellátás teljes körűen, míg a gázellátás részben kiépített. A terület lakói körében jelentős a szervezett hulladékgyűjtésben nem résztvevők aránya.	Évek óta működő, fontos közösségi szolgáltatóhely a Közösségi Ház (Széles u. 1.) A peremterületeken élő fiatalok körében terjedő droghasználat ügyében az elmúlt években drogstratégia készült, megvalósítása folyamatos.

² pirossal kiemelés: súlyosabb helyzetben lévő terület, zölddel kiemelés: kedvezőbb helyzetben lévő terület

	Demográfia	Foglalkoztatottság, segélyezés	Lakáshelyzet	Épített környezet, közterületek minősége	Közüntzmények és piaci jellegű szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett szegregátum-specifikus változások
		közfoglalkoztatási programban, vagy más igényjellegű foglalkoztatási formákban.)	egyszobás lakások (11,6%).	ezért nem tekinthető karakteres, beállt területnek.		
3. szegregátum Külső-Szentmihály, Gépállomás utca térsége	Magas, de a szegregátumok között átlagos a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya (64,2%). A szegregációs mutató (55,2%).	Magas, de a szegregátumok között átlagos a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők (76,1%), és a foglalkoztatottak aránya (23,2%), a munkanélküliségi ráta (50,0%) és a tartós munkanélküliek aránya (18,8%).	A komfort nélküli, illetve félkomfortos és szükséglakások aránya kiugróan a legalacsonyabb a szegregátumok között (21,7%, míg a második legjobb érték 34,3%).	Hasonló a 2. szegregátumhoz, de az utak rendezettebbek, és az itt lévő lakóépületek is jobb állapotban vannak.	A településrész periférikus elhelyezkedését erősíti a vasút és a főút elválasztó hatása. Ennek is köszönhető, hogy méretéhez képest kevés közszolgáltatásnak és városi funkciónak ad otthont. Ugyanakkor itt található több jelentős sportlétesítmény is. A településrészen az ivóvíz-ellátás, a szennyvízcsatorna-hálózat, a gázellátás és a villamos energiaellátás teljeskörűen kiépített	
4. szegregátum Büdi városrész É-i oldala	Hagyományosan a romungrók által benépesített terület, de a családok valamivel kevertebben élnek a kissé jobb helyzetben élőkkel, mint a homogénebb szegregátumokban (1-2.) Magas, de a szegregátumok között nem kiugró a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya (68,1%). A szegregációs	Magas, de a szegregátumok között nem kiugró a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (70,9%). A foglalkoztatottak aránya alacsony, de a szegregátumok között a második legjobb (27,9%). A szegregátumok között átlagos a munkanélküliségi ráta (42,8%) és a tartós munkanélküliek aránya (19,3%).	A komfort nélküli, illetve félkomfortos és szükséglakások aránya a szegregátumokhoz között átlagos (50,8%), míg az egyszobás lakások aránya viszonylag alacsony (13,6%).	A területen nagyon sok leromlott állapotú, omladozó vakolatú épület található, sok helyen hiányzik vagy roncsolt a kerítés is. A lakótömbök kiépülése, fejlődése megakadt, vagy éppen visszafejlődést mutat, ezért nem tekinthető karakteres, beállt területnek.	A településrészen az ivóvíz-ellátás, a szennyvízcsatorna-hálózat, a gázellátás és a villamos energiaellátás teljes körűen kiépített. A terület lakói körében még jelentős a szervezett hulladékgyűjtésben nem résztvevők aránya.	A peremterületeken élő fiatalok körében terjedő droghasználat ügyében az elmúlt években drogstratégia készült, megvalósítása folyamatos.

	Demográfia	Foglalkoztatottság, segélyezés	Lakáshelyzet	Épített környezet, közterületek minősége	Közüntézmények és piaci jellegű szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett szegregátum-specifikus változások
	mutató (49,1%) a második legkedvezőbb.					
5. szegregátum Kodály Zoltán u. (egykori Kun Béla u.) és Csillag u. térsége	A terület minden releváns társadalmi adata kedvezőbb a többi szegregátum adatainál. A legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya 62,91%, a szegregációs mutató 42,9%.	A terület minden releváns foglalkoztatási adata kedvezőbb a többi szegregátum adatainál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 60,0%, a munkanélküliségi ráta 36,4%. A foglalkoztatottak aránya 38,4%, a tartós munkanélkülieké csak 11,4%.	Az egy lakott lakásra jutó lakosok száma (3,2) a városban található szegregátumok között a legalacsonyabb, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 34,3%.	A lakóépületek egy része leromlott állapotú, de a terület rendezettebb képet mutat a többi szegregátumnál.	A településrészen az ivóvízellátás, a szennyvízcsatornahálózat, a gázellátás és a villamos energiaellátás teljes körűen kiépített. A terület lakóinak nagyobb része részt vesz a szervezett hulladékgyűjtésben.	

Forrás: KSH, Tiszavasvári Város Önkormányzata

Tiszavasvári Város Önkormányzata nem rendelkezik a szegregációval veszélyeztetett, illetve szegregátumok területére vonatkozó friss statisztikai adatokkal. A 2022-ben lezajlott Népszámlálás adatai még nem érhetők el.

A szegregációval érintett területek közül a 8. számú szegregációval veszélyeztetett terület: Nyárfa u. északi oldala terület az Üdülőterületnek elnevezett városrészen található. Az elmúlt években tapasztalható változások eredményeként ez a terület már nem tekinthető veszélyeztetett területnek. Az érintett utcákban néhány lakóingatlan található, melyek kis alapterületűek és leginkább nyaralók. A KSH által lehatárolt területen található a Szentmihályi Gyógyfürdő, a csónakázó-tó, a futópálya és a Gólyahír Gyermekek- és Ifjúsági Tábor is.

A többi érintett területen a tapasztalatok alapján lényegi változás nem történt, a lehatárolt területek nagysága nem változott, ott továbbra is hátrányos helyzetű lakosok élnek. A megvalósult beruházások az ott élők lakókörülményeinek és a szolgáltatások minőségi elérhetőségének célját, illetve a társadalmi felzárkózást szolgálták. A településen lezajlott egyéb fejlesztések közvetve kapcsolódnak a szegregátumok területén élőkhez.

5.2 AZ ELMÚLT ÉVEKBEN MEGVALÓSÍTOTT, A SZEGREGÁTUMOKAT ÉRINTŐ BEAVATKOZÁSOK

A város önkormányzata igyekszik szociális ellátórendszerén keresztül minden kötelező, és minél több önként vállalt ellátást biztosítani, és minden eszközzel igyekszik azok infrastruktúráját fejleszteni. Ezek közül sok ellátási formának a hátrányos helyzetű családok a legfőbb célcsoportjai (étkeztetés, szociális nyári gyermekétkeztetés, családsegítés, támogató szolgálat, gyermekjóléti szolgáltatás, családok átmeneti otthona, fogyatékos személyek és szenvedélybetegek nappali intézményei, szenvedélybetegek közösségi ellátása, szociális foglalkoztatás, munka-rehabilitációs és fejlesztő-felkészítő foglalkoztatások).

Az elmúlt évtizedben több ütemben sikerült közel teljeskörűen kiépíteni a település ivóvíz- és szennyvízcsatorna-hálózatát, ami elsősorban a korábban ellátatlan periférikus területek lakói helyzetében, és az itt található ingatlanok értékében hozott pozitív változást. Ebből a szempontból a városközponttól elkülönülő, ezért a legnehezebben elérhető és ellátható szegregátum, Józsefháza számít negatív kivételnek, ahol nincs ivóvíz-vezeték, szennyvízcsatorna-hálózat, gázellátás és csapadékvíz-elvezetés sem.

A város legnagyobb, Külső-Szentmihály lakóterületének DK-i peremén kialakult szegregátuma területén található a Esélytér Intézményfenntartó által működtetett Közösségi Ház, amely a szegregátum lakói számára fontos közösségi szolgáltatásokat végez (pl. tisztálkodási lehetőség, ismeretterjesztő és szemléletformáló programok, családsegítés, közegészségügyi akciók). A létesítmény infrastruktúrája tovább fejlesztendő, és hasonló intézmények a többi nagyobb szegregátum területén is kialakítandók (Búdi városrész, Józsefháza).

A Esélytér Intézményfenntartó által üzemeltetett intézmények (óvoda, általános iskola, középiskola és szakiskola) pedagógiai programjában kiemelt szerepet kapnak a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetből érkező gyermekekhez kapcsolódó oktatásinevelési feladatok. Ezek az intézmények gyakorlatilag 100%-ban hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekkel foglalkoznak. Ugyanakkor a város más, KLIK-fenntartású iskolái is jelentős számú (alapfokon 50% feletti, középfokon 25-30% közötti) hátrányos helyzetű diákot oktatnak. Fontos fejlesztési feladat a Esélytér óvodája számára korszerű, nagyobb kapacitású épület kialakítása.

A város civil szervezetei között több hagyományörző, településvédő, roma érdekvédő, oktatási és szociális tevékenységű kezdeményezés is foglalkozik a hátrányos helyzetű lakosok problémáival. Tiszavasvári Város Önkormányzata nemcsak szorosan együttműködik a helyi civil szervezetekkel, hanem hosszú évek óta pénzügyileg is támogatja azok működését (költségvetési rendeletben dedikált támogatással, megpályázható civil alappal, valamint a városrehabilitációs és szociális jellegű projektek partnerségben történő megvalósításával).

Az Önkormányzat képviselőtestülete megalkotta a város **Helyi Esélyegyenlőségi Programját**, amely célul tűzte ki az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítását, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvének érvényesítését, a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet és a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a feltárt problémák komplex kezelését. A Program létező problémákra igyekszik olyan gyakorlati megoldásokat azonosítani, amelyek a város jelenlegi intézményrendszere és civil közössége szabta lehetőségek között is azonnal megkezdhetők, és már rövid távon eredményeket mutathat fel.

Tekintettel arra, hogy a városban, elsősorban a peremterületeken élő fiatalok körében gyors ütemben terjed a droghasználat 2004-ben megalakították a **Tiszavasvári Kábítószer Egyeztető Fórumot** (KEF), mely azóta 17 tagintézménnyel működik. Elsődleges célcsoportja a legveszélyeztetettebbnek számító 11-18 éves korú fiatalok, de programjaival teret és lehetőséget biztosít az idősebb és a fiatalabb korcsoport részére is. A KEF helyi kezdeményezések támogatója, a közösségi-, civil- és szakmai hálózat építője, fenntartója és koordinálója. A Tiszavasvári KEF a következő alapelvek mentén végzi a tevékenységét:

- A KEF homlokterében elsősorban a szerhasználat nélküli életmodell, az egészséget alapértékként közvetítő szemléletmód áll, így elsősorban a veszélyeztetett korosztályok szerfogyasztási szokásait vizsgálja, a fogyasztást csökkentő iskolai, illetve szabadidős tevékenységeket ösztönzi, támogatja.
- A közösségi problémamegoldás érdekében kívánatos a térségben működő, a szenvedélybetegség problémakörével foglalkozó szervezetek, intézmények szorosabb együttműködése, a működő programok erőteljesebb koordinációja, összehangolás, a meglévő rendszerek, elemek jobb kihasználása, fejlesztése, főként a kezelést-ellátást végző intézmények elérhetőségének javítása.

- A szerhasználati kockázatok csökkentésének céljából olyan programok, szolgáltatások kialakítása és fenntartása indokolt, amelyek – a hiteles, objektív információk eljuttatása mellett – hosszútávon a szerhasználat csökkentését eredményezhetik a célcsoportban.

Feladatai között szerepel egy dokumentumfilm sorozat készítése „Hallgass meg, hallgass rám!” címmel, melynek célja, hogy az elretentő fényképekkel, videókkal nagyobb hatás érhető el, mint a szavak erejével.

2021-ben kidolgozásra került **Tiszavasvári Város Drogstratégiája 2021-2026**, melyben rövid távú tervként szerepel

- az Egészségfejlesztés és kábítószer megelőzés
 - pontos és hiteles tájékoztatás a szülők részére;
 - önismeret, készségfejlesztés: kiscsoportos foglalkozások meghatározott tematika alapján (kommunikációs tréning, konfliktuskezelés, játékos tréningek);
 - hagyományos évente ismétlődő rendezvények megtartása: éjszakai akadályverseny, sportnap, kerékpártúra, retro disco;

Hosszú távú tervek:

- Kezelés, ellátás, felépülés
 - egészséges lelki fejlődés
 - egészségnevelés
 - pedagógus továbbképzés kötelező jelleggel az addiktológia és a szenvedély-betegség kezelése területén
 - jól működő kapcsolat kialakítása a kezelést és az ellátást végző alapítványokkal, ambulanciákkal. Talentum Alapítvány Nyíregyháza

A város 2014-ben fogadta el a **Cselekvési terv a roma emberek társadalmi beilleszkedésének elősegítésére** című dokumentumot. Ebben adminisztratív jellegű, a városi együttélés alapvető normáit elősegítő, szociális és közösségfejlesztési elemek egyaránt megtalálhatóak voltak, melyek jelentős része azóta rendezésre került.

- Házzámozással kapcsolatos hiányosságok rendezése, fiktív lakcímek érvénytelenítése – megtörtént ezek rendezése.
- Lakhatási körülmények vizsgálatával, javításával kapcsolatos intézkedések – a nevesített intézkedések a 22/2021. (XII.2.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról szóló önkormányzati rendeletbe beépítésre kerültek az alábbiak szerint:

8.§ (1) A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadásokhoz nyújtott települési támogatás megállapításának és folyósításának további feltétele, hogy a kérelem benyújtója, az ellátás jogosultja, lakókörnyezetének rendezettségét biztosítsa, melynek keretében köteles gondoskodni:

a) Az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház előtti járdaszakasz, járda hiányában 1 méter széles területsáv, illetve, ha a járda mellett zöld sáv is van, az úttestig terjedő teljes terület, nyílt árok tisztán tartásáról, a csapadékvíz akadálytalan elfolyásának biztosításáról;

b) Az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház, az előtte lévő járdaszakasz fölé (járda hiányában 1 méter széles területsáv, illetőleg ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő teljes terület fölé) kinyúló ágak, bokrok nyeséséről, gallyazásáról, a fűfélék (különös tekintettel az allergén gyomnövényekre) rendszeres kaszálásáról, valamint ezen a területen lévő növények lehullott lombjának, és egyéb növényi részeinek (pl.: gally, virág, termés) takarításáról, összegyűjtéséről, elszállításáról/elszállításáról, oly módon, hogy az érintett járdaszakasz, területsáv, illetőleg terület biztonságos közlekedésre alkalmas legyen

c) az általa életvitelszerűen lakott lakás, egyéb lakás céljára használt más helyiség általa használt műveletlen udvarának és kertjének gaz – és gyommentesítéséről, rendszeres kaszálásáról, fűnyírásáról, valamint ezen a területen lévő növények lehullott lombjának, és

egyéb növényi részeinek (pl.: gally, virág, termés) takarításáról, összegyűjtéséről, elszállításáról/elszállíttatásáról,

d) a kérelmező udvara, kertje, látható lakókörnyezete higiénikus állapotának megóvásáról;

e) a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakáshoz vagy házhoz tartozó a szemét gyűjtésére és tárolására szolgáló, rendeltetészerűen használt, a hulladékszállítást végző szolgáltató által elfogadott hulladéktároló edény biztosításáról.

- Hulladékszerződésben vállalt kötelezettségek teljesítése – a hulladékgyűjtők kiosztásra kerültek, féláron lehetett megvásárolni.
- Engedély nélküli építményekkel kapcsolatos intézkedések
- Közrend, közbiztonság és köztisztaság fenntartása – térfelügyelő kamerarendszer került kiépítésre a leginkább érintett területeken, illetve az önkormányzat közterület felügyelőt alkalmaz.
- A nem kívánt terhességek megelőzésével kapcsolatos intézkedések – Különböző szemléletformálási programokon preventív előadásokat szerveznek. Illetve a 22/2021. (XII.2.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról szóló önkormányzati rendeletbe beépítésre kerültek az alábbiak:

11. Eseti és havi rendszeres rendkívüli települési támogatása 19. § (1) Rendkívüli települési támogatás állapítható meg a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek közül különösen annak, akinek családjában az egy főre számított havi családi jövedelemhatár nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő, valamint gyermekét, gyermekeit egyedül nevelő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220 %-át, és önmaga vagy családja létfenntartásáról más módon gondoskodni nem tud, kivéve az e rendelet 23. § (1) bekezdésében, 24. § (1) bekezdésében, valamint 26. § (1) bekezdésében foglalt támogatásokat.

(2) E rendelet alkalmazásában létfenntartási gond az az élethelyzet, melyhez a kérelmező személy anyagi segítségre szorul, különösen a következők:

c) válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása,

e) gyermek fogadásának előkészítése

- Földterületet hasznosítása szociális termelés tevékenységre (6622/2 hrsz-ú földterület) – jelenleg haszonbérbe van adva, korábban az önkormányzat hasznosította (olajretek termesztése).
- Utak, járdák rendbetétele – az érintett szakaszok pályázatokból felújításra kerültek.
- Rágcsálóirtás, kóbor ebek befogása – az éves költségvetés minden évben tartalmaz rágcsálóirtásra elkülönített pénzüsszeget. Gyepmesteri telep kialakítása a tervezett fejlesztések között szerepel.
- Társadalmi összefogás kezdeményezése – az önkormányzat folyamatosan valósít meg különböző pályázatok és egyéb források felhasználásával a társadalmi összefogásra, társadalmi felzárkózásra irányuló programokat.

A helyzetértékelésben részletesen vizsgált gazdasági szerkezetváltás, illetve annak elmaradása, a mezőgazdasági nagyüzemek leépítése, az építőipari cégek átalakulásával járó foglalkoztatói létszámcsökkenés, majd a gyógyszer és vegyszeti gyár jelentős létszámleépítése leginkább a rendkívül képzetlen, alacsony státuszú lakosokat sújtotta, minimálisra csökkentve munkavállalási esélyeiket. Hosszú távon ezért a szegregátumok lakóinak életkörülményeit a munkalehetőségek biztosítása tudja kedvezően és megnyugtatóan rendezni. Ennek megfelelően a jelen településfejlesztési stratégiai tervezés fókuszában is a helyi gazdaságfejlesztés áll, és az Önkormányzat emellett is számos befektetés-ösztönzési tevékenységgel, vállalkozásbarát intézkedéssel igyekszik munkahelyteremtő beruházásokat, fejlesztéseket generálni.

Az egyes szegregátumokat, illetve az ott lakó embereket közvetve vagy közvetlenül, valamint a város teljes lakosságát érintették az alábbi, 2014 óta végrehajtott és folyamatban levő infrastrukturális és humán fejlesztések³:

³ a szegregátumokat, hátrányos helyzetű lakosokat közvetlenül érintő projektek rövid leírása is megtalálható

- TOP-1.1.3-15-SB1 Helyi gazdaságfejlesztés: A Tiszavasvári Kabay-konyha korszerűsítése és agrárlogisztikai központ kialakítása
- EFOP-3.3.1-16 Tanoda programok támogatása: „Nekem is van esélyem” Varázsvirág Tanoda (Magyarországi Magiszter Alapítvány, 2017-2018, 17,335 mó Ft)
 - 45 fő tanodás részére, akik közül sokan halmozottan hátrányos helyzetűek, illetve romák. Egy szakmai vezető irányításával hat pedagógus segítette a tantárgyi és az alpműveltségi fejlesztéseket. A felkészítők közül két szociálpedagógus, egy fejlesztő és két matematika, egy idegen nyelv és egy tanító magyar műveltségterületű, valamint informatika szakos tanár mentorált, az ő feladatuk a hozzájuk tartozó tanulók segítése, és a családokkal való kapcsolattartás volt. A szabadidős tevékenységeknél, rajz szakos tanár és két roma származású segítő működött közre. Fontos szerepet kaptak az Evangélikus Roma szakkollégisták, akik a közeli Nyíregyházi egyetemen tanultak. Önkéntesként vettek részt a tanoda munkájában, de ugyanakkor példaképek is lettek a tanodásoknak. A tanodás gyerekek bemeneti méréssel kezdtek, egyéni fejlesztési tervet dolgoztak ki és egyéni haladási naplót vezettek. Szülői klub működtetése kéthavonta, családi napok, szabadidős programok, fórum színház, illetve színház és múzeum látogatás szervezése is megvalósult.
- TOP-2.1.3-15-SB1 Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések: Tiszavasvári város környezetvédelmi-infrastruktúra fejlesztése, lakókörnyezet belvízmentesítése (Tiszavasvári Város Önkormányzata, 2017-2018, 75,5 mó Ft)
 - Laza családi házas beépítésű településrész. északi irányból a városi strand, keleti irányból a Hortobágy-főcsatorna, nyugati irányból a Keleti-főcsatorna fogja közre, míg délről műveletlen erdős terület határolja. (Üdülőterületen a 8. sz. szegregációval veszélyeztetett területet is magába foglalja.)
- TOP-3.2.2-15-SB1 Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kiaknázására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztési programok keretében: Komplex energetikai fejlesztések Tiszavasváriban (Tiszavasvári Város Önkormányzata, 2017-2020, 2014 mó Ft)
 - Fejlesztéssel érintett épületek: Térségi Szolgáltató Ház, Városi Kincstár, Általános Iskola, Fülemlüle Óvoda, Hankó László Zeneiskola
- TOP-3.2.1-15-SB1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése: A Váci Mihály Gimnázium épületének energetikai korszerűsítése
- EFOP-3.2.9-16 Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése: A Tiszavasvári járás közigazgatási területén található köznevelési intézményekben óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése (Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekegészségügyi Központ)
- EFOP-1.4.4-17 BARI SHEJ - NAGYLÁNY – FÁTÁ MÁRÉ: Bari shej, a roma lányok iskola elhagyásának csökkentése (Tiszavasvári Szakképzésért Alapítvány, 2018-2020, 30 mó Ft)
 - Közvetlen célcsoport 30 fő 10-18 éves roma lány. Szoros együttműködés zajlott a a célcsoporttagok tanítási intézményeivel, és a helyi gyermekvédelmi szolgálattal. Szükségfelmérést követően került sor a célcsoport toborzására. A célcsoport számára mentorálást biztosítottak, egyéni és családi formában 6-6 fő mentor bevonásával 20 hónap alatt. Egyéni mentorálás esetében egy fő mentor 5 fő mentorálttal foglalkozott, a 20 hónap alatt összesen 144 alkalommal/fő. Családi mentorálás esetén egy fő mentor 5 családdal foglalkozott összesen 36 alkalommal/család. A projektbe bevont célcsoport tagok részére Csoportot működtettek legalább kétheti rendszerességgel. A továbbtanulás ösztönzése és a lemorzsolódás csökkentése céljából természetbeni támogatást biztosítottak 18 hónapon át a 30 fő célcsoporttag részére.
- EFOP-1.2.11-16 Esély Otthon: Esély és otthon – mindkettő lehetséges! Komplex beavatkozások megvalósítása a fiatalok elvándorlásának megakadályozása érdekében Tiszavasváriban
- TOP-7.1.1-16-H-ERFA TOP CLLD ERFA típusú helyi támogatási kérelmek: Találkozások tere kialakítása

- EFOP-1.4.4-17 BARI SHEJ - NAGYLÁNY – FÁTĀ MÁRÉ: Van más út is.....Megmutatjuk! (Magyarországi Magszter Alapítvány, 2019-2021, 26 mó Ft)
 - A projekt a Magszter Alapítványi Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium lemorzsolódással fenyegetett roma lányait érintette. A program egyrészt közvetlen segítséget nyújtott az iskolai teljesítmény javításában és közvetett segítséget a diákok személyiségfejlesztésében, önértékelésük alakításában, önbizalmuk növelésében, identitás-tudatuk kialakításában, valamint rávilágított és segített megértetni velük kulturális hovatartozásukat.
- TOP-2.1.2-15-SB1 Zöld város kialakítása: Zöld városközpont kialakítása Tiszavasváriban
- KEHOP-1.2.1-18 Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímaturatosságot erősítő szemléletformálás: Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímaturatosságot erősítő szemléletformálás megvalósítása Tiszavasváriban
- TOP-5.2.1-15-SB1 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok: Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén (Tiszavasvári Város Önkormányzata, 2019-2022, 141 mó Ft)
 - Egészségügyi szűrőprogram valósult meg a szegregátum lakosainak, melyek 3 havonta, összesen 8 alkalommal valósultak meg. Az általános egészségi állapot vizsgálata mellett a területen jellemző betegségek szűrésére is sor került: TBC, szifilisz, hepatitisz, vércukor, vérsír, szív- és érrendszeri rizikó szűrés, HIV szűrés. Továbbá egészségügyi szemléletformáló előadássorozat is megvalósult 12 alkalommal, témái: szexuális betegségek megelőzése, fogamzásgátlás lehetőségei, higiénés tanácsok, házi praktikák, drogrevenió, egészséges életmód, mentális egészség. Lakossági-rendőrségi workshop is megszervezésre került. A védőnők a várandós anyák klubjában keresztül készítettek fel a kismamákat a szülésre és a gyermeknevelésre. A gyermekek számára ifjúsági sporttevékenység keretében futball edzések kerültek megszervezésre.
- TOP-1.1.1-15-Sb1 Ipari parkok, iparterületek fejlesztése: Iparterület kialakítása Tiszavasváriban
- „Tisztítsuk meg azországot” projekt I. ütem, Illegális hulladéklerakók felszámolása Tiszavasváriban (Belügyminisztérium, 9,8 mó Ft)
 - A város több pontján valósult meg az illegális hulladéklerakók felszámolása, melynek eredményeként 112 tonna (350 m³) szemét elszállítására került sor. A szegregátumok területén érintett utcák: Gépállomás utca (2527 hrsz), Dessewffy utca (5562 hrsz).
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: "Hagyományok a közösségekért – Községek a hagyományokért" hagyományőrző rendezvények (Egyesített Közművelődési Intézmény és Könyvtár)
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: Helyi közösségi program megvalósítása. Nemzeti Lovas Színház meghívása Tiszavasváriba (Mozgással a Gyermekek Egészségéért Tiszavasváriban SE)
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: Zenével egy egységes Tiszavasváriért (Szabadidős Programszervező Egyesület)
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: "Hagyományok a közösségekért – Községek a hagyományokért" hagyományőrzőrendezvények (Tiszavasvári Polgárőr Egyesület)
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: "Ti-Kelletek" avagy Tiszavasvári Ifjúsági Kemping Találkozó (Tiszavasváriért Közéleti Egyesület)
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: "Hagyományok a közösségekért – Községek a hagyományokért" hagyományőrző rendezvények (Városi Kincstár Tiszavasvári)

- TOP-1.4.1-15-SB1 A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével: A Tiszavasvári Minimanó Óvoda családbarát infrastrukturális fejlesztése
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: Gyere a térre! - Helyi közösségi programok megvalósítása Tiszavasváriban (Egyesített Közművelődési Intézmény és Könyvtár)
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: Együtt könnyebb - Társadalmi integrációt elősegítő programok megvalósítása Tiszavasváriban a Városi Könyvtárban (Egyesített Közművelődési Intézmény és Könyvtár, 2021, 4 mó Ft)
 - A projekt célcsoportja a hátrányos helyzetben élő óvodás és iskolás gyermekek, romaszármazású gyerekek, a fogyatékkal élők, az idős emberek (65 éven) felüli korosztály. A foglalkozások több korosztályt és célcsoportot érintettek: óvodások számára 5 foglalkozás, kisiskolások részére 6 foglalkozás, TELSE gondozottjai számára 4 foglalkozás. 15 db állatasszisztált és 6 meseterápiás foglalkozás valósult meg a projekt keretében. A meseterápia segítségével a segítségre szoruló és fejlődésben megrekedt személyeknél is komoly eredményeket lehet elérni. Az állat-asszisztált kutya terápiás foglalkozás olyan célorientált foglalkozás, melynél a speciálisan felkészített terápiás kutya támogatásával fejlesztjük a mozgási, érzelmi, szociális és gondolkodási funkciókat, az odafigyelés, gondoskodást, elfogadást.
 - A digitális kompetenciák fejlesztésére, a társadalmi integrációt elősegítve több alkalomból álló, egymásra épülő tréningek valósultak meg, melynek célja az új IKT eszközök használatának megismerése, a digitális analfabetizmus csökkentése volt.
- TOP-7.1.1-16-H-ERFA TOP CLLD ERFA típusú helyi támogatási kérelmek: Kulturális és sportcélú infrastruktúra fejlesztése Tiszavasváriban (Egyesített Közművelődési Intézménye és Könyvtár, 2021, 44 mó Ft)
 - Megtörtént az Üdülőtelep városrészen a futópálya korszerűsítése, és közösségi pihenőhelyek kialakítása
- TOP-7.1.1-16-H-ESZA TOP CLLD ESZA típusú helyi támogatási kérelmek: Együtt egy másért - Társadalmi integrációt elősegítő programok megvalósítása Tiszavasváriban a Találkozások Házában (Egyesített Közművelődési Intézménye és Könyvtár, 2021, 3,5 mó Ft)
 - Megvalósult programok: Drog nélkül – szabadon – dropprevenciós hét; rajzpályázat meghirdetése, rajzpályázat eredményhirdetése, kiállítás a munkákból, díjazás; országosan ismert szakember előadása a témában; közönségtalálkozó országosan ismert sportolóval; Játszani jó - érzékenyítő, interaktív meseelőadás gyerekeknek, óvodások, kisiskolások számára; játékkészítés természetes alapanyagokból.
 - Ép testben ép lélek – életmód hét - rajzpályázat meghirdetése, rajzpályázat eredményhirdetése, kiállítás a munkákból, díjazás; országosan ismert pszichológus vagy mentálhigiénés szakember előadása; természetgyógyász interaktív bemutatófoglalkozása; generációk közötti párbeszéd elősegítésére közös táncbázis, zenés rendezvény
 - Légy Önmagad! - interaktív pszichoszínházi előadás ismert pszichológus bevonásával; generációk közötti párbeszéd elősegítésére közös táncbázis, zenés rendezvény
- TOP-1.4.1-15-SB1 A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével: A Tiszavasvári Varázsceruza Óvoda infrastrukturális fejlesztése
- Belügyminisztérium egyedi támogatása a 1957/2020. (XII.21.) Korm. határozat alapján (BM/16132/2021, 36,5 mó Ft)
 - Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatások előkészítésére Búd, Külső-Szentmihály, Józsefháza-Dankópuszta városrészekben. A tervezett infrastrukturális beruházások megvalósulásáig 50 gyermek és szülei bevonása valósult meg. A programok között szerepelt: Családok mentorálása (gyermeknevelés és pályaeorientáció segítése), természetbeni támogatások

2 alkalommal, családi nap, kulturális programok, pályorientációs nap, mozi látogatás Nyíregyházán, prevenciós programok, tehetséggondozás/foglalkozások tartása, szülők találkozója kirándulásokkal, logopédus, gyógytornás segítsége, roma dajkák bevonása az érintett óvodákba.

- Belügyminisztérium egyedi támogatása a 1957/2020. (XII.21.) Korm. határozat alapján (BM/3017-11/2021, 49 mó Ft)
 - A támogatás keretében 2 db 20 fős iskolabusz került beszerzésre és a támogatási időszakban a fenntartásuk is biztosított. A beszerzés célja a Józsefháza és Dankópuszta városrész területén élők számára sz esélyegyenlőség fenntartása, hogy az itt élő gyermekek igénybe tudják venni a Tanoda és a Biztos Kezdet Gyermekház szolgáltatásait.
 - Illetve megtörtént a Külső-Szentmihály városrészen található aszfaltos pálya (hrsz.: 2523) felújítása (pálya körbekerítése, labdafogó háló, megvilágítás, kamera, hulladékgyűjtő szelencék, padok kihelyezése)
- Belügyminisztérium egyedi támogatása a Központi Maradványelszámolási Alapból 1351/2021. (VI.3.) Korm. határozat alapján (BMÖGF/587-1/2021, 983 mó Ft)
 - A támogatás keretében megtörtént a Járóbeteg-szakrendelő (Kabay János u. 23.) meglévő épületének felújítása, energetikai korszerűsítése, illetve több utcában út, padka, járda felújítás, valamint belvíz és csapadékvíz elvezetés megoldása.

Tiszavasvári Város Önkormányzata 2015-ben dolgozta ki Integrált Településfejlesztési Stratégiáját, melynek részeként elkészült az Antiszegregációs Terv. Az alábbi táblázatban az abban szereplő célok eléréséhez hozzájáruló eredményeket foglaljuk össze.

9. táblázat: Anti-szegregációs horizontális célok és azok eredményei (2015-2022) a városban

A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című nyertes projekt keretében megtörtént a Helyi bűnmegelőzési stratégia felülvizsgálata, illetve közös rendőrségi-lakossági workshop került megszervezésre mediátor bevonásával

Horizontális cél	Tervezett intézkedés	Megvalósulás, eredmény
1. Munkahelyteremtés, foglalkoztatás	1.1 Önkormányzati iparterület hasznosításának előkészítése (telekalakítás, út- és közműfejlesztési koncepcióterv)	A Búdi városrész déli részén jelenleg kialakítás és fejlesztés alatt van az Ipari park területe. A fejlesztéssel érintett terület (0371/7 hrsz) az autópályától Nyíregyházáig vezető 36-os jelű főúttól 2-300 méterre található, könnyen megközelíthető. Mérete 12.253 m ² . A fejlesztésre kijelölt területen az önkormányzat olyan beépítési lehetőséget alakított ki, ami kisebb léptékben, de teljes infrastruktúrával biztosítja a kis és középvállalkozások számára új telephely kialakítását, a vállalkozásuk biztonságos megindítási lehetőségét. Ennek érdekében a terület több kisebb ingatlanra lett felosztva, figyelembe véve az előírt teleknagyságokat, és az ingatlanra bejegyzett vezetékjogot, illetve minden telek számára a közterületi megközelíthetőséget. A telkek kialakítására vonatkozó, elfogadott koncepció alapján 6 db 1.030-2.720 m ² -es méretű telkeken nyílna lehetőség a beruházási fejlesztések megvalósítására. Ezekon 350-560 m ² közötti üzemcsarnokok épülhetnek, betartva a szükséges védőtávolságokat. Lehetőség nyílik arra is, hogy valaki több területet is megvásároljon, területeket összevonjon és nagyobb épületet építsen.
	1.2 Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása	-
	1.3 Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása	-
	1.4 Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alpinfrastruktúra megteremtése	-
	1.5 Munkaerő-piaci OKJ-s képzések, gyakorlatszerzés és továbbfoglalkoztatás biztosításával, koncentrálna az alacsony státuszú lakosokra	-
2. Lakókörnyezet fejlesztése	2.1 Lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése	-
	2.2 Zöldterületek fejlesztése	Az önkormányzat folyamatosan törekszik a város területén lévő zöldterületek fejlesztésére, megújítására. Nagyobb volumenű fejlesztés a Zöldváros projekt keretében valósult meg a Belváros városrészben.
	2.3 Játsszóterek kialakítása	2014-ben megtörtént a játszóterek teljes körű felújítása, 2021-ben a csónakázó tónál épület egy új.
	2.4 Út- és járdarekonstrukció	A Belügyminisztérium a Központi Maradványelszámolási Alapból egyedi támogatást nyújtott Tiszavasvári Város Önkormányzatának, melynek keretében út és padka felújítás is történt a város több pontján. A szegregátumok területén az alábbi utcákat érintette:

Horizontális cél	Tervezett intézkedés	Megvalósulás, eredmény
		<ul style="list-style-type: none"> - Szabolcska Mihály u. (martaszfalt, 345 fm + padka + árok); - Dessewffy u. (martaszfalt, 130 fm + padka + árok); - Fenyő u. (martaszfalt, 85 fm + padka); - Gépállomás u. (200 fm padkafelújítás); - Katona József u. (martaszfalt, 175 fm + padka + árok); - Erkel Ferenc u. (aszfalt, 148 fm + padka + árok); - Csontváry u. (martaszfalt, 304 fm + padka + árok); - Bereznai u. (martaszfalt, 257 fm + padka + árok); - Kodály Zoltán (martaszfalt, 187 fm + padka + árok); - Csillag u. (martaszfalt, 235 fm + padka + árok).
	2.5 Közbiztonsági funkciók erősítése (térfelügyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	<p>A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében megtörtént a Helyi bűnmegelőzési stratégia felülvizsgálata.</p> <p>A Rendőrség közreműködésével közös lakossági-rendőrségi workshop került megszervezésre mediátor bevonásával, amelyek segítséget nyújtottak a rendőrség és a lakosság között hosszú idő óta húzódó problémák kezelésében. A workshopon lehetősége nyílt a célcsoport lakosságának, hogy közös egyeztetés keretében tegyen fel kérdéseket a témában és felmerülő ötletekkel mozgítsa előre a település közbiztonságának javítását.</p>
	2.6 Szociális bérlakások építése, leromlott szociális bérlakások felújítása 2.7 Otthonteremtési támogatás építkező hátrányos helyzetű családoknak	-
	2.8 Az ivóvíz-, gáz- és szennyvízcsatorna hálózatokra való rákötés anyagi támogatása egyedi kérelmek elbírálása alapján	-
	2.9 Házzámozás és lakcímnnyilvántartás pontosítása az érintett lakóingatlanok és lakóik nyilvántartásának pontosítása céljából, a hivatali ügyintézés és kapcsolattartás elősegítése érdekében	2016 óta folyamatosan történik.
	2.10 Rágcsálóirtás és kóbor ebek befogása, ideiglenes sintértelep, állatmenhely létesítésével	A rágcsálóirtás minden évben megtörténik, a költségvetésben elkülönített keret áll rendelkezésre.
3. Közösségformálás	3.1 Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása	A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében a szociális munkások életvezetési és háztartásgazdálkodási klubot szerveztek. 12 alkalomból álló egészségügyi szemléletformáló előadássorozat került megrendezésre, melyek témái voltak pl. a szexuális betegségek megelőzése,

Horizontális cél	Tervezett intézkedés	Megvalósulás, eredmény
		fogamzásgátlás lehetőségei, higiénés tanácsok, házi praktikák, drogprevenció, egészséges életmód, mentális egészség.
	3.2 Komplex, mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása	A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében 3 havonta, összesen 8 alkalommal Szűrőprogram valósult meg. Az akcióterület lakosságának lehetősége volt különböző betegségeket megelőző, preventív vizsgálatokon részt venni az általános egészségi állapot javítása és a betegségek időben történő diagnosztizálása érdekében, Az alábbi szűrővizsgálatokra került sor: TBC, szifilisz, hepatitisz, vércukor, vérsír, szív- és érrendszeri rizikó szűrés, HIV szűrés.
	3.3 Szervezett hulladékgyűjtésben történő részvétel ösztönzése szemléletformáló programokkal, lakossági hulladékgyűjtő akciókkal	Tiszavasvári Város Önkormányzata 2023-ban 11. alkalommal csatlakozott a „Te szedd” – Önkéntesen a tiszta Magyarorszáért akcióhoz. „Tisztítsuk meg az országot” projekt I. ütem, Illegális hulladéklerakók felszámolása Tiszavasváriban (Belügyminisztérium, 9,8 mó Ft). A város több pontján valósult meg az illegális hulladéklerakók felszámolása, melynek eredményeként 112 tonna (350 m ³) szemét elszállítására került sor. A szegregátumok területén érintett utcák: Gépállomás utca (2527 hrsz), Dessewffy utca (5562 hrsz).
	3.4 A szegregátumok területén lakó, nem alacsony státuszú lakosok ösztönzése az ingatlan megtartására (pozitív mintaadás és a szegregáció további terjedésének megakadályozása érdekében)	-
	3.5 Közösségi házak komplex szolgáltatásainak fejlesztése szociális munkások állandó jelenlétével (programok koordinálása, kapcsolattartás az itt élő családokkal, szemléletformálás, tanácsadás, helyi közösségfejlesztés, motiváció)	A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében 10 szociális munkás és 1 fő szociális asszisztens jelenlét típusú szociális munkát végzett.
	3.6 Ifjúsági és szabadidős programok szervezése és a helyi kapcsolatok, közösségi élet, érdekérvényesítés segítése, a civil hálózatok erősítése, tolerancia programok szervezése	A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében közösségfejlesztési koordinátor és közösségszervező foglalkoztatása valósult meg, akik ifjúsági sporttevékenységek, családi napok, közösségi akció, szomszédsági megbeszélések szervezését lebonyolítását végezték.
	3.7 Civil Program Alap fenntartása a helyi civil és lakossági szervezetek számára, a közösségfejlesztési célok megvalósítása, az önszerveződő, de még nem intézményesült közösségek, kezdeményezések megvalósítása és bemutatása, valamint a magánforrások bevonása, és a helyi kezdeményezések mobilizálása érdekében.	Az Alap támogatásával Városi Bál került megrendezésre 2019, 2020 és 2023 években.
	3.8 A lakókörnyezet folyamatos tisztán tartásának ösztönzése, egyes önkormányzati juttatások és jogosultságok feltételei közé integrálva az ezzel kapcsolatos alapvető elvárásokat	A 22/2021. (XII.2.) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról szóló önkormányzati rendeletben támogatás igénybevételének feltételeként bizonyos feltételek rögzítésre kerültek: 8.§ (1) A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadásokhoz nyújtott települési támogatás megállapításának és folyósításának további feltétele, hogy a kérelem benyújtója, az ellátás jogosultja, lakókörnyezetének rendezettségét biztosítsa, melynek keretében köteles gondoskodni:

Horizontális cél	Tervezett intézkedés	Megvalósulás, eredmény
	<p>3.9 Nem kívánt terhelések megelőzésével kapcsolatos szemléletformáló védőnői program folytatása (tanácsadás, felvilágosítás, fogamzásgátló eszközök ingyenes biztosítása)</p>	<p>a) Az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház előtti járdaszakasz, járda hiányában 1 méter széles területsáv, illetve, ha a járda mellett zöld sáv is van, az úttestig terjedő teljes terület, nyílt árok tisztán tartásáról, a csapadékvíz akadálytalan elfolyásának biztosításáról;</p> <p>b) Az általa életvitelszerűen lakott lakás vagy ház, az előtte lévő járdaszakasz fölé (járda hiányában 1 méter széles területsáv, illetőleg ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő teljes terület fölé) kinyúló ágak, bokrok nyeséséről, gallyazásáról, a fűfélék (különös tekintettel az allergén gyomnövényekre) rendszeres kaszálásáról, valamint ezen a területen lévő növények lehullott lombjának, és egyéb növényi részeinek (pl.: gally, virág, termés) takarításáról, összegyűjtéséről, elszállításáról/elszállításáról, oly módon, hogy az érintett járdaszakasz, területsáv, illetőleg terület biztonságos közlekedésre alkalmas legyen</p> <p>c) az általa életvitelszerűen lakott lakás, egyéb lakás céljára használt más helyiség általa használt műveletlen udvarának és kertjének gaz – és gyommentesítéséről, rendszeres kaszálásáról, fűnyírásáról, valamint ezen a területen lévő növények lehullott lombjának, és egyéb növényi részeinek (pl.: gally, virág, termés) takarításáról, összegyűjtéséről, elszállításáról/elszállításáról,</p> <p>d) a kérelmező udvara, kertje, látható lakókörnyezete higiénikus állapotának megóvásáról;</p> <p>e) a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakáshoz vagy házhoz tartozó a szemét gyűjtésére és tárolására szolgáló, rendeltetészerűen használt, a hulladékszállítást végző szolgáltató által elfogadott hulladéktároló edény biztosításáról.</p> <p>A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében 12 alkalomból álló egészségügyi szemléletformáló előadásorozat került megrendezésre, melyek témái között szerepelt a fogamzásgátlás lehetőségei is.</p> <p>Továbbá a védőnők a várandós anyák klubján keresztül készítették fel a várandós kismamákat a szülésre, a gyermekvállalásra.</p>
<p>4. Fiatalok felzárkóztatása</p>	<p>4.1 Esélytér Óvoda (egykori Magiszter Alapítványi) jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel</p> <p>4.2 Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téliésítésével, korszerűsítésével</p> <p>4.3 Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása)</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>A Belügyminisztérium egyedi támogatása a 1957/2020. (XII.21.) Korm. határozat alapján (BM/16132/2021, 36,5 mó Ft) keretén belül Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatások előkészítésére Búd, Külső-Szentmihály, Józsefháza-Dankópuszta városrészekben valósultak meg programok. A tervezett infrastrukturális beruházások megvalósulásáig 50 gyermek és szüleik bevonása valósult meg. A programok között szerepelt: Családok mentorálása (gyermeknevelés és pályorientáció segítése), természetbeni támogatások 2 alkalommal, családi nap, kulturális programok, pályorientációs nap, mozi látogatás Nyíregyházán, prevenció programok, tehetség gondozás/foglalkozások tartása, szülők találkozója kirándulásokkal, logopédus, gyógytornás segítsége, roma dajkák bevonása az érintett óvodákba.</p>

Horizontális cél	Tervezett intézkedés	Megvalósulás, eredmény
	4.4 Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása	A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében felzárkóztató foglalkozások, komplex tehetségműhely foglalkozások, napközis tábor és gyerektábor valósult meg.
	4.5 Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program	-
	4.6 Beóvodázási felelős kijelölése és folyamatos biztosítása az óvoda dolgozói közül mind az 5 telephelyen, az 5 éves gyerekek beóvodázásának ellenőrzése	-
	4.7 Szociális munkások és a védőnői hálózat bevonásával környezet-tanulmányok végzése az óvodáztatást és az iskoláztatást akadályozó, gátló tényezők feltárására	-
	4.8 Speciális óvodai nyelv- és beszédfejlesztő program a szegregált területen élő gyermekek iskolai sikerességének elősegítése, felzárkóztatása érdekében	A Belügyminisztérium egyedi támogatása a 1957/2020. (XII.21.) Korm. határozat alapján (BM/16132/2021, 36,5 mó Ft) megvalósított projekt keretében roma dajka bevonására került sor heti 40 órában a Külső-Szentmihályi és a Búdi városrészen működő óvodákban.
	4.9 Mentori program, komplex tantárgycsoportok kialakítása, projektfoglalkozások és egyéb tevékenykedtető pedagógiai módszerek alkalmazása, illetve a pedagógusok továbbképzése ezen területeken, az általános iskolai lemorzsolódás visszaszorítása érdekében	-
	4.10 Tehetséggondozó, tanórán kívüli foglalkoztató és motiváló programok támogatása (szakkörök, sport- és művészeti foglalkozások, egyéni fejlesztési és pályaaorientációs programok)	A Belügyminisztérium egyedi támogatása a 1957/2020. (XII.21.) Korm. határozat alapján (BM/3017-11/2021, 9 mó Ft) keretében megtörtént a Külső-Szentmihály városrészen található aszfaltos pálya (hrsz.: 2523) felújítása (pálya körbekerítése, labdafogó háló, megvilágítás, kamera, hulladékgyűjtő szelencék, padok kihelyezése). A Belügyminisztérium egyedi támogatása a 1957/2020. (XII.21.) Korm. határozat alapján (BM/16132/2021, 36,5 mó Ft) keretén belül Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatások előkészítésére Búd, Külső-Szentmihály, Józsefháza-Dankópuszta városrészekben valósultak meg programok. A tervezett infrastrukturális beruházások megvalósulásáig 50 gyermek és szülei bevonása valósult meg. A programok között szerepelt: Családok mentorálása (gyermeknevelés és pályaaorientáció segítése), természetbeni támogatások 2 alkalommal, családi nap, kulturális programok, pályaaorientációs nap, mozi látogatás Nyíregyházán, prevenció programok, tehetséggondozás/foglalkozások tartása, szülők találkozója kirándulásokkal, logopédus, gyógytornás segítsége, roma dajkák bevonása az érintett óvodákba.
	4.11 Az alapvető egészségügyi és higiéniai, valamint családtervezési ismeretek bővítése az óvodai és általános iskolai pedagógiai programba integrált foglalkozások keretében	-

Horizontális cél	Tervezett intézkedés	Megvalósulás, eredmény
	4.12 A részvétel ösztönzése népegészségügyi szűréseken (pl.: mobil szűrőállomás felállítása; lakosság tájékoztatása; komplex szűrővizsgálatok biztosítása)	A „Komplex felzárkóztató programok Tiszavasvári Külső-Szentmihály városrészén” című (TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00011) nyertes projekt keretében 3 havonta, összesen 8 alkalommal Szűrőprogram valósult meg. Az akcióterület lakosságának lehetősége volt különböző betegségeket megelőző, preventív vizsgálatokon részt venni az általános egészségi állapot javítása és a betegségek időben történő diagnosztizálása érdekében, Az alábbi szűrővizsgálatokra került sor: TBC, szifilisz, hepatitisz, vércukor, vérsír, szív- és érrendszeri rizikó szűrés, HIV szűrés.

10. táblázat: Szegregátum-specifikus tervezett intézkedések és eredményeik (2015-2022) a városban

Tervezett intézkedés	Megvalósulás, eredmény
1. Józsefháza	
1.1 Gyermekfoglalkoztató és fejlesztő közösségi ház kialakítása, amely közszolgáltatások (házi orvos, védőnők, szociális ellátás) és mobil, időszakos szolgáltatások számára is helyet biztosít	-
1.2 Szociális foglalkoztatási program megvalósítása	-
1.3 Szociális termelő szövetkezet kialakítása, a termékek piacra jutásának támogatása	-
1.4 Ivóvíz- és szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése	-
2. Külső-Szentmihály K-i oldala	
2.1 Cigány Közösségi Ház fejlesztése, közösségi térrel való bővítése. A közösségi házban a gyermekek képzése informatikai, számítógépes ismeretek bővítése és az internet használata céljából	-
2.2 Termelőüzemmé átalakítható épület megvásárlása, benne üzem kialakítása és berendezése a tartós foglalkoztatás megvalósítása érdekében. Egyéves szakmai képzés után a termelőüzemben dolgozhatnak a résztvevők	-
2.3 Műemlék jellegű épület átalakítása Kézműves Házzá, amelyben kihalóban lévő szakmák fiatalokkal, érdeklődőkkel való megismertetése, gyakorlati elsajátítása történhet	-
2.4 Háztáji termelő mintaprogram a 6622/2 hrsz. ingatlan mintegy 8 ha-os területének parcellázásával és haszonbérleti szerződés keretében történő átengedésével a programra jelentkező, a kapcsolódó képzésben részt vevő hátrányos helyzetű lakosok számára	Jelenleg haszonbérbe van adva, korábban az önkormányzat hasznosította (olajretek termesztése).
4. Búdi városrész É-i oldala	
4.1 Közösségi ház kialakítása, védőnői szolgálat vizsgálóhelyiségének kialakítása	-
4.2 A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása	-

5.3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

5.3.1.1 Anti-szegregációs célok

Tiszavasvári elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség, a diszkriminációmentesség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Az alábbi horizontális célok minden szegregátumban relevánsak.

Az antiszegregációs terv horizontális céljai:

- Munkahelyteremtés, foglalkoztatási helyzet javítása
- Lakókörnyezet fejlesztése, rehabilitációja
- Közösségformálás
- Fiatalok szemléletformálása, felzárkóztatása

Az anti-szegregációs terv terület-specifikus céljait az alábbi táblázat tartalmazza.

11. táblázat: Az anti-szegregációs terv területspecifikus céljai és azok relevanciája az egyes szegregátumokban

Terület-specifikus cél	1. Józsefháza	2. Külső-Szentmihály K-i oldala	3. Külső-Szentmihály, Gépállomás utca térsége	4. Búdi városrész É-i oldala	5. Búdi városrész, Kodály Z. u. és Csillag u. térsége
Terület-specifikus, munkahelyteremtés, foglalkoztatás					
Közösségi funkciók fejlesztése					
Közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása					
Közmű-fejlesztés (ivóvízellátás, szennyvízelvezető hálózat)					

5.3.1.2 Horizontális anti-szegregációs intézkedések

Az alábbi táblázatban ismertetjük a városban szükséges olyan beavatkozásokat, amelyek a város egészében kifejtik anti-szegregációs hatásukat. Ezek különféle szakterületi problematikákat kezelnek (pl. hátrányos helyzetűek lakhatási, foglalkoztatottsági problémái), és a fenti horizontális célok megvalósítását segítik. A táblázat a még nem megvalósult, vagy be nem fejezett beavatkozásokat tartalmazza.

12. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett horizontális intézkedései

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős partner, lehetséges közreműködők	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
1. Munkahelyteremtés, foglalkoztatási helyzet javítása	1.1 Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-6.1.1 gazdaságfejlesztés	Helyi 2025-
	1.2 Együttműködés a Vármegyei Foglalkoztatási Paktummal	Tiszavasvári Város Önkormányzata Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat	TOP-5.1.1	2024-
	1.3 Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alapinfrastruktúra megteremtése	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-6.1.1 gazdaságfejlesztés	Helyi 2025-
	1.4 Munkaerő-piaci OKJ-s képzések, gyakorlatszerzés és továbbfoglalkoztatás biztosításával, koncentrálna az alacsony státuszú lakosokra	Tiszavasvári Város Önkormányzata Esélytér Intézményfenntartó Nyíregyházi Szakképzési Centrum	EFOP_PLUSZ	2024-
	1.5 Iparterület továbbfejlesztése Tiszavasváriban	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-6.1.1 gazdaságfejlesztés	Helyi 2023-2024
	1.6 Élet a közmunkaprogramon túl, bevezetés a munka világába	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)	2023-
2. Lakókörnyezet fejlesztése, rehabilitációja	2.1 Szociális bérlakások építése, leromlott szociális bérlakások felújítása	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ EFOP_PLUSZ	2025-
	2.2 Út- és járdarekonstrukció	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	2024-
	2.3 Zöldterületek fejlesztése	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye	2024-
	2.4 Sport- és rekreációs helyszínek kialakítása, fejlesztése	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye	2024-
	2.5 Játsszóterek kialakítása	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP PLUSZ 1. prioritás Élhető vármegye	2024-

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős partner, lehetséges közreműködők	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
	2.6 Közbiztonsági funkciók erősítése (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció saját forrás	2024-
	2.7 Otthonteremtési támogatás hátrányos helyzetű családoknak	Tiszavasvári Város Önkormányzata	saját forrás	2023-
	2.8 Rágcsálóirtás és kóbor ebek befogása, ideiglenes sintértelep, állatmenhely létesítésével	Tiszavasvári Város Önkormányzata	saját forrás Belügyminisztérium egyedi támogatása	2023-
	2.9 Lakásszépítő program megvalósítása szociális munkások és szakemberek bevonásával	Tiszavasvári Város Önkormányzata Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekjóléti Központ lakóingatlanok magántulajdonosai	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)	2023-
3. Közösségformálás	3.1 Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása	Tiszavasvári Város Önkormányzata civil szervezetek	Belügyminisztérium egyedi támogatása	2023-
	3.2 Lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása	Tiszavasvári Város Önkormányzata	Belügyminisztérium egyedi támogatása	2023-
	3.3 Lakossági hulladékgyűjtő akciók szemléletformáló programokkal	Tiszavasvári Város Önkormányzata civil szervezetek	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+)	2023-
	3.4 Ifjúsági sport és szabadidős programok szervezése	Tiszavasvári Város Önkormányzata civil szervezetek, sportegyesületek	Belügyminisztérium egyedi támogatása	2023-
	3.5 Közösségi házak komplex szolgáltatásainak fejlesztése	Tiszavasvári Város Önkormányzata Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekjóléti Központ	Belügyminisztérium egyedi támogatása	2023-
	3.6 Családi napok szervezése	Tiszavasvári Város Önkormányzata civil szervezetek	TOP_PLUSZ-3.1.2	2023-
	3.7 Szünidei programok megvalósítása (szabadidős foglalkozások, napközis és gyermek táborkok)	Tiszavasvári Város Önkormányzata	Belügyminisztérium egyedi támogatása	2024-

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős partner, lehetséges közreműködők	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
4. Fiatalok szemléletformálása, felzárkóztatása	4.1 Esélytér Alapítványi Óvoda jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel	Esélytér Intézményfenntartó Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ	2024-
	4.2 Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek téli üzemeltetésével, korszerűsítésével	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	2023-2025
	4.3 Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása)	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) EFOP PLUSZ 3. prioritás: Társadalmi felzárkózási fejlesztések	2023-
	4.4 Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása	Tiszavasvári Város Önkormányzata Tiszavasvári Egyesített Óvodai Intézmény	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) EFOP PLUSZ 3. prioritás: Társadalmi felzárkózási fejlesztések	2023-
	4.5 Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program	Tiszavasvári Város Önkormányzata Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tiszavasvári Tankerülete	saját forrás	2023-
	4.6 Beóvodázási felelős kijelölése és folyamatos biztosítása az óvoda dolgozói közül mind az 5 telephelyen, az 5 éves gyerekek beóvodázásának ellenőrzése	Tiszavasvári Város Önkormányzata Tiszavasvári Egyesített Óvodai Intézmény Esélytér Intézményfenntartó	saját forrás	2023-
	4.7 Szociális munkások és a védőnői hálózat bevonásával környezet-tanulmányok végzése az óvodáztatást és az iskoláztatást akadályozó, gátló tényezők feltárására	Tiszavasvári Város Önkormányzata Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekjóléti Központ Esélytér Intézményfenntartó	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) EFOP PLUSZ 3. prioritás: Társadalmi felzárkózási fejlesztések	2023-

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős partner, lehetséges közreműködők	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
	4.8 Mentori program, komplex tantárgycsoportok kialakítása, projektfoglalkozások és egyéb tevékenykedtető pedagógiai módszerek alkalmazása, illetve a pedagógusok továbbképzése ezen területeken, az általános iskolai lemorzsolódás visszaszorítása érdekében	Tiszavasvári Város Önkormányzata Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tiszavasvári Tankerülete	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) EFOP PLUSZ 3. prioritás: Társadalmi felzárkózási fejlesztések	2023-
	4.9 Tehetségdonozó, tanórán kívüli foglalkoztató és motiváló programok támogatása (szakkörök, sport- és művészeti foglalkozások, egyéni fejlesztési és pályorientációs programok)	Tiszavasvári Város Önkormányzata Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tiszavasvári Tankerülete	EFOP PLUSZ 3. prioritás: Társadalmi felzárkózási fejlesztések saját forrás	2023-
	4.10 Az alapvető egészségügyi és higiénias, valamint családtervezési ismeretek bővítése az óvodai és általános iskolai pedagógiai programba integrált foglalkozások keretében	Tiszavasvári Város Önkormányzata Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tiszavasvári Tankerülete	saját forrás	2023-
	4.11 A részvétel ösztönzése népegészségügyi szűréseken, komplex mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása	Tiszavasvári Város Önkormányzata	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) EFOP PLUSZ 3. prioritás: Társadalmi felzárkózási fejlesztések	2023-
	4.12 Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása a Búdi városrészen (hrsz. 822/2/A/2)	Tiszavasvári Város Önkormányzata	BM – egyedi költségvetési támogatás	2023-

5.3.1.3 Terület (szegregátum) specifikus antiszegregációs intézkedések

Az alábbi táblázatban az egyes szegregátumok területén szükséges beavatkozásokat mutatjuk be, amelyek az adott városrész területi céljainak megvalósítását segítik. A táblázat a még nem megvalósult, vagy be nem fejezett beavatkozásokat tartalmazza.

13. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett, szegregátum-specifikus intézkedései

Szegregátum	Megvalósítást célzó intézkedés	Az érintett terüleetspecifikus cél	Felelős partner, lehetséges közreműködők		Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
	1.1 Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására Józsefháza városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)	Közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása	Tiszavasvári Önkormányzata	Város	TOP_PLUSZ-3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA+) TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések	2024-
	1.2 Közbiztonsági funkciók erősítése Józsefháza városrészen (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	Közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása	Tiszavasvári Önkormányzata	Város	TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) saját forrás	2024-
	1.3 Ivóvíz-hálózat kiépítése	Közmű-fejlesztés (ivóvíz-ellátás, szennyvíz-elvezető hálózat)	Tiszavasvári Önkormányzata	Város Északmagyarországi Regionális Vízművek ZRt. (ÉRV Zrt.)	KEHOP_PLUSZ 2. prioritás: Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság	2024-
2. Külső-Szentmihály K-i oldala	2.1 Közösségi Ház fejlesztése, közösségi fürdő, mosoda kialakítása	Közösségi funkciók fejlesztése	Tiszavasvári Önkormányzata	Város	BM – egyedi költségvetési támogatás	2023-
	2.2 Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Külső-Szentmihály városrészen	Közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása	Tiszavasvári Önkormányzata	Város	BM – egyedi költségvetési támogatás	2023-
4. Búdi városrész É-i oldala	4.1 Közösségi ház kialakítása, védőnői szolgálat vizsgálóhelyiségének kialakítása	Közösségi funkciók fejlesztése	Tiszavasvári Önkormányzata	Város	TOP_PLUSZ-3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése TOP_PLUSZ-1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) EFOP PLUSZ 3. prioritás Társadalmi felzárkózási fejlesztések	2024-

Szeg- regátum	Megvalósítást célzó intézkedés	Az érintett területspecifikus cél	Felelős partner, lehetséges közreműködők	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
	4.2 A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása	Terület-specifikus, munkahelyteremtés, foglalkoztatás	Tiszavasvári Önkormányzata Város	TOP_PLUSZ-6.1.1 gazdaságfejlesztés Helyi	2024-

5.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

A projektfejlesztés során általánosan tartózkodni kell attól, hogy bárminemű beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A projektfejlesztés dokumentumainak, a település stratégiai dokumentumainak és a település helyi rendeleteinek elkészítésekor ugyanezen elveknek kell érvényre jutniuk.

A projektfejlesztés során elemi érdekünk a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága. Mind az előkészítés, mind a megvalósítás során biztosítjuk a társadalmi párbeszéd lehetséges formáit. A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot bevonjuk ezen folyamatokba.

A közösségi térként és szociális, oktatási célra is használt épületet integrált lakókörnyezetben alakítjuk ki, hogy biztosítsuk a többségi társadalom tagjainak a részvételét a szolgáltatásokban. A különböző fejlesztések fizikai megközelíthetőségének tervezése elengedhetetlen a mindenki számára biztosított hozzáférés érdekében.

Célirányos kampányt tervezünk minden fejlesztés, program, a település életét befolyásoló esemény, illetve a településen megjelenő szolgáltatás, esemény széles körű megismertetésére, a hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására.

14. táblázat: A potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések és hatások kivédésére teendő intézkedések

Potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések	Tervezett intézkedések ezek kivédésére	Felelős
nem került azonosításra	-	-

Tiszavasvári Város Önkormányzata az ITS-ben tervezett fejlesztések során figyelembe veszi az antiszegregációs alapelveket. Potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések a stratégiában nem szerepelnek.

6 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

6.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

6.1.1 Illeszkedés az EU szakpolitikai célkitűzéseire

Az Európai Parlament és az Európai Tanács 2021/1060 (2021. június 24.) rendeletében szakpolitikai célkitűzéseket határozott meg.

Az ERFA, az ESZA+, a Kohéziós Alap és az ETHAA (Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap) a következő szakpolitikai célkitűzéseket (PO) támogatja:

- egy versenyképesebb és intelligensebb Európa megteremtése az innovatív és intelligens gazdasági átalakulás, valamint a regionális IKT-összekapcsoltság előmozdításával (PO1);
- egy zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású átalakulás a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaság és a reziliens Európa felé a tiszta és tisztességes energetikai átmenet, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás enyhítése és az ahhoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés, valamint a fenntartható városi mobilitás előmozdításával (PO2);
- egy jobban összekapcsolt Európa megteremtése a mobilitás fokozásával (PO3);
- egy szociálisabb és befogadóbb Európa megteremtése a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával (PO4);
- egy polgárokhoz közelebb álló Európa megteremtése minden térségtípus fenntartható és integrált fejlődésének előmozdítása és helyi kezdeményezések révén (PO5).

Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedését a rendeletben meghatározott szakpolitikai célkitűzésekhez az alábbi táblázat mutatja be

15. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU szakpolitikai célkitűzéseire

EU szakpolitikai célkitűzés	Kapcsolódó ITS tematikus célok
PO1 Intelligensebb Európa	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése
PO2 Zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású Európa	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreatív, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
PO3 Összekapcsoltabb Európa	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
PO4 Szociálisabb Európa	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
PO5 A polgárokhoz közelebb álló Európa	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés

EU szakpolitikai célkitűzés	Kapcsolódó ITS tematikus célok
	T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével

6.1.2 Illeszkedés az országos és vármegyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A **Partnerségi Megállapodás** az európai uniós tervezési folyamat nemzeti alapdokumentuma, amely azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait, és kitűzi fő fejlesztési prioritásait a 2021 és 2027 közötti időszakra. Magyarország az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalásokat és társadalmi egyeztetést követően 2021. december 30-án nyújtotta be a Partnerségi Megállapodást hivatalosan a Bizottságnak, melyet 2022. december 22-én fogadtak el. A Megállapodás a 2021/1060 EU rendeletben rögzített 5 szakpolitikai célkitűzés mindegyike esetében tervez beavatkozásokat.

Az ITS tematikus céljainak Partnerségi Megállapodáshoz való illeszkedése megegyezik az EU szakpolitikai célkitűzésekkel való illeszkedéssel, hiszen ugyanazon célkitűzések szerepelnek mindkét dokumentumban.

A 2014. januárban elfogadott **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)** négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg. Ezek Tiszavasvári négy tematikus céljához a következők szerint kapcsolódnak:

16. táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése az OFTK specifikus céljaihoz

OFTK specifikus céljai	Kapcsolódó ITS tematikus célok
Szakpolitikai célok	
Versenyképes, innovatív gazdaság	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Élteképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszerfeldolgozóipar fejlesztése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása

OFTK specifikus céljai	Kapcsolódó ITS tematikus célok
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Területi célok	
Az ország makro-regionális szerepének erősítése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreatív, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T4: Rekreatív, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreatív, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés

A 2021-2027. évekre vonatkozó **Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégiát** (S3) a Kormány a 1428/2021. (VII. 2.) Korm. határozattal fogadta el.

Az S3-ban nyolc nemzetgazdasági prioritás jelöli ki azokat az intelligens szakosodási irányokat, amelyek esetében az erőforrások koncentrációja és a KFI fejlesztések ösztönzése jelentős versenyelőnyt képes biztosítani hazánk számára.

Az S3-ban továbbá két horizontális prioritás fogalmazza a készségek fejlesztésére és az üzleti környezet modernizálására vonatkozó célokat, amelyek a nemzetgazdasági prioritások hatékony megvalósítását támogatják. A prioritások céljaihoz a 2021-2027-es programozási ciklusban a támogatásban részesülő pályázatoknak hozzá kell járulnia.

3. ábra: A Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia prioritásai

Forrás: Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) – 2021-2027

A fentiek közül Tiszavasvári elsősorban a Mezőgazdaság, élelmiszeripar, az Egészség, az Erőforráshatékony gazdaság és a Szolgáltatások prioritásokhoz kapcsolódik.

A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközben (HEE, vagy RRF) rendelkezésre álló források lehívása érdekében a tagállamoknak Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervet (HET) kell benyújtaniuk a Bizottságnak. A HET komponenseket fogalmaz meg, amelyek kijelölik a fejlesztendő ágazatokat és témaköröket.

Komponensek

- Demográfia és köznevelés
- Magasan képzett, versenyképes munkaerő
- Felzárkózó települések
- Vízgazdálkodás
- Fenntartható zöld közlekedés
- Energia - zöld átállás
- Átállás a körforgásos gazdaságra
- Egészségügy
- Szakpolitikához nem sorolható országspecifikus ajánlások

Valamennyi komponens érinti Tiszavasvári városát.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye 2021-ben elfogadott területfejlesztési koncepciója három átfogó és 4 tematikus, illetve 3 területi stratégiai, valamint öt horizontális célt jelölt ki, amelyekhez a 2021 és 2027 közötti

időszakra vonatkozó Operatív Program 10 fejlesztési prioritást rendelt. A célok, illetve prioritások és az ITS tematikus céljai között a koherencia egyértelmű és szoros.

17. táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye fejlesztési stratégiájának céljaihoz

SzSzB vármegyei cél	Kapcsolódó ITS tematikus célok
Átfogó célok	
Az aktív megye: Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelés	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése
A szolidáris megye: A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
A vonzó megye: Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Tematikus célok	
Versenyképes élelmiszergazdaság: Az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése
Zöld megye: Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Proaktív megye: A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
Képzett megye: Rugalmas szakképzési, felsőoktatási és innovációs környezet kialakítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Területi stratégiai célok	
Fejlett centrum: A megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése	-
Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok: A megye gazdasági decentrumainak és járásközpontjainak funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása

SzSzB vármegyei célok	Kapcsolódó ITS tematikus célok
	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák: A megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Horizontális célok	
Intelligens növekedés	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
Fenntartható növekedés	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Befogadó növekedés	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
Reziliencia	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Népesség- és családvédelem	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása

18. táblázat: Az ITS tematikus céljainak illeszkedése Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területfejlesztési programjának prioritásaihoz

SzSzB vármegyei OP prioritásai	Kapcsolódó ITS tematikus célok
A vármegyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése
Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
Komplex vármegyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
A vármegye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés
A vármegyeszékhely komplex, integrált fejlesztése	-

SzSzB vármegyei OP prioritásai	Kapcsolódó ITS tematikus célok
A vármegye versenyképes decentrumainak fejlesztése	-
A vármegye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
Élhető vidéki térségek megteremtése	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével
A külső perifériák felzárkóztatása	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása
A leszakadó rétegek – ezen belül a romák - felzárkóztatása	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása

6.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

6.1.3.1 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Tiszavasváriban jelenleg hatályos településrendezési eszközök a következők:

- 50/2020. határozat Településszerkezeti Terv és leírás elfogadásáról
- 8/2022. (III.20.) önkormányzati rendelet, Tiszavasvári Város Helyi Építési Szabályzatáról

A településrendezési eszközök és fejlesztési dokumentumok összhangban vannak egymással.

6.1.3.2 Illeszkedés az önkormányzat gazdasági programjához

Tiszavasvári Város Önkormányzatának jelenleg hatályos 5 évre szóló Gazdasági Programja (2020-2025) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján készült, és 2020. április 22-én került elfogadásra. Az ITS kidolgozása során nagy mértékben támaszkodunk az abban szerepeltekre.

A gazdasági program helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtható feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Alapvető célként került megfogalmazásra Tiszavasvári város működőképességének biztosítása, az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátásához szükséges gazdasági feltételek megteremtése, ezen feladatok magas szakmai színvonalon történő ellátása.

Az elérendő célokat és a tervezett intézkedéseket több területen fogalmazza meg.

- **Gazdálkodás és fejlesztés**
 - Gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés
 - Vagyonhasznosítás, vagyonnal való gazdálkodás
 - Lakásfenntartás, lakásépítés
- **Fejlesztési elképzelések.**
 - Vízgazdálkodási ágazatban
 - Közlekedési ágazatban
- **Szakmai célprogramok:**
 - Oktatás
 - Egészségügy
 - Sport
 - Kultúra, közgyűjtemény, civil szerveződések
 - Ifjúságvédelem
 - Idegenforgalom
 - Környezetvédelem
 - Szociális gondoskodás

A Gazdasági programban lefektetett alapelvekkel összhangban kerültek meghatározásra az ITS tematikus céljai. A gazdasági programban nevesített, de még meg nem valósult fejlesztési elképzelések szerepelnek az ITS tervezett intézkedései között.

6.1.3.3 Illeszkedés Tiszavasvári Város Klímastratégiájához

Tiszavasvári 2020-ban dolgozta ki 2020-2050 közötti időszakra vonatkozó Klímastratégiáját. A dokumentum rövid (2023-ig)-, közép (2030-ig)- és hosszú távra (2050-ig) fogalmazza meg jövőképét.

A célrendszer három területen fogalmaz meg elérendő célokat:

- **Dekarbonizációs és mitigációs célkitűzések (M):**
 - M-1. Az épületek energiahatékonyságának fokozása és az ÜHG kibocsátás csökkentése 20%-kal 2030-ig 2018-hoz képest
 - M-2. Az ipar ÜHG-kibocsátásának csökkentése 2050-re 25%-kal a 2018-as értékhez képest megújuló energiaforrások felhasználásával
 - M-3. A közlekedésből, szállításból származó ÜVG-kibocsátás 50%-os csökkentése 2050-ig 2018-hoz képest
 - M-4. Erdősültség arányának fokozatos növelése (CO₂ nyelés fokozása)
- **Tiszavasvári adaptációs és felkészülési célkitűzései (Aá, As):**
 - Aá-1. A megváltozott klimatikus körülményekhez alkalmazkodó mezőgazdaság megteremtése a jövedelmezőség fenntartásával, talajvédelmi szempontok figyelembevételével, korszerű talajművelési és öntözési technikák alkalmazása
 - Aá-2. A klímaváltozás emberi egészségre gyakorolt hatásainak és kockázatainak mérséklése településtervezéssel, riadótervek kidolgozásával, lakossági tájékoztatókkal
 - Aá-3. Az épített környezet és az infrastruktúra elemeinek (utak, vízelvezető csatornák, közművek) állapotmegóvása, állapotuk monitorozása, a klímaváltozás káros hatásaira való felkészülés

- Aá-4. Külterületi és városi zöldfelületek területének növelése a klímaváltozás egészségre és a tájhasználatra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak kivédése
- As-1. A helyi természeti, táji és kulturális értékek megóvása a klímaváltozás hatásaitól
- Tiszavasvári klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzései (Sz):
 - Sza-1. A klímaváltozással szembeni helyi alkalmazkodási ismeretek bővítése, a cselekvési lehetőségek ismertetése a lakosság körében
 - Sza-2. Az intézményi szereplők és a lakosság szemléletformálása az ÜHG kibocsátás csökkentése és a környezettudatosság érdekében

Az ITS-ben szereplő célok összhangban állnak a Klímastratégia alapelveivel. A fentiek közül az ITS leginkább a T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása és a T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés tematikus célokhoz kapcsolódik.

6.1.3.4 Illeszkedés a Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz

Tiszavasvári Város Önkormányzata legutóbb 2018-2023 időszakra fogadott el esélyegyenlőségi programot a 212/2018. (VII.26) Kt. határozattal, mely a város második generációs HEP-je. A hatályos rendelkezéseknek megfelelően 2020. évben megtörtént a program felülvizsgálata, mely a veszélyhelyzeti rendelkezések miatt a 152/2020. (XII.17.) PM határozattal került elfogadásra.

Összhangban az Egyenlő Bábásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum szerint 2022-ben átdolgozásra került.

Tiszavasvári Város Önkormányzata a 2022-2027. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 93/2022. (III.21.) Kt. határozatával fogadta el. A HEP elsődleges célja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása;
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvének érvényesítése;
- a diszkriminációmentesség;
- a szegregációmentesség;
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a feltárt problémák komplex kezelése.

Az ITS T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása c. tematikus célja, valamint az anti-szegregációs intézkedések a fenti HEP-célokat messzemenően támogatják, de áttételes foglalkoztatási és közszolgáltatási hatásaiak folytán azokhoz a T1: Munkahelyteremtés és a versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése és a T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés c. tematikus célok is hozzájárulnak.

6.1.4 Védettségekkel való összhang

Tiszavasvári országos védettségű műemléke a Dessewffy-kastély, a Görögkatolikus templom, a Vasvári Pál Múzeum, a Református templom és a Római katolikus templom. A Város helyi egyedi védelem alatt álló emlékei a következők:

- Hősök utca 2. sz. üzlet épülete (3039/2. hrsz.)
- Ady Endre utca 8. sz. alatti Térségi Szolgáltató Ház épülete (2866. hrsz.)
- Dózsa György utca 43. sz. alatti lakóépület (3368. hrsz.)
- Vasvári Pál utca 87. sz. alatti Kornis Kastély épülete (820. hrsz.)
- Báthori u. 2. sz. Kabay János szülőháza (3. hrsz.)
- Garami Ernő. u. 4. volt református Gyülekezeti terem (2861. hrsz.)

- Bajcsy-Zsilinszky Endre utca 52. sz. alatti lakó- és gazdasági épület (240. hrsz.)

A stratégia beavatkozásai nem érintik a műemléki, vagy helyi védetség alá eső objektumokat. Az országos és helyi védetságokkal járó kötelezettségeket a stratégia megvalósítása során szigorúan be kell tartani

4. ábra: Az integrált településfejlesztési stratégia elhelyezkedése a tervdokumentumok hierarchiájában

Típus	Rendezési tervek	Fejlesztési típusú tervek		
Hierarchia		Koncepció	Stratégia	Program
EU, Nemzetközi			Európa 2021-2027 MFF, RRF és egyéb Stratégiák	
Országos	Országos területrendezési terv (OTrT) – 2019 2018. évi CXXXIX. törvény	NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció – 2014 1/2014. (I.3.) OGY határozat	Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) 2021-2027 Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia, 2012-2024 Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzetközi Közlekedési Infrastruktúra-Fejlesztési Stratégia (NKS) – 2014-2030 Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia, 2017-2030 Nemzeti Tájstratégia, 2017-2026 Magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének Stratégiája, 2019-2030	Széchenyi Terv Plusz Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program Nemzeti Éghajlatváltozási Program, 2018-2030 Magyarország 2020. évi Nemzeti Reform Programja Program a Versenyképesebb Magyarorszáért, 2019-2023
Vármegyei	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Területrendezési Terve 5/2020. (VI.26.) KGY. rendelet	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Területfejlesztési Koncepció, 2020 106/2020. (XII.10.) KGY határozat		Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Területfejlesztési Program, 2021-2027 3/2021. (II.1.) KGY határozat Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye Integrált Területi Program, 2021-2027 2.0(IITP) 23/2023. (III.29.) KGY határozat
Települési	Tiszavasvári Város Településszerkezeti terv, 2020 50/2020. határozat Tiszavasvári Város Helyi Építési Szabályzat 8/2022. (III.20.) önk. rendelet	Tiszavasvári Város Településfejlesztési Koncepciója 307/2019.(VIII.29.) önk. határozat	INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA, 2022-2030 Tiszavasvári Város Klímastratégiája, 2020-2050	Tiszavasvári Gazdasági Programja, 2020-2025 Tiszavasvári Helyi Esélyegyenlőségi Program, 2022-2027

6.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A városi és városrészi szintű célok koherens rendszerben, egymást erősítve járulnak hozzá a stratégia tematikus céljainak és átfogó céljának megvalósításához. Feltárássra kerülnek a városi fejlesztések azon kapcsolódási pontjai is, melyek esetlegesen negatív hatást váltanak ki a város más területén, így lehetővé válik az esetlegesen felmerülő kockázatok megelőzése.

6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi és városrészi problémák mérséklődését, illetve, hogy a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra. Az alábbi táblázatban összefoglalva azonosítottuk a tematikus és területi célok, valamint a feltárt problémák közötti összefüggéseket, erősségét egy 0-3 skálán, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli:

19. táblázat: A városi szintű középtávú célok és problémák kapcsolatai

Városi szintű problémák	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása	T3: A járásközponi szerep mege erősítése, fenntartható, „Okos” városfejlesztés	T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	Kapcsolódások összesített erőssége
A város az ország keleti, viszonylag periférikus részén fekszik	2	0	3	2	7
Elaprózott vállalkozási szerkezet, mikro- és kisvállalkozások dominanciája jellemző	3	0	0	1	4
Alacsony vállalkozássűrűség, működő vállalkozások száma stagnál	3	0	1	1	5
A potenciális befektetési területek tulajdonviszonyai rendezetlenek, kevés önkormányzati tulajdonú	3	0	1	0	4
Az önkormányzat helyi gazdaságfejlesztési és befektetés-ösztönzési tevékenysége nem elégséges	3	1	2	0	6
A turisztikai szolgáltatások mennyiségi és minőségi mutatói nem felelnek meg az elvárásoknak	2	0	1	3	6
A gazdasági szerkezetváltás hatására több jelentős vállalkozás megszűnt	3	1	1	0	5
Lecsökkent a bejáró munkavállalók száma	2	0	2	0	4
A városi piac épületei korszerűtlenek, kapacitása nem elégséges	3	0	0	0	3
Magas a szelektív elvándorlás mértéke	2	3	2	1	8
Folyamatos a társadalom előregedése	1	2	2	0	5
A lakosság iskolai végzettsége alacsony	0	2	2	0	4
Magas a gazdaságilag inaktív laksok aránya	3	1	0	0	4
Magas a munkanélküliségi ráta, alacsony a foglalkoztatottság	3	1	1	0	5
Az önkormányzati segélyek igénybevétele emelkedő tendenciát mutat	2	2	2	0	6

Városi szintű problémák	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés	T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	Kapcsolódások összesített erőssége
Magas a hátrányos helyzetű lakosság aránya	2	2	0	0	4
Romlik a lakosság (különösen a gyermekek) általános egészségi állapota	1	3	0	0	4
A peremterületek fiataljai körében nő a drogfogyasztás	1	3	0	0	4
Több jelentős, leromlott állapotú szegregált városrészi terület	0	3	2	0	5
A szabadterei, közhasználatú játszóterek és sportpályák állapota néhány esetben nem kielégítő	0	2	2	3	7
Magas az eljáró (ingázó) munkavállalók aránya	3	0	2	0	5
A településkép nem egységes	0	3	2	0	5
Alulhasznosított területek találhatóak a városközpontban	1	2	2	1	6
Leromlott állapotú védett kastélyok	0	2	3	0	5
A város belterületén egyenlőtlen a zöldfelületek eloszlása és minősége	0	3	1	2	6
Felújításra szoruló közparkok	0	3	2	1	6
Az erdősültség foka alacsony	0	1	0	0	1
A lakásállomány átlagéletkora viszonylag magas	0	3	0	0	3
A vízvezeték hálózat egyes részein a csövek elöregedtek	0	3	0	0	3
Részben kiépítetlen és rekonstrukcióra szoruló belvív-elvezető rendszer	0	3	0	0	3
Csapadékvíz-elvezető rendszer elégtelen, több belvízzel fenyegetett terület a városban	0	3	0	0	3
A villamos hálózati vezeték-tartó faoszlopok helyenként instabilak, elöregedettek	0	3	0	0	3

Városi szintű problémák	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés	T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	Kapcsolódások összesített erőssége
Egyes településrészeken nincs ivóvízvezeték-hálózat és gázellátás	0	3	1	0	4
Az egyes településrészek közvetlen közlekedési kapcsolatát biztosító gyűjtő- és kiszolgálóút hálózat hiányos	0	3	0	0	3
A 36. sz. főúttal való kereszteződések sok esetben korszerűtlenek és balesetveszélyesek	0	3	0	0	3
A belterületi utak jelentős része nem szilárd burkolatú	0	3	2	0	5
A külterületi utak többsége burkolat nélküli	0	3	2	0	5
Nagy tranzitforgalom	0	3	2	0	5
Kevés a közparkoló a belváros egyes részein	0	3	0	0	3
A település kerékpáros úthálózata hiányos	0	3	0	2	5
A városban nincs közösségi közlekedés	0	3	2	0	5
A szociális intézmények infrastrukturális állapota nem megfelelő	0	3	3	0	6
A hátrányos helyzetű gyermekekre koncentrált óvoda kapacitása elégtelen	1	3	0	0	4
Nagyon magas a hátrányos helyzetű tanulók aránya a közoktatási intézményekben	1	2	3	0	6
A településen nem található felsőoktatási intézmény vagy annak kihelyezett tagozata	2	0	0	0	2
Az önkormányzat befolyása egyes közszolgáltatások esetében a megváltozott fenntartói viszonyok miatt korlátozott (pl. köznevelés)	0	1	3	0	4
A szolgáltatások egyenlő elérhetősége nem biztosított a város minden részében	0	3	2	0	5

Városi szintű problémák	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés	T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	Kapcsolódások összesített erőssége
A kapcsolódások összesített erőssége	47	94	56	17	

Ahogy a fenti összefoglaló táblában is látszik, hogy a problémák mérséklése szempontjából a város legfontosabb célkitűzése a T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása. A T1 és a T3 tematikus cél közel azonos mértékben járul hozzá a város problémáinak kezeléséhez. A T4 speciális területe miatt kevesebb problémát képes mérsékelni.

6.2.2 A célok logikai összefüggései

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott városi és városrészi célok között azonosítható összefüggéseket mutatjuk be. Az alábbi összesítő táblában azt vizsgáljuk, hogy az egyes területi/városrészi célok teljesülése milyen mértékben segíti elő települési léptékű célok megvalósulását. Az alábbi táblázatban a tematikus és területi célok közötti összefüggések erősségét egy 0-3 skálán azonosítottuk, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli:

20. táblázat: A települési célok összefüggései

Városrészi célok	T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása	T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés	T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	Kapcsolódások összesített erőssége
V1: BELVÁROS: Vonzó, teljes funkcionalitású város/jarásközpont kialakítása	1	3	3	1	8
V2: BELSŐ-SZENTMIHÁLY: Vonzó és élhető lakókörnyezet kialakítása	0	3	1	0	4
V3: BŰDI VÁROSRÉSZ: A városrész önfenntartó fejlődési pályára állítása a minőségi lakókörnyezet és a szolgáltatások komplex fejlesztésével, társadalmi különbségek csökkentése, felzárkóztatás	1	3	1	1	6
V4: GYÁRI LAKÓTELEP: Város alközpont kialakítása a minőségi lakófunkció erősítésével és a szolgáltatások fejlesztésével, gyerekcentrikus szabadidős tevékenységi lehetőségek fejlesztése	1	3	2	0	6
V5: KÜLSŐ-SZENTMIHÁLY: A városrész felzárkóztatása a lakókörnyezet komplex fejlesztésével, valamint a kereskedelmi és szolgáltató alközponti funkció és a sport- és rekreációs pólus szerep erősítésével	1	3	2	1	7
V6: JÓZSEFHÁZA ÉS DANKÓPUSZTA: A települési környezet javítása, jobb életminőség biztosítása	1	3	0	0	4

V7: ÜDÜLŐTERÜLET: A turisztikai és rekreációs potenciál minőségi fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	2	1	1	3	7
V8: IPARI-GAZDASÁGI TERÜLET: Komplex szolgáltatások nyújtására képes vállalkozási környezet kialakítása a beruházások ösztönzése, a vállalkozások letelepedése és fejlődése érdekében	3	1	2	0	6
Kapcsolódások összesített erőssége	10	20	12	6	

A fenti, a különböző célok logikai összefüggéseit összesítő ábra alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

- A T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése c. tematikus célhoz – nem meglepő módon - elsősorban az Ipari-gazdasági terület specifikus céljai illeszkednek, de hozzájárulnak a Külső-Szentmihályon tervezett kereskedelmi, a Józsefháza esetén élénkíteni szándékozott mezőgazdasági, és az üdülőterületen tervezett turisztikai fejlesztések is, nem beszélve a Belváros szolgáltatás-fejlesztéseinek áttételes hatásairól.
- A T2: Élhető, vonzó, minőségi életkörülményeket biztosító város kialakítása c. tematikus cél mutatta a legerősebb koherenciát a helyzetértékelésben feltárt városi szintű problémákkal. Ebből következően ez a cél valamennyi városrész esetében erős koherenciát mutat a specifikus célokkal is. Kivétel az Ipari-gazdasági terület és az Üdülőterület, ahol – mivel nincs számottevő helyi lakosság – a hatások áttételes jelentkeznek.
- A T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés c. tematikus cél megvalósulása leginkább a Belváros és az Ipari-gazdasági terület specifikus céljai által támogatott, de több más, a járási szinten is fontos szolgáltatások fejlesztésében érintett városrész fejlesztési céljaival is összefügg.
- A T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével c. tematikus cél az Üdülőterülettel mutat szoros kapcsolatot, de a város több pontján megtalálható kulturális értékek, rekreációs lehetőségek miatt más városrészekre is hatással van.

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ. Ezek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, más részére jelentős befolyása van, míg a tényezők egy része az önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészben független adottságként jelentkezik. A legtöbb ilyen tényezővel kapcsolatban kockázatokat is azonosíthatunk, ezeket lásd részletesen a [7](#) A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai c. fejezetben. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők:

- **Partnerségi viszonyok:** a megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, vármegyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentráló, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesebbé válik. A partnerségi kérdéseket a [8.2](#) Az ITS megvalósításának szervezeti keretei c. fejezet fejti ki.
- **Felelős vezetés:** a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A vezetés és irányítás feladatait részletesen a [8.2](#) Az ITS megvalósításának szervezeti keretei c. fejezet tárgyalja.
- **Nyomonkövetés, rugalmas tervezés:** a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a stratégia elfogadása után is rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring és kontrolling témakörét a [8.5](#) Monitoring rendszer kialakítása c. fejezet tartalmazza.
- **Pénzügyi tervezés, pénzügyi források:** a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a szűkös belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a [4.3](#) A fejlesztések ütemezése, valamint a [4.4](#) Az akcióterületi fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve c. fejezetek tartalmazzák.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Az ITS-ben azonosított beavatkozások köre úgy lett meghatározva, hogy azok

- minél nagyobb mértékben és integrált módon reagáljanak a helyzetelemzésben feltárt problémákra, hiányosságokra ([6.2.1](#) fejezet),
- egyértelműen hozzájáruljanak a települési szintű és a magasabb rangú (vármegyei, országos, EU-s) célkitűzések eléréséhez ([6.1](#) fejezet),
- kölcsönhatása pozitív eredményt mutasson.

A végrehajtott gazdasági célú infrastrukturális fejlesztések lehetőséget teremtenek a munkahelyteremtésre és a munkahelyek jobb elérhetőségére. Ezek kedvező foglalkoztatási hatását egyértelműen felerősítik a közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó gazdasági és turisztikai, vagy akár közszolgáltatási projektek. Amennyiben a város a dinamikus gazdasági fejlődés útján elindul, az a hátrányos helyzetű lakosság nagyobb mértékű foglalkoztatását is előidézheti – így indirekt kapcsolat mutatható ki a szociális városrehabilitáció felzárkóztatásra irányuló tevékenységeivel is.

A turisztikai jellegű projektek (legyen szó akár attrakció-, akár kapcsolódó szolgáltatás fejlesztéséről) egyértelműen kiegészítik egymást, mivel az idegenforgalmi vonzerő hosszú távon és nemzetközileg csak akkor erősíthető, ha széleskörű turisztikai kínálat és szolgáltatások állnak a vendégek rendelkezésére. Ezek a helyi lakosság számára is elérhetőek, ami közvetetten hozzájárul a helyi identitástudat erősödéséhez is.

A tervezett közlekedési fejlesztések a legtöbb projekt esetében hozzájárulnak a hatásosság növeléséhez, hiszen javítják a város, illetve a beavatkozások eredményeinek elérhetőségét. Mindez közvetett módon pozitívan hat a turizmusra, a gazdaságfejlesztésre és a tőkevonzó képesség növelésére is. Például az elkerülő út kialakítása csökkenti a belterületen átmenő forgalmat, növelve a városközpont vonzerejét.

A helyi identitás erősítésére irányuló beavatkozások közvetett módon szinte az összes többi projektre hatással vannak, hiszen a népességmegtartó erő növelésével egyaránt biztosítható a város által nyújtott szolgáltatások iránti kereslet és a gazdasági szereplők számára rendelkezésre álló munkaerő-kínálat, de ugyanígy kedvező tendenciák indulhatnak el a társadalmi kohézió szempontjából is, ami a szociális városrehabilitáció esetében is fontos célkitűzés.

Végezetül, a szegregált területek és lakóinak felzárkóztatása hosszú távon elengedhetetlen, akár a gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés, akár a városlakók életminőségének javítása, akár a város térségi vezető szerepének biztosítása szempontjából.

A fentiek értelmében a tervezett beavatkozások közötti szinergikus hatásmechanizmus egyértelműen igazolható, negatív hatások vagy gátló kapcsolatok nem prognosztizálhatók.

7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az ITS megvalósítása és megvalósíthatósága szempontjából fontos, hogy azonosítsuk azokat a kockázatokat, amelyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyezteti. Az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztető kockázatokat az adott fejlesztések kapcsán kell meghatározni és kezelni. Jelen fejezet a stratégiai szintű kockázatok bemutatása mellett megbecsüli a bekövetkezés valószínűségét és hatásának mértékét, valamint meghatározza a kockázatkezelési intézkedéseket is. A kockázatok több szempont alapján csoportosíthatók:

- Attól függően, hogy az adott kockázat bekövetkezése, illetve megelőzése önkormányzati hatáskörbe tartozik-e, elkülöníthetők belső és külső kockázatok.
- A stratégiaalkotás és -megvalósítás fázisait tekintve három különböző típusú kockázat határozható meg:
 - Tervezéshez kapcsolódó kockázatok: A legfontosabb kockázatot a stratégiaalkotás szempontjából a tervezési környezet folyamatos változása jelenti. A kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg, a városi projektportfólió a helyi igények és szükségletek, valamint az EU-célkitűzések és a hazai operatív programok által kijelölt lehetőségek figyelembevételével került kialakításra.
 - Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok: A legfőbb nehézséget a tervezett projektek végrehajtásával kapcsolatos műszaki és pénzügyi problémák okozhatják, amelyek megfelelő előkészítési tevékenységgel jelentősen csökkenthetőek.
 - Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok: A tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartásának módjára és szervezeti hátterére.
- A kockázatok különböző területeken jelentkezhetnek: felmerülhetnek pénzügyi, gazdasági, jogi, intézményi, műszaki vagy társadalmi nehézségek, amelyek akadályozhatják a stratégia céljainak elérését.

21. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázatok megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázat
A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányú változása	magas	jelentős	A jogszabályi változások folyamatos nyomon követése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi környezethez
Közbeszerzési eljárásokból adódó kockázatok (időbeli elhúzódságok)	közepes	közepes	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről A közbeszerzési dokumentumok megfelelő, magas színvonalú előkészítése
Hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	A hatósági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembevétele Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során
Saját forrás előteremtésének kockázata	közepes	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása
Hazai, illetve EU-s fejlesztési források elmaradása	alacsony/közepes	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés, likviditási terv kidolgozása
A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval	közepes	közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése

Kockázatok megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázat
meghaladja a tervezett mértéket			tartalékkeret meghatározása
Egymásra épülő projektek esetében a kulcsprojekt megghiúsul	közepes	jelentős	Megfelelő ütemezés kialakítása a projektek megvalósításában, tartalékprojektek kijelölése, folyamatos projektgenerálási, projektfejlesztési feladatok ellátása
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	Az Önkormányzat feladata, hogy megfelelő szakmai háttérrel biztosítson
Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés
Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	alacsony	közepes	A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére
Többletmunka felmerülése	közepes	közepes	Esetleges többletmunkára felkészülés már az előkészítés során
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása
A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	közepes	közepes	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán
Társadalmi szempontok kockázatai: lakossági ellenállás, negatív közvélemény	közepes	közepes	Magas szintű partnerség biztosítása Folyamatos kommunikáció a lakossággal, helyi fórumok szervezése

8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

8.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

8.1.1 Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. A pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó vélelmezett hatásokat sokszorosan felülmúlhatja az önkormányzat a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök tudatos alkalmazásával, ám ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, megghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket.

Ezért a stratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat konzisztens és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, legyen szó akár jelentős tőkebefektetésekről, akár a szociális segélyek igénybevételéről. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat.

Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása **csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát**.

Különösen fontos továbbá az **építési szabályok meghatározása és a területhasználat korlátainak felállítása** úgy, hogy az megfelelő rugalmassággal módosítható lehessen, amennyiben befektetői igény jelentkezik, és amennyiben az a helyi lakosok érdekeivel összeegyeztethető. A befektetői folyamatokat szükség esetén **adó- és illetékkedvezményekkel** is ösztönözni, gyorsítani lehet.

8.1.2 Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal az önkormányzatnak gazdálkodnia kell. Ilyen felszabaduló kapacitás lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, ideiglenesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni közösségi vagy civil szervezetek által történő időleges hasznosításra (pl. egy későbbi eladás vagy felújítás időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából **funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása**. Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében (pl. gépkocsi, hangtechnikai és informatikai eszközök, stb.), amelyek időszakosan hasznosíthatóak, és azokkal úgy teremthető mások számára érték, hogy az önkormányzat számára nem jelentkezik közvetlen költség. Ezzel a jólét pusztán javításán felül többek között támogatható a stratégia megvalósítását is segítő, de önmagukban is jelentőséggel bíró kulturális vagy közösségi tevékenységek megvalósítása.

Az önkormányzatnak a tulajdonában álló ingatlanokat céljai és feladatai megvalósításához alkalmazható eszközöknek kell tekintenie. Ennek tükrében lehetősége van eladói és szabályozói pozíciójával élve – de nem visszaélve – **bizonyos ingatlanok eladását vagy hasznosításba adását olyan feltételekhez kötni, amelyek az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását garantálják** (pl. játszótér építése a beruházó által használatba vett területen vagy más közterületen). Kölcsönös előnyök esetén lehetséges átgondolt PPP konstrukciók alkalmazása, ami biztosítja a magánbefektetések hatékonyságát, az önkormányzati likviditás megőrzését és az önkormányzat pénzügyi forrásainak szabadabb felhasználását.

8.1.3 Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése

Bár nehezen számszerűsítható, de a városról kialakult, kialakított arculat, illetve a városhoz kapcsolódó emocionális tényezők hatással vannak a befektetői döntéseket meghozó üzletemberekre, a városba látogató turistákra, de magára a város lakóira is. A tudatos, célzott és differenciált városmarketing tevékenység ezért nagyban támogathatja a városfejlesztési stratégia céljainak megvalósítását többek között az egyes projektek

végrehajtásának elősegítésén, de akár az egész stratégia városi lakosság körében való elfogadottságának növelésén keresztül is.

A városfejlesztési stratégia céljainak kijelölésével párhuzamosan be kell **azonosítani a fejlesztések potenciális érintettjeit**, megkülönböztetve a haszonélvezőket és esetleges kárvallottakat. Az érintettek közül az alábbi célcsoportokra kell intenzív városmarketing-akciókat irányozni:

- városban befektetni szándékozó vállalatok és személyek (befektetés-ösztönzés),
- a városban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek (intenzív partnerség),
- turistaként a városba látogatók (turisztikai PR és marketing),
- a város és a környező települések lakossága (identitásképző és -erősítő akciók).

A város, illetve a városban zajló bizonyos tevékenységek, környezeti és/vagy társadalmi értékek, gazdasági folyamatok szélesebb körben való megismertetése biztosíthatja a város (el)ismertségét, vagyis ezen információkat minél szélesebb társadalmi és szakmai kör számára célszerű kommunikálni.

Tudatos és jól felépített **marketing-kommunikációs stratégia** mentén, megfelelő szervezeti háttér kialakításával kell a város sajátos értékeit, adottságait és lehetőségeit szakmai fórumokon, befektetői körökben bevezetni és elterjeszteni. A gazdasági jellegű célokhoz elsődlegesen speciális ismertetőket érdemes készíteni, egységes adatbázist létrehozni, amelyből bármilyen időpontban előállítható aktuális adatszolgáltatás a befektetők, betelepülők felé, míg a városi életminőséghez kötődő programok esetén a civil szervezeteken és a városi médián keresztül történő népszerűsítés a leginkább célravezető.

A sikeres marketing nem kizárólag egy-egy befektetés megvalósulásához járul hozzá, de a városban működő gazdasági társaságok tevékenységét, ismertségét és az irántuk táplált bizalmat is erősítheti aktuális és potenciális üzleti partnereik körében, ezzel közvetett módon hozzájárulva a helyi gazdaság fejlődéséhez.

Tiszavasvári pozitív arculatának kialakítása és megerősítése, továbbá a városmarketing eszközeinek a különböző városi célcsoportok felé történő alkalmazása elősegítheti a város iránti lojalitás kialakulását – ez a helyi gazdaság és társadalom szereplői esetében a város problémáinak megoldásában való aktívabb közreműködést (pl. adományokkal vagy természetbeni segítségnyújtással) és üzleti partnerei körében a város imázsának továbbadását, a városmarketingbe való bekapcsolódását jelentheti.

A marketing alapvető feladat a turizmus területén is. Természeti és kulturális értékeivel, hangulati elemek kialakításával a várost el kell adni a potenciális odalátogatók körében. A rendezvények növelik a turisztikai vonzerőt, egyben a sok résztvevő potenciális terepe lehet az arculat további fejlesztésének és kommunikálásának. E rendezvényeket ezért tudatosan is fel kell használni a városmarketing céljainak megvalósításában. Az idegenforgalom fejlődése a vendéglátásból származó bevételeken felül azért is fontos a városnak, mert a turisztikai attrakciók és a kiegészítő szolgáltatások, valamint a kulturális események a város lakóinak életminőségét is javítja.

A város kommunikációs értékkel bíró tulajdonságainak összegyűjtése, célzott és rendszeres kommunikálása javítja a település lakóinak identitását, hozzájárul városi büszkeségük fejlesztéséhez – egyúttal a város környezetének, értékeinek megtartása, fejlesztése mellé is állíthatja őket. Rendszeres közvélemény kutatásokon keresztül érdemes időszakonként mérni a stratégia fogadtatását és az abból megvalósult elemek hatását.

Az ITS-hez kötődő **marketing akciók jellemzője** a stratégia filozófiájának megfelelően az **ágazat- és területspecifikus szemléletmód** párhuzamos alkalmazása, valamint a **rendszer szemlélet** és a **mérhetőség**. Mindennek eléréséhez fontos lehet egy, a város képéhez és fejlődési elképzeléseikhez illő szlogen és jelkép-rendszer kialakítása, valamint egységes arculat alkalmazása.

8.1.4 Turisztikai együttműködés a térség többi településével

A turizmus fejlesztése a legtöbb magyarországi település esetében a gazdaság élénkítésének egyik fontos alappillére. Tiszavasvári ugyan nem bővelkedik idegenforgalmi látnivalókban, történeti emlékekben, de meglévő és potenciális értékei a jelenlegi nyomott szintnél magasabb turisztikai forgalmat is generálhatnának. A város turisztikai kínálatának sikere akkor biztosítható elsősorban, ha csatlakozik a térség turisztikai kínálatához, és együttműködik a térségi idegenforgalmi szereplőkkel. Ehhez átfogó és összehangolt együttgondolkodásra, cselekvésre van szükség az önkormányzat, a társönkormányzatok és a magánszektor érintett szereplői között. Ezt a közös munkát segítheti egy turisztikai klaszter és turisztikai desztináció-menedzsment létrehozása, ahol

szabályozott keretek között, széleskörű partnerségben, több területen folyhatna a helyi, térségi turizmus fejlesztése.

8.1.5 Gazdaságfejlesztés a helyi vállalkozói szféra bevonásával és erősítésével

Az önkormányzat törekszik a magán befektetőkkel és helyi piaci szereplőkkel való szervezett és strukturált együttműködésre. Képviselőiket bevonja a településfejlesztési stratégia továbbfejlesztésének és megvalósításának folyamatába, annak érdekében, hogy szükségleteik és lehetséges fejlesztési elképzeléseik felszínre kerülhessenek.

8.2 AZ ITS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI

8.2.1 A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere

Az önkormányzat évek óta átgondoltan és integrált szemléletben hajtja végre településfejlesztési politikáját, amelynek alapelvei és feladatai az alábbiak:

- a város fejlesztési irányvonalainak kijelölése, ezek alapján érdekeinek érvényesítése az érintett szervezetekkel együttműködve;
- a város fenntartható működését és fejlesztését szolgáló demokratikus, kiszámítható testületi tevékenység;
- a város gazdasági és turisztikai adottságainak a lehetőségek adta korlátokon belüli kihasználása, a célirányos összefogás és együttműködés fokozása a szereplőkkel;
- az önkormányzati közszolgáltatások színvonalas nyújtása, fejlesztése, az intézmények és a gazdasági társaságok, valamint a polgármesteri hivatal hatékony működtetésével;
- az önkormányzati vagyon jó gazdalkénti kezelése, hasznosítása, gyarapítása;
- a kommunális infrastruktúra állagának megóvása, hiányzó elemeinek (utak, kerékpárutak, közmű hálózat) megépítése;
- az önkormányzat kevés eszközével a foglalkoztatási lehetőségek bővítésének elősegítése, a városból elvándorlás mérséklése;
- a nehéz szociális helyzetben lévők célzott támogatása, a szociális gondoskodás fejlesztése;
- a pályázati lehetőségek kihasználása oly módon, hogy a létrehozandó létesítmények működtetése nem okozzon jelentős pénzügyi terheket, és hosszú távon pótlólagos bevételeket vagy megtakarításokat eredményezzenek (pl. energiaracionalizálás, hatékonyságfejlesztés).

A városfejlesztés jelenleg is hatékonyan és szakmailag jól működő szervezeti rendszere a jövőben is alkalmas a városrehabilitációval kapcsolatos tevékenységek átgondolt, ütemezett és eredményes megvalósítására. A szervezeti struktúra hármas tagolású:

- A **stratégiai menedzsmentet** a város képviselőtestülete, jegyzője és polgármestere alkotják. Ők felelősek a döntéshozatal során a városfejlesztési célok elérése érdekében érdemi előrelépéseket tenni, valamint a stratégia megvalósulását, illetve ennek társadalmigazdasági hatásait nyomon követni, értékelni. A stratégiai menedzsment feladata az ITS rendszeres, vagy indokolt esetben történő aktualizálásának biztosítása is.
- Az **operatív menedzsmentet** a polgármesteri hivatal fejlesztések megvalósításában közreműködő szervezeti egységei (leginkább az Önkormányzati és Jogi Osztály), valamint az érintett intézmények vezetői alkotják. Ezek a szakemberek saját területükön végzik a stratégiai célok végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.
- A **fenntartásban közreműködő személyek** a település, az önkormányzati intézmények munkavállalói, illetve mindazon személyek és szervezetek, akik valamilyen módon kapcsolódnak a városfejlesztés eredményeként létrehozott, megújított létesítményekhez.

Tiszavasvári tekintetében mindhárom szinten elegendő számú, megfelelő tudással, tapasztalattal rendelkező, konstruktív, a fejlesztések iránt elkötelezett személyek dolgoznak.

Tiszavasvári Város Önkormányzata szervezeti hierarchiájában a városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása a **képviselőtestület** feladata. A **bizottságok**at véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködő és döntési jogosítványokkal ruházták fel, amelyek révén

- saját szakterületükön közreműködnek a városfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében,
- figyelemmel kísérik a fejlesztések megvalósítását,
- felügyelik a feladatkörükhöz kapcsolódó önkormányzati intézmények működését,
- valamint ezen általános hatáskörök mellett speciális feladatokat is ellátnak a városfejlesztéshez kapcsolódóan, amelyek jelentősége az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozása és megvalósítása szempontjából is kiemelkedő (pl. önkormányzati intézmények felújításának menetrendje, ingatlanhasznosítás, vállalkozási feltételek stb.).

A városfejlesztési tevékenységekben a **jegyző** is fontos szerepet játszik, hiszen jogszabályi felhatalmazás alapján koordinálja az önkormányzati rendeletek és koncepciók előkészítését.

A városfejlesztési programok **operatív megvalósítása** elsősorban az **Önkormányzati és Jogi Osztály** feladata. Az Osztály hatáskörébe számos olyan feladat tartozik, amelyek közvetett vagy közvetlen módon kapcsolódnak az ITS-hez, ezek közül csak azokat emeljük ki, amelyek egyértelműen és szorosan hozzájárulnak a fejlesztések megvalósításához:

- intézmény-koordináció
- vagyongazdálkodás
- pályázati írás
- kármentesítési feladatok.

Az Osztályon belül tevékenykedik a **Településfejlesztési csoport**, feladata a Pályázati Szabályzatban rögzített feladatok ellátása.

Az Önkormányzati és Jogi Osztály mellett más önkormányzati szervezeti egység is közreműködik valamilyen formában a városfejlesztési tevékenységek megalapozásában vagy végrehajtásában, azaz közvetett vagy közvetlen módon kapcsolódik az ITS-ben foglaltak megvalósításához:

- a Költségvetési és Adóigazgatási Osztály az önkormányzati gazdálkodás meghatározó erejeként ellátja az önkormányzati költségvetéssel kapcsolatos valamennyi feladatot, elkészíti a város költségvetésének, költségvetési koncepciójának tervezetét figyelemmel a képviselő-testület fejlesztési elképzeléseire,

Tiszavasvári tulajdonában lévő, városfejlesztéshez is kapcsolódó gazdasági társaság:

- Tiszavasvári Településszolgáltatási és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. (TIVA-SZOLG Nonprofit Kft.) (100%-os tulajdonrész): Közfoglalkoztatás, belvízelvezetés, városüzemeltetés, temetkezési szolgáltatás, Városi Piac üzemeltetése, Ifjúsági Tábor üzemeltetése, közétkeztetés, védőnői szolgálat, egészségügyi alapellátás.

22. táblázat: A településfejlesztésben résztvevő legfontosabb szervezetek feladatai és kompetenciái

Városfejlesztésben résztvevő szervezetek	Feladatkörök, kompetenciák	
Képviselőtestület	a városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása, befektetés-ösztönzés	PARTNERSÉG
Bizottságok	véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködési és/vagy felügyeleti jogkör saját szakterületükön	
Önkormányzati és Jogi Osztály	városrehabilitáció stratégia tervezése, döntés-előkészítés, városfejlesztési programok operatív megvalósítása: ☐ pályázati források feltárása ☐ projekt-generálás	

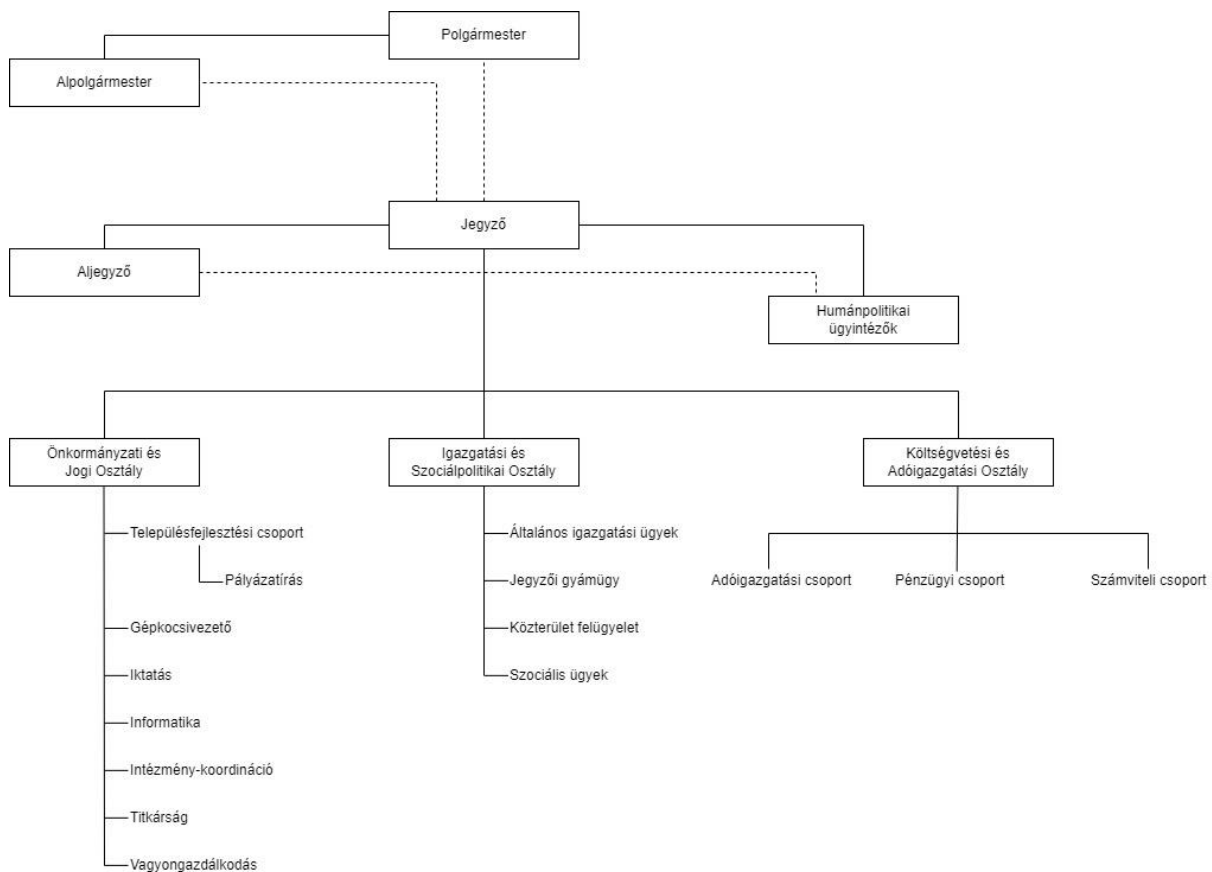
Városfejlesztésben résztvevő szervezetek	Feladatkörök, kompetenciák
	☐ projektmenedzsment ☐ a fejlesztések pénzügyi egyensúlyának biztosítása (ingatlangazdálkodással) ☐ tájékoztatás, nyilvánosság ☐ városmarketing

Forrás: Saját szerkesztés

8.2.2 Az ITS megvalósításának intézményi háttere

Az ITS-ben tervezett településfejlesztési beavatkozások megvalósítása során a projektmenedzsment-szervezet az önkormányzat bizottságaival és képviselőtestületével, a polgármesteri hivatal minden érintett egységével, a projektpartnerekkel, valamint a fenntartásban érdekelt szervezetekkel együtt részletesen meghatározza azokat a garanciális elemeket és szerződéses feltételeket, amelyek lehetővé teszik a városfejlesztési akciók pénzügyi egyensúlyának, megvalósíthatóságának és fenntarthatóságának folyamatos ellenőrzését.

5. ábra: Tiszavasvári Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése

Forrás: www.tiszavasvari.hu

A tervezett településfejlesztési beavatkozások megvalósítása során az önkormányzati hivatal egyes szervezeti egységeinek feladatait az alábbi táblázat foglalja össze:

23. táblázat: Az polgármesteri hivatal egyes szervezeti egységeinek feladatai az ITS vonatkozásában

Szervezeti egység	Ellátandó feladatok
Jegyző	<ul style="list-style-type: none"> ☐ biztosítja a lakosság tájékoztatását a képviselő-testület működéséről, közérdekű döntéseiről, valamint a Hivatal aktuális, az állampolgárok széles körét érintő feladatairól ☐ gondoskodik a belső ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok ellátásáról ☐ vezetői értekezleteken biztosítja a résztvevők számára az információcserét, számon kéri a Polgármesteri Hivatal aktuális feladatainak végrehajtását
Önkormányzati és Jogi Osztály	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ellátja az önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott nevelési, közművelődési, közgyűjteményi, egészségügyi, gazdasági ellátó intézmények, önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság(ok) létesítésével, átszervezésével, irányításával, működésével, ellenőrzésével kapcsolatos fenntartói feladatokat. ☐ Végzi az egészségügyi alap-és szakellátási feladatok koordinálását. Speciális szűrővizsgálatokat, városi egészségnapot szervez. ☐ A pályázati szabályzatnak megfelelően figyelemmel kíséri és közvetíti a pályázati lehetőségeket. ☐ Kapcsolatot tart a helyi nonprofit szervezetekkel: civil szerveződésekkel és amatőr művészeti csoportokkal. ☐ Ellátja az ifjúsági-, turisztikai- és drogellenes alternatívákkal kapcsolatos ügyeket. ☐ Szükség szerint rendezvényeket, városnapokat, szakmai fórumokat/információs napokat szervez, koordinálja a városi szintű nagyrendezvények szakmai és pénzügyi lebonyolítását. ☐ Együttműködik a helyi médiákkal és közreműködik a külső- és belső kommunikáció területeit érintő tevékenységekben. ☐ Szerkeszti a város weboldalát, végzi a közzétételi kötelezettséggel kapcsolatos teendőket, információkat gyűjt és továbbít Tiszavasvári honlapjának adatokkal történő feltöltéséhez, az adatállomány karbantartásához. ☐ Ellátja a Vasvári Hírmondóval kapcsolatos kiadói feladatokat. ☐ Vagyon jellegű testületi döntések előkészítése, végrehajtás szervezése, ellenőrzése. ☐ Előkészíti az Osztály tevékenységi körét érintő képviselő-testületi, bizottsági hatáskörbe tartozó előterjesztéseket. ☐ A hatásköri szabályoknak megfelelően döntésre előkészíti az Önkormányzat – intézményi körön kívüli – vagyonával kapcsolatos gazdálkodási feladatokat (lakás, nem lakás célú helyiségek, egyéb ingatlanok hasznosítása stb. feladatok), ☐ Gondoskodik a vagyontaszter vezetéséről. ☐ Ellátja az önkormányzat közlekedési igazgatási feladatait, a Polgármesteri Hivatallal és az önkormányzattal kapcsolatos beruházások koordinálását, a volt Alkaloida Gyár hulladéklerakóinak kármentesítésével kapcsolatos feladatokat. ☐ Döntésre előkészíti a közterület használatlaltal kapcsolatos kérelmeket.
Településfejlesztési csoport	<ul style="list-style-type: none"> ☐ A Pályázati Szabályzatnak megfelelően - a csoportvezető irányításával - figyelemmel kíséri és közvetíti a pályázati lehetőségeket a Jegyző és a Polgármester felé. ☐ Ellátja a pályázati feladatok összehangolását, összegyűjti, rendszerezi a projektötleteket, javaslatot tesz annak megvalósítására. ☐ Részt vesz valamennyi önkormányzat és intézményei által benyújtandó pályázat, projekt előkészítésében, végrehajtásában. ☐ Az önkormányzati szervezetek vonatkozásában ellátja az önkormányzati pályázatok benyújtásával, azok elszámolásával kapcsolatos feladatokat. ☐ Koordinálja az Önkormányzat pályázati rendszerének működését, nyilvántartásait, valamint az osztályokon keresztül az intézmények pályázati tevékenységét. ☐ Ellátja a feladatkörébe tartozó pályázatok készítésével, megvalósításával összefüggő tennivalókat. ☐ Együttműködve a hivatal osztályaival, illetve az önkormányzati fenntartású intézményekkel segíti az Önkormányzat szempontjából jelentős pályázatok elkészítését, elkészíttetését. ☐ Nyilvántartja az Önkormányzat által benyújtott pályázatokat, felügyeli és kezeli a pályázati nyilvántartó rendszer működését.

Szervezeti egység	Ellátandó feladatok
Költségvetési és Adóigazgatási Osztály	☐ Költségvetés tervezése, szükség szerint módosításának előkészítése. ☐ Éves közbeszerzési terv elkészítése, aktualizálása.

Forrás: Tiszavasvári Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata

A szükséges **humán erőforrás** tekintetében elsődleges szempont, hogy a városfejlesztés projektmenedzsment-szervezetét olyan tapasztalt szakemberek alkossák, akik széleskörű projektmenedzsment ismerettel és gyakorlattal rendelkeznek. A projektek megvalósításához legalább 1-1 fő pénzügyi, műszaki, településfejlesztési és jogi szakemberre van szükség, akik esetében a megfelelő végzettség mellett a releváns szakmai tapasztalat is alapvető elvárás. Az ezen kritériumoknak megfelelő szakemberek jelenleg is az önkormányzat alkalmazásában állnak, illetve adott esetben a szükséges szaktudással rendelkező munkavállalókkal kiegészíthető a projektmenedzsment csapat.

Az alkalmasság érdekében szükséges szaktudást megbízási szerződések keretében lehet becsatornázni a városfejlesztési tevékenységek megvalósításába. A pontos szakmai elvárások, kompetenciák és az ahhoz kapcsolható személyek meghatározására a részletes projektfejlesztések szakaszában kerül sor.

8.3 A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Vármegyei szinten a településközi koordinációban Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata játszik kiemelkedő szerepet, mivel a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz tervezése és részben a megvalósítása is e szervezet hatáskörébe tartozik. Ahhoz, hogy a vármegye számára rendelkezésre álló forrásteret hatékonyan, ésszerűen és maradéktalanul fel lehessen használni, elengedhetetlen a partnerség a vármegyei önkormányzat és a települések között.

A térség településeinek tervezett fejlesztései esetében célszerű különbséget tenni a szűken értelmezett járás és a tágabb térség – főként városi jogállású – települései között. A közeli járásszékhelyek (pl. Nyíregyháza, Hajdúnánás, Hajdúböszörmény) saját vonzáskörzetük kibővítésére és megerősítésére törekednek. Ennek eléréséhez több olyan projekt megvalósítása is várható, amelyek jellegükben hasonlóak a tervezett tiszavasvári beavatkozásokhoz. A közeli községekben, kisebb és nagyobb városokban különböző léptékű, részben pontszerű fejlesztések valósulhatnak meg, amelyek kifejezetten a helyi lakosság életminőségének javítására irányulnak.

A településközi koordináció elsődleges terepe a járási-kistérségi szint, intézményi keretét jelenleg a Tiszamenti Települések Térségfejlesztési Társulása (TISZATÉR) biztosítja, de ennek működési területe bővebb a Tiszavasvári járásnál. A járási centrum funkcióból adódó feladatokat Tiszavasvári képes megfelelő színvonalon ellátni, kérdéses azonban, hogy milyen mértékben képes gazdasági-társadalmi fejlődést generálni a környező – nemcsak a Tiszavasvári járásba tartozó – településeken. Egyértelműen leszögezhető, hogy a városnak nem érdeke a pontszerű, elszigetelt fejlődés, hiszen, ha nagy a fejlettségbeli kontraszt a központ és környéke között, az negatívan befolyásolhatja a város egészének gazdasági-társadalmi fejlődését.

24. táblázat: Munkamegosztás Tiszavasvári és a vonzáskörzetébe tartozó települések között

Tiszavasvári, mint járási központ által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások	A környező települések által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások
☐ Munkahely ☐ Közigazgatás ☐ Egészségügy, szakellátás ☐ Középfokú oktatás ☐ Kiskereskedelmi szolgáltatások ☐ Üzleti és pénzügyi szolgáltatások ☐ Kommunális szolgáltatások ☐ Turizmus Kulturális lehetőségek	☐ Munkaerő ☐ Turisztikai szolgáltatások, attrakciók ☐ Lakóterület ☐ Mezőgazdasági termékek

A kapcsolatrendszer jól ábrázolja a város és a környező települések közötti szoros és részleteiben is pontosan meghatározható egymásra utaltságot, amelynek alapja az erősségeket építeni és a gyengeségeket megszüntetni kívánó gondolkodásmód és a funkciók ésszerű megosztása.

A Tiszavasvári járás, illetve vonzáskörzet egységes fejlődéséhez elengedhetetlen, hogy a térség képes legyen problémáit és szükségleteit közösen megfogalmazni, majd ezeket integrált programokká, komplex projektekkel alakítani. A párhuzamos kapacitások elkerüléséhez, valamint a város és környéke közötti esetleges konfliktusok (pl. szelektív migráció, párhuzamos kapacitások) megelőzéséhez tehát nemcsak Tiszavasvári, hanem a környező települések fejlesztési igényeit is pontosan ismerni kell. A folyamatos kapcsolattartásnak, a közös gondolkodásnak a projektfejlesztés teljes szakaszára ki kell terjednie.

Az ITS-ben kijelölt akcióterületi és egyéb fejlesztéseket Tiszavasvári Város Önkormányzata elsősorban saját hatáskörben hajtja végre, hatásai a térségre és környező településekre közvetetten nyilvánulnak meg, azonban egyes területeken (pl. szociális vagy egészségügyi ellátás) településközi együttműködések keretében is célszerű átgondolni a közös fejlesztések megvalósítását. Mind a térségben, mind az egyes önkormányzati szervezetekben jelentős projektmenedzsment tudás halmozódott fel ahhoz, hogy az érintett települések fejlesztési elképzeléseit koordinálni tudják. Ennek feltételei a következők:

- a térségi szinten megjelenő projektjavaslatok pontos számbavétele;
- az esetlegesen közösen megvalósítható projektek azonosítása;
- a folyamatos egyeztetés és tájékoztatás a tervezett fejlesztésekről;
- a megvalósítást befolyásoló tényezők nyomon követése;
- a fejlesztések megvalósításának rendszeres (pl. évenkénti) felülvizsgálata, valamint
- a kritikai észrevételek beépítése a települések és a térség stratégiai fejlesztési dokumentumaiba.

A 314/2012. (XI.8.) 31. §-a értelmében a környező települések önkormányzatai megismerhetik és véleményezhetik a stratégia tervezetét. Erre a partnerségi egyeztetésre 2023. június folyamán került sor.

Összességében megállapítható, hogy Tiszavasvári tervezett fejlesztései és az azt megalapozó Integrált Településfejlesztési Stratégia területi szintű kölcsönhatása a környező települések több milliárd forintnyi nagyságrendű fejlesztési elképzeléseivel pozitív mérleget mutat: a hatások szinergikusan kiegészítik, felerősítik egymást, felesleges, párhuzamos kapacitásokat létrehozó, egymást kioltó fejlesztések nem valósulnak meg. A beavatkozások eredményeként az ellátott funkciók optimalizálására kerül sor az Európai Unió egyik legfontosabb alapelveinek, a szubszidiaritásnak a figyelembevételével.

8.4 A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

Tiszavasvári Város Önkormányzata 2017-ben elkészítette a város fenntartható városfejlesztési programjának – helyzetértékelés és integrált településfejlesztési stratégia (ITS) – társadalmasításához kapcsolódó Partnerségi Tervét⁴.

A Partnerségi Terv az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag) (Belügyminisztérium, 2014. december 11.)
- Városfejlesztési Kézikönyv (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.)

⁴ Tiszavasvári Város Önkormányzata Képviselő-Testületének 19/2017. (V.26.) önkormányzati rendelete Partnerségi Egyeztetés Szabályairól

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is fontos szerepe van a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő helyzetértékelő dokumentum és integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi partneri csoportok kerülnek bevonásra:

- a 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör (államigazgatási szervek, önkormányzatok),
- szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek,
- lakossági szint.

Megvalósult egyeztetések:

- A 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör: A jogszabály által előírt államigazgatási egyeztetések megindítását Tiszavasvári Város Polgármestere kezdeményezte 2023. június 9-én.
- Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek: Az önkormányzati szakértők, illetve a helyi szakmai és civil szervezetek, valamint vállalkozók, intézményvezetők szakmai egyeztetésekbe való bevonására került sor. Az egyeztetések 2023. május folyamán zajlottak.
- Lakossági szint: A lakosság tájékoztatása a stratégia készítéséről az egyeztetési anyag a város honlapján történő megjelentetésével, illetve Lakossági Fórumon történő ismertetéssel valósult meg.

A megvalósult egyeztetések dokumentációja (jeleníti ívek, emlékeztetők, prezentációk), valamint a kötelező államigazgatási egyeztetés keretében beérkezett észrevételek kezelésének dokumentációja elérhető az önkormányzatnál.

6. ábra: A vélemények kezelésének lépései a partnerség folyamán

Forrás: Saját szerkesztés

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása.

Megvalósultak az elfogadott helyzetértékelés és stratégia nyilvánosságát biztosító intézkedések, a dokumentumok a város honlapján – www.tiszavasvari.hu – elérhetőek.

8.5 MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

8.5.1 Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredmény indikátorok meghatározása

Az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnőtt, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz a folyamatok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni. Az indikátorok meghatározása az EU által megjelölt közös indikátorok és a hazai OP tervezetekben használt indikátorok figyelembe vételével történt.

25. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai

Tematikus cél	Eredmény indikátor	Definíciója	Mérték-egység	Bázisév	Bázisérték	Célérték (2030)	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
T1: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	Foglalkoztatási ráta a 15-64 évesek arányában	A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	%	2011	51,2	55	KSH	tízévente
T2: Munkahelyteremtés és versenyképes, a digitális újításokat szem előtt tartó helyi gazdaság fenntartható fejlesztése	Szegregációs mutató	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	%	2011	17,3	15	KSH	tízévente
T3: A járásközponti szerep megerősítése, fenntartható, „okos” városfejlesztés	Elégedettség a közszolgáltatások minőségével	A lakosság elégedettsége az elérhető közszolgáltatások minőségével	pontérték	2023	később kerül meghatározásra ⁵	később kerül meghatározásra (növekedés a bázishoz képest)	Önkormányzati felmérés	5 évente
T4: Rekreációs, turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	Vendégéjszakák száma	Kereskedelmi szálláshelyeken töltött vendégéjszakák száma	db	2020	433	700	Önkormányzati adatszolgáltatás	5 évente

A városrészi célokhoz kapcsolódó indikátorok esetében elsősorban a KSH népszámlálási adataira lehet építeni. Amellett, hogy minden városrész esetében meg lett határozva egy területi célkitűzés és egy-egy kapcsolódó eredményindikátor, települési szinten fontos a városrészek közötti diszparitás csökkentése is: nem elegendő az, hogy az egyes városrészekben javulás mutakozzon meg az indikátorok értékében, ezzel egy időben a városon belüli különbségeknek is csökkennie kell.

⁵ Egyes, az ITS intézkedéseire tartozó indikátorok bázis- és célértékeinek meghatározása a jelenleg rendelkezésre álló anyagok és ismeretek alapján nehézkes. A bázis- és célértékek végleges meghatározása akkor lehetséges, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisban, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok azonosíthatóak és számszerűsíthetőek legyenek.

26. táblázat: Területi (városrészi célok) eredmény indikátorai

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Definíciója	Mértékegység	Bázisév	Bázisérték	Célérték (2030)	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
V1: BELVÁROS: Vonzó, teljes funkcionalitású város/járasközpont kialakítása	Elégedettség a közszolgáltatások minőségével	A lakosság elégedettsége az elérhető közszolgáltatások minőségével	pontérték	2023	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra (növekedés a bázishoz képest)	Önkormányzati felmérés	5 évente
V2: BELSŐ-SZENTMIHÁLY: Vonzó és élhető lakókörnyezet kialakítása	Lakásállomány	Lakóingatlanok száma a városrészben	db	2011	1741	1800	KSH	10 évente
V3: BÚDI VÁROSRESZ: A városrész önfenntartó fejlődési pályára állítása a minőségi lakókörnyezet és a szolgáltatások komplex fejlesztésével, társadalmi különbségek csökkentése, felzárkóztatás	Szegregációs mutató	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	%	2011	24,5	22	KSH	tízévente
V4: GYÁRI LAKÓTELEP: Város alközpont kialakítása a minőségi lakófunkció erősítésével és a szolgáltatások fejlesztésével, gyerekcentrikus szabadidős tevékenységi lehetőségek fejlesztése	Elégedettség a közszolgáltatások minőségével	A lakosság elégedettsége az elérhető közszolgáltatások minőségével	pontérték	2023	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra (növekedés a bázishoz képest)	Önkormányzati felmérés	5 évente
V5: KÜLSŐ-SZENTMIHÁLY: A városrész felzárkóztatása a lakókörnyezet komplex fejlesztésével, valamint a kereskedelmi és szolgáltató alközponti funkció és a sport- és rekreációs pólus szerep erősítésével	Szegregációs mutató	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	%	2011	51,9	45	KSH	tízévente

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Definíciója	Mértékegység	Bázisév	Bázisérték	Célérték (2030)	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
V6: JÓZSEFHÁZA ÉS DANKÓPUSZTA: A települési környezet javítása, jobb életminőség biztosítása	Szegregációs mutató	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	%	2011	46,5	40	KSH	tízévente
V7: ÜDÜLŐTERÜLET: A turisztikai és rekreációs potenciál minőségi fejlesztése a természeti értékek megőrzésével	Idegenforgalmi adó	A város idegenforgalmi adóbevétele az adott évben	eFt	2021	775	850	Önkormányzati összesítés	évente
V8: IPARI-GAZDASÁGI TERÜLET: Komplex szolgáltatások nyújtására képes vállalkozási környezet kialakítása a beruházások ösztönzése, a vállalkozások letelepedése és fejlődése érdekében	Iparüzési adó	A városban telephellyel rendelkező vállalkozások által az adott évben fizetett helyi iparüzési adó összege	eFt	2021	262 111	350 000	Önkormányzati összesítés	évente

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a tervezett beavatkozásokhoz kapcsolódó outputindikátorok. A pontos célértékek meghatározása a tervezés jelenlegi szakaszában reálisan nem valósítható meg, erre az egyes fejlesztésekhez kapcsolódó projekt-előkészítési szakaszban fog sor kerülni.

27. táblázat: Az ITS keretében tervezett fejlesztések output indikátorai

Fejlesztési elképzelés	Output indikátor	Definíciója	Mértékegység	Indikátor forrása
Büdi szociális városrehabilitációs akcióterület projektjei				
1. A volt magtár leégett épületének bontása, és az ingatlan hasznosítása	Bontási törmelék mennyisége	Bontott, elszállított és lerakott építési törmelék térfogata	m ³	projektjelentés
2. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Büdi városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
	A felújított vagy újonnan épített utak hossza	A fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott létesítmények hossza	m	projektjelentés

Fejlesztési elképzelés	Output indikátor	Definíciója	Mértékegység	Indikátor forrása
	A felújított vagy újonnan épített járdák hossza	A fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott létesítmények hossza	m	projektjelentés
3. Közbiztonsági funkciók erősítése a Búdi városrészben (térfelügyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	Beépített kamerák száma	A projekt során beszerzett és beépített térfelügyelő kamerák száma	db	projektjelentés, szállítólevelek
4. Közösségi ház kialakítása, védőnői szolgálat vizsgálóhelyiségének kialakítása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
5. Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Búdi városrészben	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
6. A volt Korniss-kastély épületének kiváltása korszerű idősek otthona és fogyatékos személyek otthona kialakításával	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
7. A volt Korniss-kastély, leromlott állapotú helyi védett épületének rekonstrukciója és hasznosítása	Rekonstruált műemlék épület területe	Felújítással érintett műemlék épület nettó területe	m ²	projektjelentés
8. A Kornisné Liptay Elza Szociális és Gyermekjóléti Központ B, C és D épületének energetikai korszerűsítése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
9. Egykori iskolai épület új funkcióval való ellátása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
Belváros városrehabilitációs akcióterület projektjei				
10. A Piac területén lévő jelenlegi elavult épületek elbontása, új üzletsor kialakítása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
11. Önkormányzati bérlakások felújítása	Felújított ingatlanok területe	Felújítással érintett önkormányzati bérlakások nettó területe	m ²	projektjelentés
12. Élhető településközpont kialakítása: ☐ Találkozások háza belső korszerűsítése, megújuló energiafelhasználás növelése; ☐ Klub kávéház kialakítása; ☐ Közterületek megújítása, térburkolatok cseréje; ☐ Zöldfelületek kialakítása, megújítása; ☐ Utcabútorok, eszközök telepítése; ☐ Új kandeláberek kiépítése;	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
	Fejlesztéssel érintett zöldterületek nagysága	Létrehozott vagy felújítással érintett zöldfelületek nagysága	m ²	projektjelentés
13. Orvosi rendelő épületének felújítása, bővítése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
14. Egykori védőnői szolgálat épületének felújítása, infrastrukturális fejlesztése, közösségi tér kialakítása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés

Fejlesztési elképzelés	Output indikátor	Definíciója	Mérték-egység	Indikátor forrása
15. A Térségi Szolgáltató Ház (Ady Endre u.) alagsori helyiségeinek felújítása, múzeum céljára történő hasznosítása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
Gyári lakótelep városrehabilitációs akcióterület projektjei				
16. Az Alkaloida iparterületén található 3 hektáros barnamezős fejlesztési terület kármentesítése (talaj- és talajvíz tisztítása)	Kármentesített terület	A kármentesítéssel érintett terület teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
17. Varázsceruza Óvoda épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
18. Városi Bölcsőde épületének hőszigetelése és újabb csoportszobával történő bővítése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
19. Régi lezárt hulladéklerakó kármentesítése (hrsz.: 0302)	Kármentesített terület	A kármentesítéssel érintett terület teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
20. Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Kabay J. u. 21-23) korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
21. Volt munkásszálló épületének átépítése, hasznosítása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
Ipari-gazdasági akcióterület 1. (Búdi városrész déli részén) projektjei				
22. Iparterület további fejlesztése	Iparterület	A fejlesztéssel érintett terület nagysága	m ²	projektjelentés
23. Inkubátorház kialakítása az induló és kisvállalkozások támogatására; valamint a hozzá kapcsolódó, a kutatás-fejlesztési és technológiai-fejlesztési tevékenységeket ösztönző program megvalósítása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó területe	m ²	projektjelentés
Ipari-gazdasági akcióterület 2. (A város déli része) projektjei				
24. Ipar-gazdasági vállalkozások befektetéseinek elősegítése	Letelepedett vállalkozások száma	A befektetésösztönzés eredményeként befektetőként megjelenő vállalkozások száma	db	projektjelentés
25. Iparterület fejlesztés	Iparterület	A fejlesztéssel érintett terület nagysága	m ²	projektjelentés
Józsefháza szociális városrehabilitációs akcióterület projektjei				
26. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására Józsefháza városrészen (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
	A felújított vagy újonnan épített utak hossza	A fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott létesítmények hossza	m	projektjelentés
	A felújított vagy újonnan épített járdák hossza	A fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott létesítmények hossza	m	projektjelentés

Fejlesztési elképzelés	Output indikátor	Definíciója	Mértékegység	Indikátor forrása
27. Közbiztonsági funkciók erősítése Józsefháza városrészben (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	Beépített kamerák száma	A projekt során beszerzett és beépített térfigyelő kamerák száma	db	projektjelentés, szállítólevelek
28. Ivóvíz-hálózat kiépítése	A kiépített közműhálózatok hossza	A közművesítés keretében kiépített közműhálózatok hossza	m	projektjelentés
Külső-Szentmihály szociális városrehabilitációs akcióterület projektjei				
29. Komplex városrészi rehabilitációs program az épített környezet megújítására a Külső-Szentmihályi városrészben (lakóépületek rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése, zöldterületek fejlesztése, játszótér kialakítása, út- és járdarekonstrukció)	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
	A felújított vagy újonnan épített utak hossza	A fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott létesítmények hossza	m	projektjelentés
	A felújított vagy újonnan épített járdák hossza	A fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott létesítmények hossza	m	projektjelentés
30. Közbiztonsági funkciók erősítése a Külső-Szentmihályi városrészben (térfigyelő kamerarendszer kialakítása, polgárőrség eszközfejlesztése)	Beépített kamerák száma	A projekt során beszerzett és beépített térfigyelő kamerák száma	db	projektjelentés, szállítólevelek
31. Közösségi Ház fejlesztése, közösségi fürdő, mosoda kialakítása	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
32. Volt Dessewffy-kastély helyi védett kastélyparkjának reaktivációja	Rekonstruált védett történelmi kert területe	Felújítással érintett védett történelmi kert teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
33. A temető szolgáltatásainak fejlesztése, a ravatalozó épületének felújítása	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
34. Tanoda és Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása Külső-Szentmihály városrészben	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
35. Volt Dessewffy-kastély leromlott állapotú műemlék épületének rekonstrukciója, hasznosítása, az épületben múzeumtér kialakítása	Rekonstruált műemlék épület területe	Felújítással érintett műemlék épület nettó területe	m ²	projektjelentés
36. A meglévő sportpályák korszerűsítése, bővítése	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
Turisztikai, rekreációs akcióterület projektjei				
37. Szentmihályi Gyógyfürdő szolgáltatásainak fejlesztése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
38. Gólyahír Ifjúsági Tábor fejlesztése és szolgáltatásainak bővítése az épületek télihasználatával, korszerűsítésével	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
39. Gólyahír Gyermek- és Ifjúsági tábor energetikai fejlesztése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés

Fejlesztési elképzelés	Output indikátor	Definíciója	Mérték-egység	Indikátor forrása
40. A csónakázó tó és szabadidőpark infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatásainak bővítése, szabadtéri színpad kialakítása	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
41. Komplex horgászturisztikai fejlesztés a Tiszavasvári külterület 0369/1 hrsz-ú ingatlanon (új horgászto és szálláshelyek kialakítása, közműcsatlakozások kiépítése)	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
42. Szálloda építése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
43. Strand termásvíz hasznosítása	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
Kulcsprojektek				
44. Önkormányzati termékek piacra juttatásának támogatása, mezőgazdasági termelés eszközigényének fejlesztése, raktározáshoz, feldolgozáshoz, hűtéshez, csomagoláshoz szükséges alapinfrastruktúra megteremtése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
45. Kereskedelmi üzletek építése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
46. Foglalkoztatási paktum megújítása, fenntartása	Partnerek száma	A foglalkoztatási paktumot aláíró partnerek száma	db	projektjelentés
47. Városmarketing program megvalósítása	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
48. Napelempark további telepítése	Napelemek nagysága	Az újonnan telepített napelemek területe	m ²	projektjelentés
49. Felzárkóztató programok megvalósítása Tiszavasvári szegregált városrészein (oktatási, egészségügyi, szemléletformáló intézkedések megvalósítása)	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
50. Komplex, mobil lakossági egészségügyi szűrés megvalósítása	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
51. Szociális célú városrehabilitációt segítő programok	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
52. Közösségfejlesztő, szemléletformáló programok megvalósítása	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
53. Épületenergetikai fejlesztések	Az érintett épületek száma	A fejlesztéssel érintett épületek száma	db	projektjelentés
Hálózatos projektek				
54. Kerékpár-út kiépítése a városközpont és a Wienerberger Téglagyár között	A fejlesztéssel érintett kerékpárút hossza	Megépített vagy kijelölt új kerékpárforgalmi létesítmények hossza	m	projektjelentés

Fejlesztési elképzelés	Output indikátor	Definíciója	Mértékegység	Indikátor forrása
55. Csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása és bővítése	A kiépített közműhálózatok hossza	A közművesítés keretében kiépített közműhálózatok hossza	m	projektjelentés
56. Biztonságos gyalogos átkelőhelyek kialakítása a főút kiemelt csomópontjaiban	Kiépített csomópontok	A kiépített közlekedési csomópontok száma	db	projektjelentés
57. Önkormányzati tulajdonú utak felújítása, burkolatlan belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása	A fejlesztéssel érintett utak hossza	A felújított, korszerűsített vagy újonnan épített közutak teljes hossza	m	projektjelentés
58. Városi zöldterületek fejlesztése a rekreációs terek (játszóterek és sportpályák) fejlesztésével, bővítésével	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes nagysága	m ²	projektjelentés
59. Közvilágítás LED-es korszerűsítése	Fejlesztéssel érintett közvilágítók száma	A fejlesztéssel érintett LED-es közvilágító testek száma	db	projektjelentés
Egyéb projektek				
60. „Energia erdő” bővítése önkormányzati területen, az intézmények majdani fűtőkorszerűsítésének megvalósítása céljából	Művelés alá vont földterület	A létrehozott energianövény-ültetés teljes alapterülete	m ²	projektjelentés
61. Meglévő főzőkonyha korszerűsítése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
62. Esélytér Alapítványi Óvoda jelenlegi épületének kiváltása új, nagyobb és korszerűbb épülettel	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
63. Szociális és egészségügyi feladatokat ellátó épületegyüttes (Belső-Szentmihály, Hősök u. 38.) épületének korszerűsítése, infrastruktúrájának fejlesztése, energetikai korszerűsítése	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
64. Hidroglóbusz rekonstrukciója	Rekonstruált tárolókapacitás	A rekonstrukcióval érintett ivóvíz-magastározó teljes hasznos térfogata	m ³	projektjelentés
65. Fejlesztő és integrációs nyári gyermektáborok megvalósítása	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
66. Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását segítő ösztöndíj-program	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
67. Humáninfrastruktúra fejlesztése települési rendezvények, programok fejlesztése, egymáshoz való kapcsolása	Résztevők száma	A projekt keretében megvalósított programok résztvevőinek összesített száma	fő	projektjelentés
68. Gyepmesteri telep kialakítása	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes nagysága	m ²	projektjelentés
69. Az Egyházerdő vasúti megállóhely korszerűsítése, peronmagasítás	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek nettó alapterülete	m ²	projektjelentés
70. Okospadok kihelyezése	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes nagysága	m ²	projektjelentés

Fejlesztési elképzelés	Output indikátor	Definíciója	Mérték-egység	Indikátor forrása
71. Okos zebrák kiépítése	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes nagysága	m ²	projektjelentés
72. Tájház kialakítása helyi védett lakóházban	Rekonstruált műemlék épület területe	Felújítással érintett műemlék épület nettó területe	m ²	projektjelentés
73. A Fehér-szik természetvédelmi terület, a Bogdányi erdő és a város külterületén található további tájképi, természeti értékű mocsarak, rétek és legelők turisztikai hasznosítási programja	Épített vagy renovált közterület	Létrehozott vagy felújítással érintett közterület teljes nagysága	m ²	projektjelentés

8.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

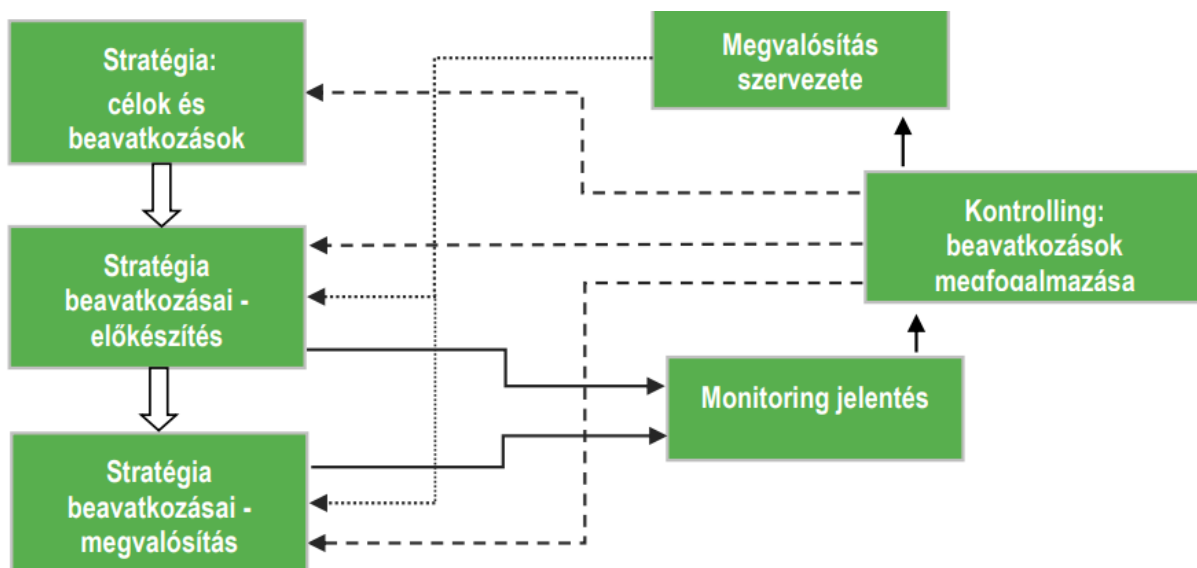
A monitoringnak nevezzük azt a programalkotást követő nyomon követési folyamatot, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, valamint indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezi. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a controlling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint, és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelősét,
- kivitelezőjét,
- gyakoriságát,
- formai elvárásait, és
- a visszacsatolás módját.

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7 éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:

ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása

A monitoring folyamat szervezete az alábbi elemekből áll:

- **Képviselőtestület:** a képviselőtestület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.
- **Szakmai Bizottságok:** javaslatot tesz a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokban és konkrét beavatkozásokra.
- **Monitoring Bizottság:** éves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a monitoring bizottság tagjai:
 - polgármester;
 - a testületi bizottsági elnökök;
 - stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet képviselője;

- civil szervezetek képviselője.
- Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős: a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a monitoring bizottság vezetője felé továbbítja.
- Stratégiai partnerek bevonása: a stratégia kialakításában résztvevő – a Partnerségi Tervben azonosított – szervezetek számára biztosított az éves monitoring jelentéshez való hozzáférés és előzetes véleményezési lehetőség.

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjeleníti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában, megvalósítási folyamatában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra rendszeres konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart az ITS megvalósításának előrehaladásáról.

A monitoringgal kapcsolatos dokumentumok:

- **Éves monitoring jelentés:** a jelentést az operatív végrehajtó szervezet monitoringért felelős munkatársa készíti el és egyezteti a szervezet vezetőjével. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:
 - a megvalósítással kapcsolatos tevékenységek előrehaladása;
 - a megvalósítással kapcsolatos problémák azonosítása;
 - a megvalósítás folyamatainak javítása érdekében végrehajtott intézkedések leírása;
 - a stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok;
 - a megvalósításra fordított pénzügyi források;
 - a szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is;
 - a következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása.
- **Adatbázis:** az előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis biztosítja az ITS keretében tervezett beavatkozások előrehaladásának, valamint a stratégiai és projektszintű indikátorok teljesítésének objektív és naprakész nyomonkövethetőségét, valamint az esetlegesen felmerülő problémák megfelelő kezelését. Az adatbázis az éves jelentések mellékletét képezi.

9 RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

Rövidítés	Rövidítés jelentése
AT	akcióterület
CLLD	közösség által irányított helyi fejlesztések
DINOP Plusz	Digitális Megújulás Operatív Program Plusz
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EFOP PLUSZ	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
EKR	Elektronikus Közbeszerzési Rendszer
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESZA	Európai Szociális Alap
ETHAA	Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap
EU	Európai Unió
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
GINOP Plusz	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
GJ	gigajoule
HET	Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv
HÉSZ	Helyi Építési Szabályzat
HR	humán erőforrás
hpsz.	helyrajzi szám
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IKOP Plusz	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
ITP	Integrált Területi Program
ITS	integrált településfejlesztési stratégia (2014-2020 közötti EU-s időszakhoz kapcsolódva)
IVS	integrált városfejlesztési stratégia (2014-2020 közötti EU-s időszakhoz kapcsolódva)
KEHOP	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program
KEHOP Plusz	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz
kkv	kis- és középvállalkozás
KÖFOP	Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
MAHOP	Magyar Halászati Operatív Program
MW	megawatt
NFGM	Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium
OFTK	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
OLAF	Európai Csalás Elleni Hivatal
OTrT	Országos Területrendezési Terv
PO	szakpolitikai célkitűzés
RRF	Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz
S3	Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia
SWOT	erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek (strengths, weaknesses, opportunities, threats)
SZJA	személyi jövedelemadó
TÁMOP	Társadalmi Megújulás Operatív Program
TEIR	Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
TOP PLUSZ	Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
VP	Vidékfejlesztési Program

10 MELLÉKLETEK

Államigazgatási egyeztetés során érkező vélemények és tervezői válaszok

Állami főépítész vélemény és arra adott tervezői válaszok